

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Petri Baptistae Bvrgi De Dominio Ser[enissi]mae
Genvensis Reip. In Mari Ligvstico Libri. II.**

Borgo, Pietro Battista

Romae, 1641

Liber Primus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13096

PETRI BAPTISTÆ BV RGI
DE DOMINIO
SERENISSIMÆ
GENVENSIS REIPUBLICÆ
IN MARI LIGVSTICO.

Liber Primus.

*Præfatio, operis argumentum, & divisio.
Quid Mare, quid Dominium,
& quid Maris Dominium.*

INTER sævas, horribilesque
tempestates, quibus Christia-
na fuit agitata Resp. nulla, vt
opinor, eâ aut vehementior,
aut periculosior, aut diutur-
nior fuit, quæ ab Oriente
exorta, Sarracenorum illu-
uiem in Christianum orbem impegit. Si reliquas
namque memoria repetamus, aut Reip. partem
tantum inueniemus afflictam, aut vexatam po-
tius rerum summam, quam concussam animad-
uertemus; aut periculum breui, feliciterque eua-
nuisse videbimus. At hæc dicto citius, rapidus
quasi turbo cuncta prope percurrit, pluraq; sæcula

A pro-

2 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

prouincias, regnaque nonnulla, quæ modo iterum Christum adorant, iugo miserrimæ seruitutis oppressit. Vix etenim perfidus Mahometes pestilentis superstitionis virus euomuit, cum eo infecti Sarraceni, non argumentis, quibus non poterant, sed armis cœperunt impietatem propagare. Iamque torrentis more vastata magna Asia parte, subactis Africa nobilioribus prouincijs, potitque eius litoribus, quæ spectant ad Septentriones, Europam aggredi destinarent, cum classibus vndique accurrentes, repente obsedere Mediterraneum; primumque excurrere, prædari, piraticam facere; mox crescentibus viribus, & cum fortuna regnandi libidine, maximos exercitus exponere, regna inuadere, occupare. Non sustinuit bellicosissimæ gentis impetum labans Romanum Imperium, cuius Cæsares, dum id excitabatur, incendium restinguere neglexerant: & post Græci maris Insulas serè omnes, in eo, quod Italiam alluit, occupata est ab his barbaris Sicilia, Sardinia, Corsica, occupata sunt Baleares, ipsæ occupatæ sunt Hispaniæ, quæ alias tam diu Romanos exercuerant, & afflictæ Italia, Galliaque sui partem illis cessere. Cuncta igitur passim hæc pestis infecerat. Obsessum mare, sublata commercia, profugi Summi Pontifices, Vrbs Roma, templaque Sanctissimorum Apostolorum violata, direpta, incensa, miserandam Reip. faciem exprimebāt. Neque spes affulgebat vlla a metu ruinæ,

a ser-

In Mari Ligustico. Lib. I. 3

a feruitutis fluctibus emergendi, cum attrita adeo, & discordes Christianorum vires essent, Sarracenorum adeo valida, & prompta, vt desperata omnino salus Reip. censeretur. Sicut enim sperare non possumus fore, vt aeger conualefcat, quem non solum violentia grauissimi morbi prostermit, verum naturales etiam destituunt facultates; ita restitui Christiana Resp. non posse videbatur, quam non impetus duntaxat terribilis hostis inuaserat, sed proprij etiam Principes, ciuilibus bellis, internecinisque discordijs impliciti, quodammodo prodebant. Tum insperato, & gratuito diuinæ clementiæ dono, Genuenses nostri, Pisani, ac Veneti, instructis classibus, aduersus sacrilegos prodire sunt ausi; quibus sæpius fufis, eiectisq; e Corsica, Sardinia, & Sicilia, tuta præstita est nauigatio, & sunt instaurata commercia. Qualem tunc temporis fuisse, putabimus horum populorum gloriam? quales reliquorum Christianorum plausus? quale obsequium erga eos, qui eius pestis proffigandæ, pacisq; & quietis restituendæ authores extiterant? Receptâ postmodum eorundem adiumento Syriâ, cum Christiana Resp. a diutina oppressione respiraret, Genuensibus inferum, superum Venetis mare tutandum obtigit, cum Pisani post longum, dubiumq; bellum, a nostris iniuriarum vlciscentibus victi, succubuissent. Hinc victor vterque populus Genuensis & Venetus, ad am-

4 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

plificandam Rem Christianam intentus, maximo ipsius commodo, sui primum maris navigationem fida custodia securam reddidit; inde susceptis in Orientales regiones expeditionibus; non modo Sarracenorum insolentiam, audaciamque compressit, verum colonijs etiam deductis, extructisq; arcibus, quasi frenis coërcuit, & compescuit. Præclara itaque horum populorum facinora, relataq; ab ijs præmia, ob egregie nauatam Reip. operam celebres nobis proponunt historia, cum ad æternam illorum gloriam, tum vt exemplo sint, æmulationemq; excitent, qua pijs insistentes vestigijs, bene de Rep. mereamur. Quæ cum nota sint lippis & tonforibus, vt in prouerbio est, eos latuisse non puto, quos nescio qua ratione ductos, dominium horum populorum maritimum, tanta cum Reip. vtilitate comparatum tractatumque, tot seculorum iudicio receptum & approbatum, de suo, si Dijs placeat, tribunali citantes, quasi ad trutinam examinare, ac tanquam iniustum condemnare non puduit: quorum aliqui non recta, aut Genuensium, aut Venetorum maritimum dominium in simulare sunt ausi, præuidentes inclytis, nobilissimisq; gentibus, a calumnijs nullam inuri maculam posse; sed quasi ex insidijs, dominium maris generatim adorti, fallaci simulatione, obsoletam, proscripamque de maris communione opinionem obtendentes, videri nolunt Genuenses, Ven-

ne-

In Mari Ligustico. Lib. I. 5

netosque, atque alios maris Dominos, suo dominio spoliare, dum illos iniquos occupatores declarant; sed mare in libertatem asserere, vt libertatis specioso nomini applaudatur: Confidentius alij, contra Venetos data opera scripserunt, quibus acriter ac erudite, a viris doctissimis responsum est. Contra Genuenses vero aperte prodijt nemo, veritaque est inuidentium, & calumniantium malitia, iustitiam causę: ideoque factum est, vt illorum partes nemo defendendas susceperit, quod opus esse minime videretur. Cum tamen radices cuiusque generis maritimi dominij petant, quę ab huiuscemodi hominibus afferuntur, calumnię, asperganturq; eorũ scripta dictionibus, quę nostrum Ligustini sinus imperiũ vellicat, ea dilui oportere existimaui, ne silentes mussitantesue causę nostrę diffidere videremur. Tum maxime, quia hoc magni est momenti, & qua nostrã Remp. tangit, & qua recolendã maiorum nostrorum memoriam, qui iniustę occupationis accusantur, offendit, & condemnat. Scilicet veteres Ligures summa in Deum pietate, in patriam charitate impulsı, barbaro hostiliq; sanguine aduictos Ligusticos fluctus, non ideo classibus conclusere, & ab impia Sarracenorũ tyrannide, iusto nostro dominio vindicarunt, vt nos pium facinus, ab otiosis hominibus iniquitatis argui, nobisque abripi per desidiã, partum nostrorum virtute, imperium patere.

6 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

teremur: sed vt qui eorū laboribus fruimur, eos etiam a calumnijs tueremur. Quod vt pro viribus præstem, Dominiū Sereniss. Genuensis Reip. in mari Ligustico, scripto defendendū recepi, quod veteres Ligures iustissimis armis sibi cōpararunt: munus mehercule arduum mihi, & perdifficile, sed quod alacri animo aggredior, confidens, vt ipsius causæ iustitiâ, & debita in patriam charitate facilius euadat. Ac vt rem totam perficiam, pauca admodum ponere decreui, eaque recepta sine controuersia, vt radicitus omnes extirpentur calumniæ, nullusque hæsitatiōni locus relinquatur. In duas itaque partes totam disceptationem mihi diuidendam esse proposui: quarum, priore maris haberi posse dominium demonstretur, refellaturque eius communio: posteriore Reip. nostræ Imperium in mari Ligustico ostendatur. Priorem autem partem rursus ita partitus sum, vt prius dominium maris euidentissimis argumentis stabiliam, fulciamque, quo facilius opinionis, quæ de eiusdem communione, circumfertur, fallacia detegatur: inde hanc ipsam opinionem confutem: postremum, quale sit dominium maris, quomodo acquiratur & conseruetur, quique sint eius effectus, determinem, ac definiam. In posteriore vero (præfatus quæ necessaria ad propositum sunt) totus ero in docēdo titulum, quo Serenissima Genuensis Resp. Ligusticum possidet, afferendisque testimonijs,
qui-

In Mari Ligustico. Lib. I. 7

quibus hoc dominium probatur, & medijs, quibus conseruatur; demumque refellendis, quæ in contrariū adducuntur. Ac vt ad opus aggrediar, ne vocabulis explicandis posthac distineamur, quid Maris, quid Dominij nomine intelligam, præfabor. Mare itaque (quod elementum aquæ ab Aristotele esse censetur) ¹ appellatæ sunt a Summo Motore congregationes aquarum, quas vnū in locum congregari iusserat, definiturq; ² ab Isidoro *aquarum generalis esse collectio*, vt sub hoc vocabulo, ³ quod elementum totum significat, particularia maria, Mediterraneum, Atlanticū, Balthicum, Persicum, Indicum, cæteraque deinceps, quæ totius maris sunt partes homogeneæ, contineantur. ⁴ Dominium autem pono, *ius esse de re corporali perfecte disponendi, nisi lege prohibeatur*, vt cum maris haberi dominium dixerō, tale ius in mari haberi intelligatur.

1. Secundo mecor. c. 2.

2. Gen. 1. 10.

3. Ety. l. 13. c. 14.

4. Isidor. different. lib. in verb. mare.

5. Bart. in l. ff. quis, vi. §. Differentia, ff. de acquir. possess. cū quo transeunt DD. Schneiden. in §. Singulorū, nu. 2. Init. de rer. diuis.

*Mare a Deo fuisse donatum humano generi,
& eius factam deinceps inter homines
diuisionem, diuinis Oraculis
esse approbatam.*

CAPVT PRIMVM.

HIS ita positis, quibus maris dominium nitatur fundamentis videamus, vt illud haberi posse demonstramus. In ipsa itaque mundi origine, omnium Creator Deus

8 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

1. Psalm. 88.
vers. x. & 49.
vers. 9. Job.
c. 38 vers. 8.

2. Psalm. 23.
vers. 1. & 49.
vers. 11.

3. Genes. c. 1.
in fin.

4. Ps. 8. vers.
per.

5. Genes. c. 9.

6. Ad Corin.
c. 15.

7. Ad Hebr.
c. 2.

8. D. Thom.
q. 66. artic. 1.
2. Les. de Iust.
& Iur. lib. 2.
c. 5. dubit. 1.
& 2.

Deus, ¹ maris, ² vt rerum cæterarum Dominus, cū reliquis quæ humano generi donauit, ³ huius quoque dominium in primos parentes transtulit: ⁴ omnia namque pedibus, hoc est, dominationi eorum subiecit. Hæc eadem postmodum a Summo Motore est humano generi repetita, confirmataq; donatio, ⁵ cum illud eluione delatum restitutus Noacho, eiusque filijs, iterum terram, mare atque aërem donauit. Quam donationem disertis verbis declarans ⁶ Apostolus: *Cum omnia homini subiecerit, nihil excepit, inquit, præter ipsum qui subiecit Deum.* ⁷ ἐν γὰρ τοῖς ὑποτάξαι αὐτοῖς τοῖς πάντα ἕδωκεν αὐτοῖς αὐτοῦ τάντων: *Supponens enim ipsi cuncta nihil reliquit, ipsi non subiectum.* Cum igitur in hac adeo liberali, ac vere diuina donatione ab hominum dominatu, præter se ipsum, nihil exemerit Deus, nisi mare aut Deum esse dicamus, aut nihil; procul dubio necesse est, vt illud hominum dominio subesse fateamur. Est autem vtraque donatio per expressionem vsusfructus facta (solito sacræ paginæ idiotismo, quo res ipsa exprimitur per vsumfructum) communitè toti humano generi. ⁸ Adami vero filijs in hunc mundum, tanquam in amplissimam domum opibus refertam, venientibus, vt quisque prior aliquid occuparat, ita quoque illius dominus efficiebatur: Quod si dubium erat, vter prior occupasset, vel plures ad idem aspirassent, forte

forte decidebatur: quo pacto statim inuenta sunt rerum dominia, quæ priuata appellantur: neque locum habuit decantata illa ætas aurea, seu seculum Saturnium, quo erant omnibus cuncta, communia, quod

¹ *Windice nullo,*

Sponte sua, sine lege fidem, rectumq; colebat;
 Sed omnia, quorum usus inueniebatur, passim priuato dominio fuere applicata: quod vel in ipsis primis fratribus apparuit, ² quorum uterque sua dona obtulit Deo; imo in ipso Adamo, ³ quem Deus iussit comedere panem suum, non alienum. Ut primum igitur tunc temporis maris inuentus est usus, seu piscatus fuerit, seu nauigatio, illius quoque dominum introductum fuisse necesse est. Neque omnino est verisimile, Adami progeniem maris, quod accolebat, usum Caimi posteris voluisse concedere, ⁴ cum huius soboles nequissima, ipso viuente adhuc Adamo, cæteris inimica cuncta prædaretur, bellumque cum Adami progenie (in qua minime numerabatur) continuum gereret, neque vlla inter eas gentes communicatio, aut commercium intercederet. Legimus enim hoc adeo vetitum fuisse, vt neque ad propagandum genus humanum (⁵ quod tamen primo, ac singulariter præceperat) tulerit Deus, vt posteri Adami mulieres e Caimi sobole ducerent in vxores: tantique hoc fecerit, ⁶ vt statim atque huic commercio locus est factus,

1. Ouid. 1. Met. tam.

2. Genes. c. 4.
3. Ibid. c. 3.

4. Joseph. Ant. Iud. lib. 1. c. 4.

5. Genes. c. 5.

6. Ibid. c. 1.

7. Ibid. c. 6
67.

10 De Dominio Ser.^{mz} Gen. Reip.

mortales omnes, paucis, ijsque iustissimis dem-
ptis, eluione deleuerit. Sic Maris Dominium
ante diluuium fuisse diuisum necesse est; sed
apertius eius partitionem post diluuium innuit
nobis sacra pagina.¹ Tunc enim cum regiones
inter se diuiserunt Sem, Cham, & Iaphet,² iuxta
Dei praeceptum humanum genus propagaturi,
ne dissensiones orirentur, mare etiam diuisisse
rationi est maxime consentaneum, ne illud com-
muniter, atque, vt hoc verbo vtar, *pro indiu-
iso*, possidentes, sine suae separationis frustra-
rentur.³ Cum enim propter hoc dispersi sint,
ne simul habitantes, habentesque omnia pro
communibus, dissidijs darent occasionem; nisi
mare quoque diuisissent, vel ex solo huius com-
muni vsu, apertus dissensionibus aditus relin-
quebatur. Imo probabilis quorundam est opi-
nio,⁴ factam fuisse a Noacho hanc distributio-
nem, cum ante obitum, testamenti sui tabulas
Semo tradidit, quibus suam vnicuique filiorum
hereditatis portionem assignabat. Ac tametsi
hanc regionum, mariumque partitionem mi-
nime fecisset Noachus (non enim hoc contem-
do) fecisse nihilominus ipsius filios oportet, qui-
bus mundus fuerat datus. Neque enim suspi-
cari possumus eos,⁵ quos Omnipotens e toto hu-
mano genere iustissimos selegerat, ac perfectis-
simos, cum euitandorum dissidiorum causa se-
pararentur, adeo imprudenter ansam dissensio-
nibus

1. Gen. c. 10.
6-11.
2. Ios. d. lib. 1.
c. 8.

3. Ibid.

4. Eusebius.
Cedrenus.
alij.

5. Gen. c. 6.

In Mari Ligustico. Lib. I. 11

nibus reliquisse maris communionem; ubi vel solus piscatus concertationibus satis amplam dare poterat occasionem, ac præsertim cum iam non modo naues essent inuentæ (¹ quarum usum, fabricamq; docuerat Noachus)² sed ipsius filij nauibus sint vsi, vt in terras, Insulasque, quas ex facta diuisione fuerant sortiti, dispergerentur. Quod itaque primis Parentibus primum, ac deinceps Noacho eiusque filijs a Deo donatum fuerat mare, quasi vniuerso humano generi, inter varios postmodum populos, nationesque diuisum est, vt reliqua, quæ singulorum subesse dominio minime dubitamus. Cum nanque regiones ac prouinciæ, quæ pari modo, ac mare communiter toti humano generi fuerant donatæ, ex diuisione filiorum Noachi, quasi ex familiæ exercundæ iudicio, seu ex hereditatis cessione, singulorum sint factæ, minimeque dubium sit, ex ijs quæ attulimus, inter Noachi filios fuisse diuisum & mare; huius quoque partes singulorum factas fuisse necesse est.³ Hoc pacto inter Sem, Cham, & Iaphet facta terrarum, marisque diuisio, singulorum dominio mari, terraque fecit initium, a quibus deinceps manauit in posteros, ac postmodum varias, & fere innumeras in partes distinctum est. Agnoscit autem sacra pagina pluribus in locis hanc maritimi dominij diuisionem, diuersorum populorum maritimum Imperium.

1. Euseb. de præpar. Euij. lib. 10. Polyd. Virgil. de inuitor. ver. 1.3. c. 15.
2. Ios. d. lib. 1. c. 10.

3. D. Thom. & Less. loc. cit.

12 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

1. *Ezechiel.*
c. 26. & seq.

2. *Nahum*
c. 3.

3. *Pf. 88. ver-*
se 27.

4. *Esdra. l. 4.*
c. 7.

5. *Ibid. lib. 3.*
c. 4.

6. *Deuteron.*
c. 33.

commemorans. ¹ Tyrios siquidem Principes maris appellat, ipsamque Tyrum fortem, hoc est, dominam maris. Aperte quoque inter diuitias Alexandriae, maris principatum ² enumerat. Et Deus ipse inter alia, maris dominium Dauidi ³ pollicetur; quin imo alibi illud tanquam nullam habens controuersiam admittit, atque a singulis haberi posse concedit. Ipsius verba sunt ad Esdram. ⁴ *Mare positum est in spatioso loco, ut esset altum & immensum: erit autem ei introitus in angusto loco positus, ut esset similis fluminibus. Quis enim uolens uoluerit ingredi mare, & videre eum, uel dominari ipsius, si non transferit angustum, in latitudinem quomodo uenire poterit?* Videmus hoc loco eiusdem conditionis censer, dominari maris, ac ingredi & videre; ad quæ ut aptum est mare, ita etiam ad dominium ferendum. Et rursus sacra pagina, hoc notum esse testatur, cum puerum Darij inferentem ⁵ adducit homines terram ac mare obtinere, & omnia quæ in eis sunt. Ac denique ⁶ Moyses (ut omittam alia diuinæ mentis oracula, quæ ad hoc possunt adduci) ante mortem suam, benedicens Iudæis, Nephthali prædixit fore, ut mare & meridiem possideret, quo ut lator diuinæ legis, maris approbaret dominium, dirimeretque omnem litem, quæ super hoc inter Israelitas oriri potuisset. Est igitur maris dominium, humano generi a Deo primum concessum, ac
dein-

In Mari Ligustico. Lib. I. 13
deinceps ipsius diuisio diuinis Oraculis appro-
bata.

*Dominium Maris inter homines iure
gentium fuisse diuisum.*

CAP. II.

NON tamen dicimus diuisionem ma-
ritimi dominij Iuris esse diuini. Lique-
t enim ¹ dominiorum, ac imperiorum
diuisionem iure gentium fuisse introductam,
cum alioquin ² iure naturæ omnia ad com-
munem hominum vsum sint creata, neque
magis huius sint, quam illius: sed ea quæ supe-
riori capite retulimus, ideo allata sunt, vt disce-
ptationi aditum patefaceremus, cum qui domi-
nium maris impugnant, religionem iniiciant,
quasi diuina Oracula maritimo dominio ad-
uersentur. Postquam igitur hanc disceptatio-
nem minime venire in religionem ostendimus,
consequens est vt demonstremus, quo iure illud
dominium introductum sit. Omnium itaque
quæ extant suapte natura (hoc est, vt Scholastici
loquuntur, *per se*, vel ³ vt Iurisperiti, *in sta-
tu integræ naturæ*) possessio omnibus est com-
munis; sed status rerum postulauit, hominum
naturâ corruptâ (quæ in ipsis primis fratribus
statim corrupta est) vt dominiorum distinctio
induceretur, ne communitas præberet occasio-
nem

1. L. ex hoc
iure, ff. de iust.
& iur. §. ius
autē gentiū,
Inst. de iur.
nat. c. ius ge-
tium, dist. 1.
c. dilectissimi,
12. q. 1.

2. Cap. Ius
naturale, de
iust. 1.

3. Barbof.
Collect. in de
c. Ius natu-
rale, p. 17.

14 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

1. Grot. de
mar. liber.
c. 5.

2. Auerr. in
Paraphrasi
metaphysic.
tract. 4. in fin.
vers. pronenit
ergo.

3. Boer. de Cõ.
solat. lib. 4.

4. L. cum pa-
ter. §. dulcissi-
mis fratribus
ff. de leg. 2. gl.
in c. 1. dist. 71.
in ver. illud.
5. D. Thom.
2. 2. q. 66. art. 2.

6. Les. loc. cit.
Sot. de iust. &
iur. lib. 4. q. 7.
art. 2. ad secũ-
dum. Barbof.
d. n. 17. & seq.

7. Thucid. l. 1.

nem discordiæ: ¹ hoc autem naturali hominum est factum instinctu, ² quo æque ac cætera animalia, suæ speciei conseruationem desiderant. Cum enim agnoscerent, ³ vnumquodque tamdiu manere posse, ac subsistere, quamdiu vnum esset, interire vero ac dissolui, quando vnum esse desineret, ideoque discordiam ad humani generis interneccionem tendere viderent; vt hac vitata humanam speciem conseruarent, rerum diuisionem fecere, ⁴ cum ex earum communione soleat plerunque discordia excitari. ⁵ Sic posteri Adami occupatione, ac sorte rerum dominia diuiserunt; Noachidæ partitione, seu creatione hereditatis; inde crescente genere humano, partes illæ diuisæ multifariam rursus, ac prope in infinitum sectæ, ac distractæ sunt; ⁶ quod iuste, & secundũ naturalem æquitatem factum est, vt pax inter homines seruetur. Rerum itaque ac dominiorum diuisio, ad tollendas discordias est facta; quare necesse est, statim vt maris inuentus est vsus, nauigatio, seu piscatus, ne propter hæc dissensiones orientur, ipsius quoque inter gentes vsus fuisse diuisum, & dominium assignatum, occupatumque. Ac tametsi ⁷ primus qui mari fuerit dominatus, censetur Minos, qui cum Græcum mare a piratis redderetur infestum, ijs profligatis, eius sibi vsurpauit dominium; necesse tamen est, quando tot ante Minoem seculis nauigatio, vsusque maris fuerat

In Mari Ligustico. Lib. I. 15

fuerat inuentus, ¹ antea quoque ipsius dominos alios exitisse, vel eandem ob causam, propter quam a Minoë in potestatem est redactum; ² sed deinceps ad eam anarchiam dominorum incuria deuenisse, in qua a Minoë fuit repertum, purgatumque, vt omnino egerit domino, qui se defenderet, ne prorsus humano generi esset inutile, factum piratarum, ac latronum receptaculum. Ostendimus itaque eandem inesse causam mari, cur diuideretur, quæ cæteris rebus inest, & iure gentium, (³ quod etiam ius naturale appellatur, cum naturalis ratio illud inter gentes omnes constituerit, quodq; solet esse *τὸ κοινὸν*, secundum quod de dominijs iudicatur) fuisse diuisum. Sed quoniam hoc ius colligi solet ex gentium moribus, & consuetudine, vt hoc iure euidentius maritimi dominijs diuisionem fuisse introductam, ac receptam concludamus, omnium populorum, quorum gesta ad nostram notitiam peruenere, quique mare accolunt, circa hoc dominium, consuetudines recensebimus.

1. Herodot. in Thalia.

2. Thucid. loc. cit.

3. §. Ius autē Civile, Inst. de Iur. & Iure

Populorum Orientalium, qui olim florere, maritimum dominium.

CAP. III.

EBRÆI itaque populorum antiquissimi mare, quod ex aduerso obtinetur terræ Israeliticæ, ipsius regionis territorio-

16 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

ritorium esse censuerunt: quod receptissimum, ut fuit, ita etiam nunc apud eos est, quamuis de huius maritimi territorij magnitudine dissentiant. ¹ Alij namque ipsorum Iurisperiti, quidquid maris est, intra lineas ductas a Cephaloria, & a torrente Ægypti in Oceanum (quibus occidentalis Oceani pars quoque continetur) territorij Israelitici esse contendunt. ² Alij angustiora maris spatia assignant, ducentes lineam a monte Amanno, ad torrentem Ægypti, & quod intra lineam maris est, id territorio Israelitico tribuunt; Qui tamen de huius territorij magnitudine minime conueniant, profitentur tamen, mare aliquod, tanquam terræ Israeliticæ territorium, ipsius terrestris regionis domino esse subiectum. Hoc autem inter ipsos ideo disceptatur, ut determinent, qui Hebræorum obseruare annum Sabbathicum, oblationes frugum, Leuiticum decimandi modum, aliaque id genus teneantur: cum ista eos, qui extra Israeliticum territorium sunt, seruare minime obligari definiant, Sed apud Græcos maritimis rebus maxime deditos, locupletior est huiusce dominij memoria. ³ Antiqui namque Chronographi, cum nullius Græci populi extaret summum imperium ante Olympiadum institutionem, cuius gestis doctrina, & calculus temporum inniteretur, inter alia, quibus ad seriem temporum demonstrandam sunt vsi, populos diligenter recensuerunt, penes quos

¹ Rabbi Jehuda Gemara Babilonica ad tit. Gitim, seu de libellis diuort. & manumiss. c. 1. & ibi gloss. alij.

² Ibid. & referuntur a Seldeno maris clausi l. 1. c. 6.

³ Isaac. Casaubon. Com. in Polyb. pag. 199.

quos dominium maris quondam fuisset, omnesque mutationes, quæ in eo contigerunt, accurate in suis Chronologijs annotarunt. ¹ Cares itaque Græci maris abutebantur dominio, piraticam facientes (a quibus & Caricum pelagus dicebatur) cum ² Minos Cretensium Rex, ijs Phœnicibusque ac alijs prædonibus deuietis, sibi illius dominium acquisiuit: quod iactat Phædra apud ³ Ouidium.

Quod mihi sit genitor, qui possidet æquora Minos.

Atque Dædalus dolet apud ⁴ eundem

Possidet & terras, & possidet æquora Minos.

Hoc a Minoë partum imperium ⁵ Cretenses annos LXXV. tenuere. post hos vero Lydi annos LXXXV. inde Pelasgi annos totidem, quibus succedere Thraces, qui annos LXXXVIII. mari sunt dominati, Thracesq; excipientes Rhodij annos XXIII. illud possidere. Hinc annos XXV. Phryges, Cyprij XXXII. ⁶ Phœnices XLV. maritimum Dominium habuere, quos proxime primæ Olympiadis tēpus Ægyptij excipere, marique Græco potiti sunt annos XXXVI. cum antea pridem in mari Rubro dominarentur, ⁷ quod Sefostres eorum Rex Imperio addiderat. ⁸ Ægyptijs dominium maris ademere Milesij, in ipsam Ægyptum coloniam deducentes, mareque obtinuerunt annos XXVIII. Post hos ⁹ Cares iterum pelagus occuparunt, tenuerique annos XLVIII. Ac postmodum Lesbij, Pho-

C cæen-

1. Thucid. lib. 1. & ibi Gr. Scholiast.

2. Thucid. loco cit. Plat. de legib. 4. Arist. l. 2. Polit. c. 8.

Strab. Geogr. l. 10. Nic. Damasc. apud

Stobæi eclog. ser. 42. Suid.

in Minoe. Polyd. Virg. de Inuentor. rer.

lib. 3. cap. 15. Euseb. Cedren.

alij.

3 Phædra Hip. pol. in Epist. heroid.

4. De arte aman. lib. 2.

5. Euseb. Marian. Scot. Flor. vit. Monach. in Chronico.

6. De Phœnicum imperio

maximo præter supra laudatos mentio-

nâ facit etiâ sacra pagina

Ezechie. c. 26 & seq.

7. Diod. Sicul. rer. antiq. l. 2. c. 1.

8. Præter supra laudatos, Stephan. in

Nauvgratic.

9. Supra laudatos, & Diod. loc. cit. lib. 3.

18 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

1. Thucid. l. 1.

2. Modo lat-
dati Chrono-
graphi. & Plu-
tarch. in The-
mistocle. Sera-
bo Geograph.
l. 8. Aelian.

var. hist. l. 12

6. 10. Pausan.
in Corinth.

3. Pausan. lo-
co cit.

4. Cic. de offic.

lib. 3. Valer.

Max. l. 9. c. 2.

5. Ibid. & Xe-
noph. rer. Grae-
car. l. 4. l. 5. c. 1.

in orat. de Pac.

& in Panath.

Dioder. Sicul.

Biblioth. l. 11

6. Thucid. l. 8.

7. Diod. d. l. 11

8. Demosth. in

Philipp. 1. so-

crat. loc. cit.

9. Diod. d. l. 11

10. Herodot.

in Thaha. Ri-

si. histor. na-

tural. lib. 1.

cænses, ¹ Corinthij, Iones, Naxij, Eretrieneses
continuata serie sibi inuicem succedentes, an-
nos CLXVIII. maris domini fuere. Vltimi om-
nium ² Æginetæ ante Xersis irruptionem in-
Græciam pelago imperarunt annos XXIV, vt
in hac temporum continuata serie habeamus
totos annos DCCCCLXII. quibus in dominio
Græci maris populi sibi vicissim successere. Ægi-
netas autem maris Imperio ³ Athenienses spolia-
runt, ⁴ ad quod vt redderentur inepti, sciuerunt,
vt ijs pollices præciderentur. ⁵ Athenienses vero
maritimum principatû tenuere, donec ingruen-
tibus bellis ciuilibus, non minus de hoc Imperio,
quam de terrestri cum Lacedæmonijs decerta-
runt. Legimus siquidem ⁶ Alcibiadem Tissapher-
ni, Persarum Regis præfecto, ciuilia bella inter
Lacedæmonios, Atheniensesque nutrienti, hoc
dedisse consilium, ne pateretur ad alterutros de-
uenire maris, ac terræ Imperium, sed curaret, vt
vterque populus mari, terraque polleret: vnde li-
quido apparet, de vtroque imperio fuisse discep-
tatum. Sed & ⁷ Lacedæmonij maris aliquando
fuerunt domini, vt vel ipsi ⁸ Athenienses fatentur:
cumque eo dominio ab iisdem Atheniensibus
deturbati sunt, ⁹ claudum Imperium se gerere
censuerunt, quod maxime cauendum esse Apol-
linis oraculo fuerant admoniti. Præter hos ¹⁰ Po-
lycrates Samiorum Tyrannus pelago etiam im-
perauit: Longum que nimis, ac laboriosum foret,

Græ-

In Mari Ligustico. Lib. I. 19

Græcos omnes populos recensere, qui maris dominium tenuere, cum *περὶ τῶν θαλασσοκρατήσαντων* opus integrum ¹ conscripserit Castor Rhodius, quod iniuria temporum intercidit; sufficiatque pro instituto nostro, tot exemplis demonstrasse, apud Græcos dominium maritimum vsu fuisse receptum. Neque minus apud exteros, quos Græci Barbaros appellant, fuit vsitatum. ² Antiochus Syriæ Rex, mare Syriacum suæ esse ditionis asseruit. Darius Persarum Rex ³ mari Indico potitus dicitur. Et ⁴ Xerxes Hellepontum virgis cædi, iniectisque compedibus castigari iussit, illique quasi seruo stigmata inuri, addita causa, *Δεσπότις τοῖ δύνει πηδῆ τλώδε*; Dominus tibi hanc pœnam irrogat, quod pontem, quo Asiam Europæ ipse coniunxerat, ille dissecisset; ⁵ erant autem Persæ domini maris Pamphylij, eiusque quod Ioniam alluit, & sinus, qui ab ipsis nomen acceperat, Persici. ⁶ Mare autem Rubrum legimus Erythræum, fuisse appellatum sumpto nomine a Rege, qui illi dominabatur. ⁷ Ac Tyrij maritimum quoque dominium ita seuerè exercuerunt, vt neminem, cui veniam non dedissent, nauigare permetterent, venerintque ideo in prouerbij consuetudinem, ⁸ *Tyria maria*, quo significabantur ea, quæ sine controuersia, ac turbis tangi nequirent. Ptolemæi quoque Ægypti Reges maris habuere dominium, vt de Philadelpho cecinit ⁹ Theocritus

1. Suid. Scyllig. in Euseb. ad nu. 840. Voss. de hist. Græc. l. 1. c. 25

2. Vid. Selden. maris claus. lib. 1. c. 12.

3. Herodot. in Melpomene.

4. Idem in Pelymnia.

5. Appian. in Procem. hist. Rom.

6. Philostrat. de vit. Apollon. l. 3. c. 17. Stephan. in Erythra.

7. Ezechiel. lo. cit. Q. Curt. de gest. Alex. lib. 4.

8. Fest. Pomp. in verb. Tyria maria. Erasmi Chiliad. 4. Cent. 4. adag. 73.

9. Idyll. 17.

20 De Dominio Ser.^{mz} Gen. Reip.

Πολλὰς δὲ κρατῆ γαίης, πολλὰς δὲ θαλάσσης.

Multas namque tenet partes terræque, marisque.

Et iterum

————— θαλάσσει δὲ πάντα καὶ αἶα

καὶ ποταμοὶ κελεύδοντες ἀνάσσονται Πτολεμαίω.

————— *toto cum mare tellus,*

Et fluvijs paret rapidis Regi Ptolemæo.

Dominabantur autem mari Græco & Rubro, v̄t

1. Julian. Ca-
sar orat. 3.

nuper diximus; ¹ Alexander etiã magnus Orient-
talibus regionibus potitus in Europam, ac Oc-
cidentem molitus expeditionem fertur, vt ma-

2. Strab. Geo-
graph. lib. 12.

ris, æque ac terræ dominus fieret. ² Sinopenfes
quoque magnam habentes classem, pelagus,
quod intra Cyaneas est tenuere. Sed quid? Apud
Orientales adeo receptum fuit, v̄sitatumque ma-

3. Herodot. in
Melpom. Po-
lyb. 1. 9. Hippo-
crat. epist. 9.
Ioan. Vlp. epis.
ad p. 31.

ris dominium, vt non modo potentissimi Re-
ges, cum bellum indicerent, ³ nihil aliud pete-
rent ab ijs, quibus indicebatur, quam vt terram
& aquam darent, hoc est, v̄triusque imperium
cederent, alioquin ad bellum se accingerent;

4. Athenæus
Dipnosoph.
lib. 8. c. 1.

sed ipsa quoque oracula, ænigmataque ad hoc
traducerentur. ⁴ Scilicet sacrificiis Athenien-
sibus in Delo, cum puero lauandis manibus
aquam effundente, vna cum aqua pisces e phiala
exiissent, id interpretantes Delij vates, Athenien-
ses maris dominos futuros esse pronunciarunt.

5. Ibid. c. 2.

⁵ Antigono præterea Regi Patroclus Ptolemæi
Dux (vt Scythæ Dario auem, sagittam & ranam)
magnos pisces, ac virides ficus dono misit, quæ

Anti-

In Mari Ligustico. Lib. I. 21

Antigonus, cum inter epulas versaretur, accipiens, amicis huiusmodi dona mirantibus, subridens: *Novi, inquit, quid Patroclus his donis significet. Vel maris, ait ille, oportere nos fieri dominos, vel ficus comedere, hoc est, ignavos ac molles videri. Et Orientales quidem populi, qui priscis temporibus floruerunt, quorumque mores compertos habemus, hoc pacto maris dominium agnouerunt.*

Occidentalium populorum, qui quondam floruerunt, maritimum dominium.

CAP. IV.

D Occidentales modo transeamus. ¹ Spinetae itaque populi, ² ab vrbe cognomine ad Spineticum Padi ostium sita, denominati, ³ Superi maris principatu diu sunt potiti, mittebantque Delphico Apollini decimas e maritimo prouentu ita magnificas, vt etiam Strabonis ætate, in Delphico templo, Spinetarum celebris thesaurus, ex ijs decimis conflatus, commonstraretur. ⁴ Tyrreni autem longum tempus mare Inferum tenuere, ⁵ quod & nomen ab ijs sortitum est. Ac ⁶ Tusci Supero Inferoque, quibus Italia peninsulæ modo cingitur, sunt potiti: nomina sunt argumento, quod alterum Tuscum communi vocabulo gentis, alterum Adriaticum ab Adria Tuscorum colonia

Ita-

1. Stephan.
2. Dionys. Halic. l. i. Plin. lib. 3. cap. 16. & 17. Ferrar. in Lexic. Geograph.
3. Dionys. loc. cit. Strab. l. 5.

4. Dionys. loc. cit. Diodor. Sicul. rer. Antiq. l. 6. & Biblioth. lib. 11.
5. Diod. d. l. 6.
6. Lin. lib. 5.

22 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

1. *Cæsar. de bell. Gall. l. 3.*

2. *Strab. Geograph. lib. 4.*

3. *Diod. Biblioth. lib. 20. Polyb. lib. 1.*

Appian. in Libys.

4. *Liuius l. 30. Eler. l. 2. c. 6.*

5. *Dionys. Hælycar. de ant. Rom. l. 1. Appian. Alex. in proœm. hist. Rom.*

Italicæ gentes vocauerunt. ¹In Oceano vero Occidentali, seu Aremorico, Veneti Galliaë populi ad ostium Ligeris incolentes, sunt dominati ante Iulij Cæsaris tempora, a quo fuere subacti, vt etiã in mare, quod Narbonensem prouinciam alluit, ²Maffilienses imperarunt. ³Carthaginenses vero, ante Agathoclem Siculorum Regem, imperium maris habuere, a quo eo imperio aliquando spoliati sunt. Sed ab Agathocle deficientibus Africanis, principatus maris ad Carthaginenses redijt, qui partum olim a maioribus, & quasi hereditario Iure sibi relictum, vsque ad primum cum Romanis bellum tenuere, ⁴quo illum amiserunt. Romani itaque, victis Carthaginensibus maris dominium adepti, dant nobis occasionem, de ipsorum maritimo dominatu largius differendi, tum quia plura de eo extant testimonia, tum quia huius populi instituta, ac mores, ceteris normam dederunt, ac legem. Testantur itaque Dionysius, ⁵& Appianus primæ classis Historici, non solũ mari Mediterraneo Romanos fuisse dominatos, sed Oceano etiam, quacunque nauigabilis est, & magnis copijs, magnisq; præsidijs, & classibus illud ex omni parte vallantes, quasi castrum, aut munitum quendam locum, mare custodijse, vt verum fuerit Cassandræ apud Lycophonem vaticinium, quo illis obuentura prædixerat

Τῆς, ἢ δαδίουσ ἀκίπτεα, ἢ μοναρχίαν.

Terra, & maris sceptrā, & monarchiam,

Quæque illis apud ¹ Virgilium Iupiter promississe dicitur a Venere.

1. Aeneid. I.

Certe hinc Romanos olim voluentibus annis,

Hinc fore ductores, renouato sanguine Teucris,

Qui mare, qui terras omni ditione tenerent

Pollicitus.

Sic vniuersi maris illos fuisse ² dominos, ³ illudque, vt cingulum eorum, Imperio circumfundihaud pauci asseruerunt. In Oceanum certe videntur sibi ius vendicasse post expugnatas Hispanias.

2. Themist. ora. 5. Procop. de edif. Iustin. c. de August. Nicephor. in pref. ad hist. Eccles.

3. Aristid. in Rom. Encom.

Ergo seu patrijs primæuis manibus cultor

Subderet Hispanum, legibus Oceanum.

⁴ Cecinit Claudianus de Scipione maiore: & ⁵ Claudius post receptam Britanniam, naualem coronam fastigio Palatinæ domus iuxta ciuicam fixit, traiecti, & quasi domiti Oceani infigne.

4. In præfat. l. 3. de laudib. Stilic. 5. Sueton. in Claud. c. 17.

⁶ Carausius. quoque in Oceano Aremorico per tractum Belgicæ, pacandum mare, quod Franci & Saxones reddebant infestum, Diocletiano imperate suscepit; cumq; illud Constantinus Chlo- rus deinceps, domitis, profligatisque Piratis purgasset, ⁷ Oceanum terris omnibus maius elementum Romano Imperio dicitur addidisse. Atqui de Romanorum dominio in Mediterraneo lulentiora habemus testimonia, quod ⁸ suum appellabant, expresso dominij nomine: ideoque

6. Eutrop. Rom. hist. l. 9.

7. Panegy. ad Constantin.

8. Flor. lib. 3. c. 6. Mela de mari mediet. Sallust. in Iugurth. Polyb. l. 1. Dio Cass. lib. 42.

cum

24 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

*I. Flor. d. c. 6.
Plutarch. in
Pompeio. Ap-
pian. in Mi-
thridae.*

cum illud Cilices inuasissent, nudatum Romanis præsidij ob ciuilia bella, sublatisque commercijs, rupto foedere generis humani, sic maria bello, quasi tempestate præclusissent; ut nauigationem securam redderent, Romani maris domini, imperium maritimum Pompeio demandarunt, qui Mediterranei partes omnes, latebrasque classibus occupans, piratas in mari quasi in arce quadam obsedit. Labet apponere, quæ Florus hoc bello a Pompeio gesta recenset, ut ante oculos ponamus, quibus viribus, & quo pacto dominium maritimum Romani tuerentur. Quippe cum classibus suis (de Pompeio loquitur) & socialibus Rhodiorum abundaret, pluribus Legatis, atque Præfectis utraque Ponti, & Oceani ora complexus est. Gellius Tusco mari impositus, Plotius Siculo, Gratilius Ligusticum sinum; Pompeius Gallicum obsedit, Torquatus Balearicum, Tiberius Nero Gaditanum fretum, qua primum nostri maris limen aperitur. Lentulus Libycum, Marcellinus Aegyptium, Pompeij iuuenes Adriaticum, Varro Terentius Aegeum & Ponticum, Pamphylum Metellus, Asiaticum Capio, ipsas Propontidis fauces Porcius Cato sic obsitis nauibus, quasi portam, obseruauit; sic per omnis æquoris portus, sinus, latebras, recessus, promontoria, freta, peninsulas, quidquid piratarum fuit, quadam indagine inclusum, & oppressum est. Ipse Pompeius in originem, fontemque belli Ciliciam versus est. Hactenus Florus. Quid si hostem

stem in Ciuitate, arceve quadam obsedisset Pompeius, præstare amplius potuisset? Neque modo illum Imperatorẽ totius Mediterranei S.P.Q.R. constituerat, sed & præesse eum¹ iusserat, legem ferente Gabinio, toti continenti ad quadraginta stadia procul a mari; qua lege maritimum, ac terrestre imperium exequata sunt, & discrimen omne sublatum. Duce itaque Pompeio² mare recuperatum, Romanoque Imperio restitutum fuit, vt cecinit³ Manilius,

*Quis te Niliaco periturum litore, Magne,
Post victas Mithridatis opes, pelagusq; receptum
Crederet?*

Et Petronius.

*Ille tremor Ponti, seui quoque terror Hydaspis,
Et Piratarum scopulus, modo quem ter ouantem
Iuppiter horruerat, quem fracto in gurgite Pontus,
Et veneratus erat submissa Bosphorus vnda.*

Neque erat insolitum apud Romanos huiusmodi imperium dare, qui biennio ante hoc Pompeianum, M. Antonio Prætori idem⁴ decreuissent; vnde manifestum est, ipsos eodem iure cum terrestri istud censuisse: quare tritum etiam apud eos fuit illud, *Terrã, marique imperium augere*. Hoc igitur dominio vsi exterris, Barbarisque nauigandi leges, modumque præscripserunt, vti Antiocho Syriæ Regi, & Carthaginensibus, alijsque⁶ legimus fuisse præscriptas. Potestate autem Reip. in Cæsares translata,

D maris

1. Plutarch.
& Appian.
loc. cit.

2. Plin. lib. 7.
c. 26.

3. Astronom.
lib. 4.

4. Patere. l. 1.
epitom. Liuij
l. 68. Lactant.
l. 1. diuin. In-
stit. c. 11.

5. Gryphand.
de Insul. c. 14
nu. 58.

6. Apud Li-
uium lib. 30.
& 38. eiusd.
epis. lib. 48.
& 49. Polyb.
in excerpt. le-
gat.

26 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

maris est retentum dominium, & classës instru-
ctæ, quæ illud custodirent; quod Augustum fe-
cisse narrat¹ Suetonius; & Cæsares pro maris do-
minis semper se gesserunt. De Antonino Cara-
calla² Oppianus.

1. In Augu-
stus. 49.

2. ἀλι-ύπ-
κῶν. γ.

— ποῖς μὲν γὰρ ὑπὸ σκῆπτροισι θάλασσα

Εἰλάται, καὶ φῦλα πεισιδάμωνος ἐναύλων.

— tuis sub sceptris namque profundum

Voluitur; & proles Neptuni, quæ incolit antra.

3. κυνηγῆ-
κῶν. α.

Et³ alibi.

Σοὶ μὲν γὰρ θαλίθετα κύμα πάνθ' ἄρμερα

καὶ πάλιν εὐδιόωσα τρίφρα κλυτὰ φῦλα θάλασσα.

Namque tibi certe viridis fert omnia tellus,

Et nitidos rursus tibi pisces educat æquor.

4. Apud Ioan.
Episc. Euchai.
tens. in Lam-
bic.

5. Cōsil. Chal-
cod. p. 3. cō. 3.

6. V. d. Con-
stans. Porphy-
rogen. lib. 1.
themat. 17.

Et alios per
Selden. Mar.
claus. lib. 1.
c. 14.

7. Procop. in
Arcan. hist.

8. L. iniuriarū
Aristo. § si quis
ff. de iniur.

l. Aristo ait,
ff. de rev. di-
uis. l. 2. ff. ne
quid in loco
pub. § 8. 9.

9. d. § si quis.
10. L. sane si
maris, ff. de
iniur.

Hoc autem maritimum dominium, cum Cæ-
sares secesserunt in Græciam, penes Orientales
Imperatores fuit. Constantinus⁴ Monomachus.

Ἦς καὶ θάλασσης κύριος, καὶ δεσπότης.

Et⁵ Leo Augustus, *Terræ, marisque domini* dicti
funt: imo ab his maris præfectura, quasi pro-
vincia, dabatur, videmusque passim Ægæi, &
Hellesponti præfecturas⁶ nominari; ⁷ & Iusti-
nianus præterea Hellespontum nauigantibus
vectigal imposuit. Neque solum penes Impe-
ratores, ac Remp. remansit dominium maris,
sed cum illud⁸ publicum esset, hoc est, Populi
Romani, ipsius portiones aliquæ priuatis ho-
minibus⁹ locari, aut per¹⁰ priuilegium concedi
consueuerunt, vt in ijs solus quispiam piscaretur,

tur,

αἰσθησι

Π

In Mari Ligustico. Lib. I. 27

tur, fructumque caperet; & eiusmodi conductoribus, seu ijs, qui ex privilegio possiderent, interdictum concessum erat, quo se tuerentur.

Extant passim hac de re apud veteres testimonia, multique recensentur, qui maris portiones vallis, repagulisque includentes, faciebant privatas, fiebantque earum domini, Populi Romani concessione. Ac Lucullus quidem, exciso etiam monte iuxta Neapolim, euripum, & maria in suas villas admisit, ideoque Magnus eum Pompeius, rogatum Xersem appellabat. Hinc

*Contracta pisces equora sentiunt
Iactis in altum molibus: huc frequens
Camenta demittit redemptor
Cum famulis, dominusque, terra
Fastidiosus.*
Cecinit Horatius: & Martialis de piscina Apollinaris,

*Hic summa leni stringitur Thetis vento,
Nec languet equor: viua sed quies ponti,
Pictam phaselon adiuuante fert aura.
Sicut puella non amantis estatem
Multa salubre purpura venit frigus,
Nec seta longo querit in mari predam,
Sed a cubiculo, lectuloque iactatam
Spectans alte lineam trahit piscis.
Si quando Nereus sentit Aeoli regnum,
Ridens procellas, tuta de sua mensa
Piscina, Rhombum pascit, & Lupos vernas.*

D 2 Et

1. d. §. si quis

2. Varr. de re rust. l. 3. c. 3. & 17. Columel. l. 8. c. 16. & 17. Sallust. in Coniurat. Catil. D. Heron. Hexeam. lib. 5. c. 10. & lib. de Nabu. the. c. 3.
3. Patere. l. 2. Plutarch. in Lucull. Plin. l. 9. c. 54.

4. Lib. 3. od. 1. 5. L. 10. epi gr. 30.

28 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

Et Petronius.

*Expelluntur aquæ saxis, mare nascitur aruis,
Et permutata rerum statione rebellant.*

1. Dio Chryf.
orat. 34.

2. Theod. Balsam. in Canon. 12. Synod. 7.

3. Idem in Concil. Chalce. l. 6. 4.

4. L. Iniuriam actio. §. si quem. l. si sine si maris. ff. de Iniur. l. venditor fundi. ff. com. praed. §. Eclog. l. 53. tit. 6. περ ἀλιείων.

6. Constit. 56.

Traianus¹ etiam Augustus Tharso vrbi, præter principatum circumiacentis territorij, dominium quoque Cydni fluuij, atque alluentis maris concessit; vti etiam² Emanuel Comnenus Cœnobitis quamplurimis iura maritima largitus est; de quibus iuribus, quæ ad Imperialem urbem spectarent,³ Metropolitanus Neocæsariensis integrum volumen conscripsit. Sed & Romani⁴ Iurisconsulti veteres, non vno in loco, priuatorum dominium in mari agnoscunt, quod etiam Græci in⁵ Basilicis profitentur. Quin & Imperialibus sanctionibus, refutata, vt iniusta, maris communione, firmatum est, non minus maris adiacentis, quam terrestris fundi, esse dominos eos, qui maritimas oras possident. Verba⁶ Leonis Imperatoris addemus. Sancimus, inquit, vt quisque oras suas (maritimas) inconcusso iure possideat, illarumque dominus sit, & si qui sine ipsius permissu illarum emolumento frui velint, hos propellere possit. Nam quemadmodum terrenis locis iuris est, vt quicumque domus dominus sit, is præter illius usum, vestibulum quoque, atque atrium possideat; vt ita etiam maritimis obtineat, rationi esse consentaneum putamus. Et sicut terrenis locis, præter voluntatem domini, ex alieno fructus percipere nemini concedimus, sed si quis fructus ex eo colligit, eos
vel

III s C

vel benignitate domini percipiat, vel pro loci usu
 uectigal soluat necesse est; sic etiam maritimis ob-
 seruari precipimus. Hactenus Imperator, in om-
 nibus maritimum dominiũ terrestri adæquans:
 idemque mox eiusmodi maris spatia (*in uocis*
 appellat) inter se distare quantum debeant de-
 finit, aliaque præscribit iura his Epocarum do-
 minis, ut certis legibus dominium hoc priuatum
 in mari niteretur. Eius itaque iuris erat mare
 apud Græcos, Romanos, cæterosque, quos recen-
 suimus, quorumque imperia desinere, ut domi-
 nium, dominumque pateretur.

1. Const. 57.
 2. Remoras
 piscatorias
 uertit Hen-
 ricus Agylaus
 3. Const. 102.
 & duabus
 seqq.

*Principum, ac Populorum, qui adhuc florent,
 ac primum Pontif. Max. Cesaris,
 & Venetorum maritimum
 dominium.*

CAP. V.

NEQVE minus maritimi populi, ac
 Principes, quorum nostris temporibus
 florent Imperia, maris principatum
 exercent. A Summo Principum, ab ipso, qui vi-
 cem Dei gerit in terris, Pontifice Romano, duce-
 mus exordium. Pontifex itaque Maximus, qua
 rerum tēporalium Princeps est, in eo mari, quod
 Ecclesiæ dicitur, dominatur. Celebris est excom-
 municatio aduersus piratas, præcipue mare Ec-
 cle-

30 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

1. Vrb. VIII.
Const. 62. Pa.
floralis. §. 3.

2. Vgolin. de
Conf. Pont. re-
seru. p. 2. c. 3.
§. 1. Tolet. in
Summ. lib. 1.
c. 2. Suar. de
Censur. disp.
21. sect. 2. n. 8
Ant. de Souf.
relect. de cōf.
Bull. Cōn.
Dom. cap. 4.
disput. 25. &
seqq. Bonac.
de censur. in
Bull. Cōn.
disput. 1. q. 4.
punct. 2. n. 3.
Selden. maris
claus. lib. 1.
cap. 16. in fin.
3. Lib. 3. c. 66.
Statut. Vrb.

4. Guicciard.
hist. d'Ital.
lib. 8. in fin.
Fræc. Belcar.
verū. Gallie.
l. 11. nu. 39.
& habetur in
capp. huius
pacis impress.
Roma anno
1606. §. 6.

clesiæ discurrentes, id quod est a monte Ar-
gentario Terracinam vsque, in ¹ Bulla, quæ
die Cœnæ Domini legisolet, promulgata, quæ
non solum afficit piratas prædantes, sed vel
transeuntes. Agnoscitur autem hoc Pontificis
in illo mari dominium ab ¹ omnibus passim
sine controuersia, & de patrimonio Ecclesiæ
esse dicitur. Extat quoque ³ Statutum Urbis a
Summis Pontificibus approbatum, quo ciuibus
Romanis, & habitatoribus Urbis, & districtus,
piscatus in mari conceditur quidem, sed in ri-
pa regionis *Arenula*, videlicet sanctæ Seueriæ, &
Pauli, & in *piscarijs*, quæ proprios dominos ha-
bent, piscari prohibentur. Ad custodiam huius
maris Ecclesiastici Summus Pontifex in Cen-
tumcellarum portu, nuper ab Urbano VIII.
Pont. Opt. Max. ingentibus sumptibus, magna-
que cum prouidentia reparato, triremes habet,
cum Summo ipsarum Præfecto: & quotidie
videmus in eos animaduerti, qui circa hoc con-
tra eam *Bulnam* quicquam committunt. Neque
minus in Adriatico dominium sibi vindicat
Summus Pontifex, qua continenti ditionis Ec-
clesiasticæ, vt hoc verbo utar, correspondet;
Ideoque etiam Iulius Secundus Pont. Max. in
pace cum Venetis facta anno CIOIOX. ab ijs il-
lud ⁴ stipulatus est. Cæsar itidem Romano-Ger-
manicus mare, quod litora ad Romanum Impe-
rium spectantia alluit, sibi ac Romano Imperio
asci-

—do

ascribit. Qua de causa¹ cum superioribus annis, Ferdinando Secundo Cæsari, Suecorum Rex Gostauius pacis faciendæ capita Gedani proponeret, ac inter ea exigeret, vt Cæsar bellicas naues de Balthico mari deduceret, minime consensit Ferdinandus, ne suo maris illius dominio derogaret. In capitulationibus quoque Cæsareis, idem Ferdinandus, cum Cæsar fuit electus, se obligari passus est, ² inter alia, *Cum noua impositiones, & naues excubitorie Rheno a Batavis essent impositæ, ac præterea tum commercia, tum Electorum libertas, & Regalia, maximum detrimentum caperent, se eam rationem cum sex Electorum consilio initurum, quomodo ista abolerentur, & præuenirentur.* Videtur scilicet Cæsar ad præstandum teneri, ne mare Romani Imperij a Batavis occuparetur. Cæsarem³ autem vires maritimæ haud minores terrestribus sunt, cum inter Imperiales, quas appellant, ciuitates, quæ mari adiacent, nonnullæ habeantur, quæ centum, ac centum quinquaginta naues arment, atque instruant. Agnoscunt etiam Cæsares exterorum dominium maritimū: Maximilianus⁴ etenim Secundus sanciuit, ne quis ab Imperio in Moscouiam, aut Rigam nauigaret, nisi habita venia a Rege Polonorum; & ante ipsum⁵ Ludouicus etiam Secundus, Nicetam Patrimum Adriatici freti seruatorem appellauit. In hoc autem sinu Veneti dominium sibi ascribunt, longumque nimis esset omnia

1. In nostris Comment. de Bello Suecico. lib. I.

2. Capit. 19.

3. Estats. & empires. de l'Empire. sub titulo. forces.

4. Abschied des Reichsverordnungtags zu Erfure ann. 1567.

5. Apud Goldast. Constit. Imp. to. I. & Baron. annal. to. 10. an. 871.

32 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

referre, quæ illi de sui maris dominio adducunt. Integra de hoc ' conscripta fuere volumina, cum Duce Ossuniensi in Neapolitano Regno partes Regis gerente, de eo lis mota est, & Jurisconsulti, qui de dominio maris agunt, nostrum, ac Venetorum, exempli loco, plerumque afferunt. Ac sane Veneti apertius, quam cæteri, hoc Imperium iactant, die Ascensionis Seruatoris sacra, proiecto in pelagus solenniter annulo, quasi maritimas nuptias celebrantes. Dux enim Reip. Venetæ (magnum fortasse æmulaturus Alexandrum, qui cum Indicum Oceanum intrasset cum classe, multa magnaque in eum pocula coniecit, signum adeptæ possessionis) cum Magistratibus, & illustri cum pompa, superba, ac ornata naui, quam *Bucentaurum* appellant, in mare inuectus, gemmam annulo inclusam in undas proiecit, additis verbis, *Desponsamus te mare, in signum veri, & perpetui dominij*. Hinc celebre illud Sannazarij.

Viderat Adriacis Venetam Neptunus in undis

Stare urbem, & toto ponere iura mari.

Atque alius Poëtæ ad ipsam Venetiarum urbem.

Adriaci Regina maris, quam serua veretur

Thetis, & obsequijs undantibus ambit aquarum.

Numerosam itaque Veneti habentes classem, non modo telonia, & vectigalia, ac portoria nauigantibus imposuere, & piraticam cohibent;

Sed

1. A Iulio Pacio, Francisco de Ingenuis, Frangipanio, alijsque.

2. Relat. per Stracc. tract. de Navig. §. 8. Pereg. de Iur. Fisc. lib. 8.

§. 14. Martiæ de Iurisdict.

l. 1. c. 33. §. 25

26. Pac. de

domin. mar.

Adriat. Man-

tuam Pat. au-

tuam fragm.

de Venet. alios

3. Diod. Sicul.

Biblioth. l. 17.

4. Lib. 1. epi-gram.

5. Dondini in triumpho Veneto de tre-mibus Barbaris.

Sed neminem quoque in Adriaticum armatis cū nauigijs ingredi patiuntur: adeoq; huius dominijs tenaces sunt, vt cum superioribus annis Barbarorum triremes Adriaticum armate essent ingressę, ac fecissent prædam, indeq; Aulonis in portum, qui Turcicę ditionis est, se recepissent, nulla habita ratione impotentię Turcici Imperatoris, nullaque prorsus crudelissimi belli, quod ab ipso erat metuendū, easdem triremes in eo portu oppugnarint, ac ceperint, Barbaris omnibus caput abscissuri, ex peculiari lege in nauigantes armatos per Adriaticum, nisi illi matura fuga sibi consuluissent. Veruntamen hæc de Venetorum maritimo dominio adeo trita sunt, & vulgata, vt ea innuisse tantummodo sufficiat.

Aliorum Principum, & Populorum, cum Christianorum, tum Infidelium maritimum dominium.

CAP. VI.

ATQVI cum in Adriatici mentionem incidimus, occasionem nacti de maritimo Venetorum dominio verba faciendi, aliorum pene Principum fueramus oblitī, qui etiam maris imperium tenent. Et quidem locus adeo opportunus declinari non poterat, ne sæpius eadem essent repetenda. Ad alios modo veniamus. Galli itaque, excusso Roma-

OR

E

norum

34 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

norum iugo; vbi maritimas oras possidere ceperunt, *Admiralios* (quo nomine appellari solent, qui veteribus Architalassi dicebantur) seu *Comites* ¹ statuere, instruxeruntque classes, quibus mari dominarentur. Legimus ² Carolum Magnum Oceani Gallici litus perlustrasse, & in ipso, quod Normannicis piratis erat infestum, instituisse classem, & distribuisse praesidia; ³ Rotolandus quoque, ac ⁴ Lydericus Britannici litoris fuere praefecti, & eodem ⁵ ferme tempore in Mediterraneo, Gallici maris dominium Franci aduersus Sarracenos tutati sunt, instructa in citeriori Hispania classe, Duce Buccharædo *Comitestabuli*, vt appellant; ac deinceps cum in Mediterraneo, tum in Oceano maris dominium exercuere. At ⁶ post receptas ab Anglis Normanniam, & Aquitaniam, cum vnicus *Admiralius* tanto muneri explendo minime sufficeret, quatuor instituti sunt, Franciæ nimirum, Aremoricæ, Aquitanicæ, & Orientis, prouinciæ scilicet Narbonensis. Horum primi iurisdictio extendebatur in mari, quod est ab Iccio portu, vsque ad promontorium *S. Michaelis de monte*; vnde vsque ad portum, quem *Rez* appellant, *Admiralius* Aremoricæ imperitabat; atque inde Boiatum vsque Aquitanicus imperium exercebat. In Mediterraneo autem *Admiralius* maris orientalis præerat a *Perpignano* vsque ad initium oræ Ligusticæ. Sed ⁷ Carolus Septimus an-

no

1. Capitul. Carol. & Ludou. Imp. l. 4. tit. 5. Popellinier. en l'Admiral de Frâce.

2. Aimon. l. 4. cap. 90. Chronicon Regino.

3. Eginard. l. 2.

4. Pau. Aemil. in Carol. Magnoi

5. Annal. Fulden. Blond. de. cad. 2. l. 1. Du

plaix hist. de Frâ. en Charl.

le grâd. Paul.

Aemil. ibid.

alij.

6. Popellinier. loc. cit. c. 11.

7. Ibid.

no CIOCCCCCLIII. in deditioe Burdigalæ, ac Ducatus Aquitanici, Anglo concessit, vt mare Aquitanicum possideret, in eoque haberet *Admiralium*. Erat autem (vt etiam nunc est) ¹ maris iurisdictione apud Gallos a terrestri omnino distincta, & peculiare habet prorsus Iudices, ac ministros. ² *Admiralius* namque imperat mari, litoribus, portibus, habetque totius rei maritimæ disceptationem, omniumq; criminum agnitionem sibi vendicat; nautas & mercatores litigantes audit, ad ipsumque pertinet creare suæ Iurisdictionis Præfectos & Vicarios. Decima quoque prædæ, manubiarumq; ipsius est, ac denique in sua verba adigit nauium, & triremium præfectos: fidem præterea publicam dat, & cum hostibus aliquot dierum inducias pacisci potest, vt tuto liceat piscari. ³ Eius autem priuilegia, auctoritatemque publico Edicto complexus est Henricus Tertius, post alia ab ipsius decessore, Carolo Nono concessa. Ac modo imperans Rex Ludouicus Iustus, ⁴ in vnicum *Admiralium* redigens cuncta, alia addidit ad ipsius Iurisdictionem, Regiumque maris dominium facientia: Nunc autem *Admiralius* Galliæ est Armandus Ioannes Cardinalis, & Dux Richelius, vir sapiētissimus, qui excuso numismate, cui ipsius vna ex parte effigies insculpta est, ex altera vero regia Nauis in mari, suum munus testatur. Inualuit quoque ⁵ mos apud Gallos, vt ipsorum

1. *Ibid.* c. 15.

2. *Ibid.* & Vincent. Lupan. in tractat. de Regn. Gall. de Admiral.

3. Popellin. loc. cit. c. 10.

4. Ordonanc. de Louys XIII. 15. Jan. 1629. n. 430. v. s. i. ad finem.

5. Popellin. d. c. 10. n. 84. & 85.

36 De Dominio Ser.^{mz} Gen. Reip.

Reges maris portiones aliquibus concedere soleant, in quibus soli piscatum exercent, earumque modus, ac mensura Constitutionibus definitus est. Hinc Galli¹ Iurisperiti non dubitant asserere, suum Regem dominum esse supremum marium, quæ circa eius regnum diffunduntur, eorumque dominium legitime tenere.² Extant quoque Regum Constitutiones, quibus iubentur Naues exterorum per mare Gallijs conterminum transeuntes, summa vela nauibus Regijs demittere, in marini Gallorum Imperij recognitionem. Neque secus Lusitaniæ Reges non modo adiacentis maris se Dominos faciunt, sed etiam Reges³ Oceani Æthiopici, Arabici, & Persici se appellant, quorum navigationem vetitam legimus in eorum⁴ Constitutionibus, vltimique supplicij illis pœnam comminatam, qui a Rege non habita venia in ijs inuenirentur. Primus hunc titulum assumpsit Rex Emanuel anno CIOI. cum per Vascum de Gama Indiarum navigationem detexit,⁵ quem anno sequenti *Admiralium* marium Arabiæ, Persiæ, atque Indiæ, totiusque Orientalis Oceani constituit. Ea namque maria cum adiunctis portibus, regionibusque, sibi concessa⁶ asserunt Lusitani ab Eugenio IV. Nicolao Quinto, ac Sixto IV. Pontificibus Maximis, atque ipsos de eorum dominio nuper cum Elizabetha Angliæ Regina habuisse disceptationem⁷ Seldenus testatur,

1. Charond.
Chatonauus in
not. ad Codic.
Henr. III. lib.
20. tit. 7. Con-
stit. 28. & Cõ-
stit. 1. Steph.
Paschas. Re-
cherches l. 2.
c. 14. Lud. Ser-
uin. Playdoies
20. 2. plaid. II
2. Henric. II.
& III. apud
Seld. loc. cit.
c. 18.

3. Cõc. Later.
sub Leon. X.
sess. 9. Barros
en l'Asie de-
cad. 1. l. 6. c. 1
4. O quinto li-
bro des orde-
naçoes si. IIz
Barr. loc. cit.

5. Ibid. c. 2.

6. Ibid. lib. 2.
c. 7. & lib. 6.
c. 1. Fray An-
ton de San Ro-
man hist. gen.
de la India
Oriental. l. 1.
c. 6.
7. d. l. 1. c. 17.

statur. Sed celebrior est super eodem disceptatio illa, ¹ quæ inter Ioannem Lusitaniæ, ac Ferdinandum Catholicum Castellæ Regem habitata est, cum primum ad Americanas prouincias per Christophorum Columbum, popularem nostrum, nauigatio patuit: Cum etenim Columbus eas regiones nomine Ferdinandi detexisset, Lusitanus iniuriam sibi fieri ratus est, easque regiones sibi deberi ex Pontificia donatione præfererebat; quæ tamen dissensio postmodum mutuo consensu est composita, assignatis Lusitano quibusdam prouincijs, maribusque, ac Ferdinando alijs, quibus dominarentur: sed iterum super eadem materia inter Carolum V. Cæsarem, & Ioannem III. Lusitaniæ Regem controuersum est, cum Ferdinandus Magaglanes per angustias, quæ ab ipso nomen habent, quæque Australes Americæ regiones dirimunt, ideoque per maria, quæ ex supradicta diuisione Castellæ Regi obtigerant, ad Moluccas penetrauit. ² Exercent autem Lusitani adeo seuerè hoc dominium maritimum, ut si quempiam, seu Indum, seu alium in suis maribus nauigantem, non habita uenia, reperiant, eum tanquam hostem capiant, puniantque. Reges uero Castellæ in occidentali Oceano ius sibi uendicant a supradicto termino, cum ex dicta compositione cum Lusitanis, tum ex Constitutione Alexandri VI. Pont. Max. ³ qua ijs concessum est, quidquid reperiretur ab efficta

¹. Barros loc. cit. l. 3. c. 11.

². In tractat. Polit. de Imp. Magni Mogolis, seu India uera. sic. 8. de milit. cap. Barros loc. cit. l. 6. c. 1.

³. Alex. 6. Constit. 2. d. 6.

38 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

efficta linea distante a qualibet Insularum, quæ Gorgones nuncupantur, centum leucis, Occidentem versus, & Meridiem; & cum hæc duo potentissima Regna in Augustissimam Austriacam familiã coaluerint, sub Regis Hispaniarum titulo, ij se Reges maris Oceani ¹ appellant; utq; Imperium maritimum seruent, numerosam habent in Mediterraneo triremium classem, ac nauium onerariarum in Oceano, quarum primæ nuper potentissimus Philippus IV. hodiernus Rex Io. Carolum Medicæum, Magni Hetruriæ Ducis fratrem, præfecit, alteri Franciscum Mutinæ, ac Regij Lepidi Ducem, hunc maris Oceani, illum Mediterraneï *Generalissimum Ducem* appellans; quamuis in his maribus Imperium non habeat, nisi qua maritimas ipsius regiones aluunt, quod neque omnino verum est; nam tametsi in ora Ligustica oppidum Finarium possideat, nullam nihilominus in Ligustico mari habet Iurisdictionem. Super Adriatici etiam dominio Venetis litem intulerunt ² Hispani, cum Dux Ossunæ in Neapolitano Regno vicem Regis gereret, de quo acriter vtrinque disceptatū est. Atque adeo dominiū maritimū apud Hispanos recepti Iuris est, ut olim Petrus Tarraconensis occupato Sicilia Regno, se duorum Regnorum Patrem, marisque dominum ³ appellaret; ⁴ & Hispani Duces, cum mare aliquod antea incognitum inuenirent in Americanis regionibus;

no-

1. Carol. V. in Proem. des Peinlichen Hals gerichtes, & in ordnung des regiments zu Vuormbs ann. 1521. & alibi passim. estars, & empires, de l'estat du Roy d'Esp. tis. gouuernement.

2. Tul. Pac. in dedicat. or. tractatus de dominio maris Adriat. Ioan. Bapt. Valenzuela Velasquez cõs. 100 nu. 55.
3. Paul. Aemil. de gest. Franc. lib. 7.
4. Relat. Nunti Gufmanni cap. 12. apud Ramus. to. 3. nauigat. & alibi passim.

nomine sui Regis, illius occuparent possessionem, & suo dominatui subijcerent. Hispani autem Iurifconsulti non modo frequentes in hanc eunt sententiam, Regem esse navigationis, ac maris dominum, eius scilicet, quod illius alluit Regna, sed & in ipso priuatorum dominia agnoscunt. Quid de Anglorum maritimo Imperio dicemus, qui se toti Oceano, qui Magnam Britanniam alluit, late dominari profitentur? de hoc nuperrime opus integrum edidit Io.³ Sel-
denus. Angli namque, ut ille habet, ab antiquissimo tempore, quo Britanni dicebantur, antequam a Cæsare in potestatem redigerentur, Oceani cognominis, cum Australis, & Orientalis, tum Septentrionalis, ac Occidentalis, domini fuere, quod dominium navigatione, & piscatu exercuerunt. Cum autem Insula tota Claudio, & Domitiano Cæsaribus, in Romanorum potestatem venisset, & maris ijs cessit dominium, quod magnis classibus retinere, sub Archiguberno primum, ac deinceps sub Comite litoris Saxonicis per Britanniam. Non tamen id ad Pictorum, Scotorumque, ac Hibernorum mare extendebatur: nam eæ gentes, cum a Romanis minime domitæ fuissent, pelagi dominatum retinere. Excusso postmodum (Theodosio Iuniore, Honorio & Valentiniano Tertio imperantibus) Romanorum iugo, Australiores Britanni, constituta ad arbitrium Rep. mari æque, ac terræ
sunt

1 Inc. Vald. de dignitat. Reg. Hisp. c. 12. Io. Garf. de expens. & meliorat. c. 21. nu. 34. Didac. Couarr. in relect. c. peccatum, p. 2. §. 8. Io. de Hema. Laberinto de commercio, l. 3. c. 1. §. 12. 2. Vid. Roder. Suar. conf. de usu mar. §. 13. 3. Mare clausum per tot.

40 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

sunt dominati. Sed cum a Pictis, & Scotis bello vexarentur, neque ijs pares essent, in auxilium accitis Saxonibus vtrumque imperium cessere. Hos excepere Dani. Rerum autem potiti Normanni, maritimum quoque dominiũ sibi vsurparunt: quod hodierni Reges vt tueantur, constituto Summo Præfesto classium, & marium, seu *Admiratio* ad custodiam maris Anglicani, atque occupatis circumiacentibus Insulis, neminem transire permittunt, nisi veniam petat. Piscatus quoque exteris leges præscribunt, & a præternauigantibus, tam Anglis, quàm exteris exigunt tributum, exterosque summa vela demittere Regijs nauibus compellunt. Quin & ijs, qui inter se sunt hostes, Anglis vero amici, maris spatia præstituerunt, intra quæ prælium inire prohibentur. Hoc autem suorum maritimum dominium Angli Iureconsulti passim testantur, & Reges ipsi profitentur, e quibus Eduardus Tertius, in maritimi dominiij testimonium, numũ excudi iussit, cui ipse naui per mare vectus cum Gladio, Clipeo, ac Regio Diademate esset insculptus. Veruntamen Galli non prorsus hoc Anglorum dominium maritimum admittunt: nam id, quod ad velorum demissionem attinet, olim atque iterum, non ita pridem, impugnant. Ac præter Gallos, Hispani, Danique non adeo amplum Anglis concedunt dominium, vt Seldenus profiteatur. Atqui nos non adducimus

hæc

hæc ideo, ut ipsorum iura discutiamus, sed ut consuetudinem ostēdamus eorū esse, maris exercere dominium, quod vel ex ipsorū dissensione cōprobat. Ad Danos itaque, Noruegosq; transeuntes legimus, eos Hyperborei Oceani, ac maris Balthici olim dominatum tenuisse: cum namque essent indigenæ, soli Noruegi in Islandiam, cæterasque Hyperboreas Insulas piscatus, & negotiationis causâ nauigabant, prohibitis exteris eo naues appellere, piscari, ac negotiari.

² Erat autem quondam apud Danos diuisum maris Imperium a terrestri, eaq; erat Danorum maritima potentia, ut ³ Haraldus Rex bellum aduersus Ringonem nepotem, quem Sueciæ præfecerat, quique desciuerat, suscepturus, fretum Oresundam, quod inter Selandiam, & Scaniam est, quodque Anglicum fere milliare patet, quasi Xerxes alter strauerit nauibus, ac veluti per pontem exercitum transmiserit. ⁴ Nunc autem Daniæ Reges, qui Noruegiæ etiam imperant, *Admiralium* habent, qui singulis annis ea præcipit, quæ ad Oceanum tutandum, resque nauticas disponendas pertinent. ⁵ Exigit præterea Rex Helsingoræ ad Sundæ fretum a singulis nauibus, quæ Balthicum ingrediuntur, aut inde enauigant, teloniū, quo maximus totius Regni prouentus continetur. Et ⁶ cum inter Christiernum IV. Daniæ, & Gostauum Adulphū Sueciæ Reges, super dominio maritimo transactio

F Hafniæ

1. Selden. loc. cit. l. 1. c. 19. & lib. 2. c. 32. Io. Isaac. Pötä. disc. aff. hist. de Dom. mar. l. 1. c. 19. & duob. seqq.

2. Saxo Grammat. hist. Danic. lib. 7. & Seld. d. c. 19. 3. Pont. loc. cit. l. 2. c. 9. & Saxo l. 8.

4. Idem Pont. de stat. Polit. Regn. Dan. Mercator in descrip. Dan. Estats & empir du Roy de Dannem. 5. Idem loc. cit.

6. Seld. d. c. 19.

42 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

Hafniæ haberetur, Suecus renunciauit iuri, superioritati, & dominio maris, alijsque regalibus, quæ in Noruegia, Norlandia, & districtu Vardhusiensi ad Oceanum sibi vendicauerat. Non tamen omnino Suecus maritimo caret imperio, sed longe lateque in mari Balthico, quantum eius Regni litora extenduntur, dominatur; Neque alicui in eo nauigare licet, nisi habita a Rege venia, quæ magno a mercatoribus Lubecenſibus alijsque comparatur. Ad hoc igitur imperium tuendum, numerosam habet cum nauium, tum etiã triremium (quarum in eo mari haud exiguus vsus esse dicitur) classem, cui Admiralium præficit. Quin & Magistratus, seu Collegium inter Regni præcipua est institutum, cui curæ sunt naualia, classes, machinæ bellicæ, commeatus, miles nauticus, omnisque bellicus in re nauali apparatus, ac denique omnia, quæ ad tutandum maritimum dominium pertinent, & reddendum mare ab hostibus, & piratis securum. Tantum autem iuris sibi vendicant Sueciæ Reges in mari Balthico, vt cum nonnullis ab hinc annis (quemadmodum supra inuimus) inter Ferdinandum Cæsarem, & Gostauum Sueciæ Regem Gedani pax tractaretur, inter cætera hic peteret, vt Cæsar arces ad mare Balthicum sitas demoliretur, & ipsius bellicæ naues ex eo mari recederent. Cæterum, vt hoc addam ἐκ παρόδω, numerosam maximo cum compendio Suecus ha-

1. In tractat.
Polit. de Suec.
tit. 5.

2. Ibid. tit. 3.

habere classem potest, & idem Gostauus iactabat, se post deuictas Germanias Italiamque, magna cum classe in Hispanias transmissurum, vt eas expugnaret; sed vt illum spes fefellit, ita Suecus non solus in Balthico cum Dano imperat: Nam¹ & Princeps Boruffiæ, & ipsius loco Rex Poloniæ, in eo quod suas ditiones alluit, dominium se præscripsisse profitetur. Porro Poloniæ Reges ad Gedanense emporium telonia exigunt, quæ cum superioribus annis vellent augere, orta est seditio, Gedanensibus, Danis, Suecis, cæterisque, qui illud mare frequentant, minime patientibus. ² Oratores quoque Reip. Poloniæ Henrico Tertio Galliarum deinde Regi, quem sibi Regem elegerant, promiserunt, se classem necessariam, & sufficientem tuendis portibus, & dominio maris propugnando instructuros. Alias etiam Maximilianus II. Cæsar, Polonorum maritimum Dominium agnouit, cum soluentes e Romani Imperij litoribus, cursumque in Moscouiam, & Rigam dirigentes, impetrare licentiam³ iubet a Rege Poloniæ. Neque omnino maritimis viribus carent Poloni, cum ⁴ Sigismundus Tertius pater Vladislai feliciter regnantis, Suecam classem in mari Balthico deuicerit, & ⁵ Cosacchi Polonorum subditi in Euxino & Turcis, & Tartaris, haud contemnenda inferant damna, ad ipsius Constantinopoleos suburbia nauibus quandoque excurrentes. Non

F 2 tamen

1. Schneid-
wein. in 9. &
quidem, n. 5.
& ibi add. In-
str. de rer. di-
uis.

2. Ianus Ianus
xovvokius
Syntag. Stat.
Polon. lib. 3.
tit. 1.

3. Abschied
des Reichsuer
ordnung zu
Erfurt. 1567
4. Simon Sta-
uovvolsk. in
crat. in obitu
Sigism. III.
5. Ibid. & in
Paneg. ad Vla-
dislaum IV.

44 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

tamen ideo Turcarum Imperator ipsis maris cedit dominium, sed Ægæum totum, ac Pontum, atque Africanum sibi vindicat, & peculiari titulo¹ Dominum maris tam Albi, quam Nigri (Ægæi scilicet, ac Ponti) se inscribit, &² in mari Africano, quod ad Tunetanum, & Algerianum Regnum spectat, veniam piscandi, & coralia indagandi Gallis alias dedit. Quam potentibus classibus hic Christiani nominis hostis maritimum dominium tueatur, utinam Christiana Resp. nesciret; sed his minime contentus,³ exstructis in ipsis Hellesponti angustioribus faucibus munitissimis arcibus, in Pontum, veniam non petita, nauigantibus aditum præcludit. Agnoscitur quoque dominium maris ab Æthiopibus. Scribens namq; eorum⁴ Imperator David Emanueli Lusitanæ Regi, illum maris Rubri Imperatorem appellat. Sed in hoc mari, ut etiam in Indico, & Persico, Mauri quoque, Arabesque sibi dominium vindicant, uti ipsorum Imperator, quem vocabant *Sultanum Cairi*, ad Rom. Pontificem scribens⁵ præferebat. ⁶ Sinarum quoque Rex ad tuendum suorum marium dominium, copiosam habet classem, qua piratas persequitur, ac nauigationem tutam præstat. Quanta autem huic Regi sit nauium copia, ex eo conijci potest, quod eæ gentes non minus flumina mareque, quam terram inhabitent, integræque familiæ semper in nauibus degant. quam-

1. In fœder. inter Henricū IV. Gall. Reg. & Achmer. Imp. Turcar. 20. Mart. 1604. edito Parisijs 1615 Gallice, & Turcice.
2. Ibid.

3. Coriol. Cyprius de bell. Asiatic. l. 2.

4. Apud Fræc. Aluar. de reb. Æthiop. & Damian. a Goes de Æthiop. morib.

5. Apud Barr. d. decat. 1. l. 8 c. 2.

6. Fray Iuan Gonzal. de Mendox. hist. de la Chin. p. 1. l. 3. c. 21. & p. 2. cap. 3. États, & Imp. de l'estat du Roy de la Chin. tit. ser. ges. Potes. relat. p. 2. lib. 3.

In Mari Ligustico. Lib. I. 45

quamuis superiori seculo¹ Faxiba Iaponiæ Imperator, deuictis quinquaginta alijs Regulis earum Insularum, materiem ad fabricandam classem bis mille nauium parasset, qua maris imperium Sinensibus adimeret. Atque, vt tandem hanc partem concludamus, ipsi² Hollandi (qui tamen ambire videntur maris communionem) eorumque prætorix, Hamburgensium, Bremensium, aliorumve naues arcant ab illis litoribus, ac portibus, qui hostium sunt, & in eos irrepere tentantes, vel ex iisdem prodeuntes, suæ faciunt potestatis, si præter leges aliquid intulisse deprehendantur; tantumque abest, vt communem maris vsum admittant,³ vt Hugoni Grotio, qui de maris communiione apud ipsos alias verba fecerat, hoc crimini datum sit. In inducijs præterea, quæ inter ipsos, ac Regem Catholicum, & Archiduces Austriæ anno CIOIIOCIX. sunt factæ, Regem⁴ plurium marium dominum agnoscunt, & promittunt se ijs minime nauigaturos.⁵ Recipiunt pariter fore, vt minime naues appellent, aut commorentur in maribus eiusdem Regis cum nauibus bellicis; atque insuper (quo dominium maris palam profitentur) eandem ab Hispano, & Archiducibus exigunt sponsonem, ne videlicet ad eorum portus, & litora naues appellent, vel cum armatis nauigijs per ipsorum maria vagentur. Ac tot quidem populorum moribus firmatum sit, maris dominium.

1. *Estati, l'Emp. de l'estat du Roy du Japon tit. forces & gouuer. Auuisi del Giap. an. 1586*

2. *Vör. discuss. hist. l. 1. c. 13.*

3. *Ipsæ Grotius in Apologético eorū, qui Hollandiæ præfuerit ante mutationem 1618. c. 19. Selden. d. lib. 1. c. 26.*

4. *Art. 4.*

5. *Art. 12.*

46 De Dominio Ser.^{mz} Gen. Reip.
nium, eiusque diuisionem, vfu, ac Iure gentium
esse recepta.

*Maris dominium, eiusque diuisionem Iure
Pontificio, Patrum, Theologorum mo-
ralium, ac Iurisconsultorum au-
thoritatibus esse approbata.*

CAP. VII.

NEQVE minus Ius Pontificum, quod
in sacris Romanorum Pontificum
Constitutionibus descriptū habemus,
maritimum dominium, eiusque diuisionem,
probat; ¹ Ex alecijs, quæ diebus feriatis capiun-
tur, hoc iure, decima Ecclesiæ, cuius iurisdic-
tioni subest mare, in quo capiuntur, est persol-
uenda; ² vbi Interpretes territoriū in mari (quod
tamen ³ districtus magis proprie appellatur) non
secus, ac in terra esse profitetur. Eodem quo-
que iure cum statuitur, ⁴ si Pont. Max. extra Ro-
mam decedat, vbi nam sit electio facienda, ⁵ In-
terpretes omnes in hanc eunt sententiam, si in
mari Pontifex moriatur, esse successorem eligen-
dum in ea ciuitate, cuius districtus est mare.
Celebris ⁶ est excommunicatio, quæ aduersus
piratas, præcipue in mari Ecclesiastico piraticam
facientes, in *Bulla*, quæ feria quinta maioris
Hebdomadæ legi solet, ideoque *Bulla Cœnæ*
Domini dicitur, fulminatur, a tot tantisq; Pon-
tifi-

1. Cap. licet,
de ser:

2. Glos. ibid. in
ver. Ecclesijs.

3. Bald. in ru-
bric. qua sint
regal. Jac. de
Belu. in c. Ro-
mana, §. con-
trahentes, de
for. compet.

4. Cap. vbi pe-
riculū, §. por-
ro, de elec. in 6

5. Io. Andr. in
d. §. porro, Xua

rez. all. g. 17.

nu. 1. Cabed.

Lusit. disc. 16.

num. 1. par. 2.

Chald. Pereir
cons. 23. n. 7.

Melch. Phe-
bor. Lusitan.

decis. to. 1. ar.
rest. 29. Barb.

Collectan. ad
d. §. porro, n. 8.

alij.

6. Vrb. VIII.
Cōst. 62. Pastro
na. 22. §. 3.

tificibus per longissimam temporum seriem repetita, vbi maris dominium pro Ecclesia asseritur, assignatis limitibus Argentario monte, ac Terracina, eiusque Interpretes omnes nemine prorsus excepto, & sine controuersia, maris dominium approbant, ac profitentur. Patres quoque nostræ Catholicæ Ecclesiæ sacram paginam interpretâtes, non vno in loco maris dominium agnoscunt: & Diuus² Ambrosius, *Pro singulari*, ait, *libidine inciditur terra, mare infunditur, ut insulas faciant, ut possideant freta, spatia maris sibi vendicant iure mancipij, pisciumque Iura sicut Vernaculorum conditione sibi seruitij subiecta commemorant: iste, inquit, sinus maris meus, ille alterius.* Atque³ alibi; *Mare hominibus datum est ad escam non ad periculum, ideoque piscium est ambulare per mare, non hominis.* Quibus in locis maritimum dominium hominibus datum asserit, illudque inter ipsos fuisse diuisum testatur, quamuis illorum libidinem, vt appellat, ac luxum in exquisitis piscibus alendis, & temeritatem in nauigando reprehendat. Philo quoque Iudæus sacræ paginæ Interpretes nobilissimus, gloriari non debere Principes, inquit, ob deuitas multas gentes, aut quod omnia flumina, & maria numero, & magnitudine diffusissima in suam potestatem redegerint. Quid multa? morales Theologi, qui legem, normamque viuendi iuxta Dei, atque Ecclesiæ Catholicæ præcepta

1. *Filliue. nu.*
75. *Duard. l. 2.*
canon. 3. q. 3.
Vgolin. in ex-
positione huius
Bulle c. 3. §. 2.
vers. 3. Tolet.
l. 1. c. 2. vers.
aduertendum.
Suar. disp. 21.
sect. 2. nu. 18.
ad fin. Grass.
p. 1. decis. l. 4.
cap. 18. n. 67.
Alter. cap. 82.
Bonac. de Cē-
sur. huius Bul-
la disp. 1. p. 4.
punct. 2. n. 4.
2. Hexeam. l. 5.
c. 10. & lib. de
Nabucho. c. 3.
3. Lib. de Eliâ,
& Ieiunio.
c. 19.

4. *Lib. de Flā-*
tatione Noë.

48 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

cepta tradiderunt, maria habere proprios dominos, a quibus defendantur custodianturque, confirmant. Nonne ijdem piscatum a Domino maris prohiberi posse concedunt? Iuste itaque maris dominium iure gentium est introductum, & a tot populis vsurpatum, & bene riteq; Iurisconfulti passim illud agnoscunt, ac profitentur: quorum alij dominio maria esse subiecta aiunt, & ut ipsorum vocabulo vtar, *appatronata*: alij maris esse iurisdictionem, ac imperium sicut terræ: alij eum, qui habet iurisdictionem in territorio cohærenti, habere illam etiam in mari vsque ad centum milliaria: alij hanc vltius extendunt in apertum, ac valde remotum pelagus, quod alij loco terrestri non sit magis propinquum: alij dominium maris esse Principis domini terræ: alij mare sicut terram distingui, & in eo esse regna distincta sicut in terris: alij mare contineri sub appellatione territorij, & districtus, ut in ipsum iurisdictione exten-

1. Bonaccin. d. p. 2. n. 3.
2. Couarr. ad reg. p. 2. c. 8. Caiet. tom. 1. opusc. tract. 17. c. 12
Ioan. Medin. c. de rest. q. 12
Sot. l. 4. de iust. q. 6. art. 4.
Less. de iustit. lib. 2. c. 5. dub. 7. alij.
3. Mart. de Iuris. d. p. 1. c. 33. nu. 35. Franc. Capib. de Iur. Baron. prag. mat. 14. §. 27.
Bened. Bonius de Cons. arg. sic. 16. n. 40.
Bon. d. p. 2. n. 4.
4. Canonista in d. cap. ubi periculū. Barzol. in l. 1. C. de class. Bald. in rubr. ff. de rer. diuis. n. 2. Angel. in l. Insula. ff. de Iudic. Capol. de seruic. rustic. prad. c. 26. n. 6

Boss. tit. de aquis. Et sum. Hieron. de Mont. de fin. reg. c. 6. nu. 1.
5. Bart. in tract. de Insul. §. nullius enim esse creditur.
6. Castren. in d. l. Insula. n. 2. Et seq. Et Ang. n. 17. Satic. in l. 3. C. de nautic. sen. Capol. d. c. 26. n. 17.
7. Bald. in rubr. qua sint regal. Alciat. in lex hoc Iure, n. 40. ff. de Iust. Et Iur.
8. Bald. in l. fin. ff. de const. princ. Et in rubr. ff. de rer. diuis. n. 4. Et in l. si testamentum, ff. de Inst. Et subit. Capol. d. c. 26. nu. 24. Canonista in d. c. ubi periculum. Hieron. de Mont. loc. cit. c. 39. nu. 1. Griphand. de Insul. c. 14. n. 41.
9. Bald. in l. 1. C. de sent. ex breuic. recit. n. 5. Et in l. fin. C. de testam. cū i bi addens. Bart. in d. tract. de Insul. Capol. d. c. 26. nu. 12. Hieron. de Mont. loc. cit. c. 11. n. 11. Boer. decis. 152. nu. 4. Canonista in d. c. ubi periculum. Bart. Ang. Et DD. in d. l. Insula. Bald. in c. accedens, in fin. ut lit. non cōstet. Dec. in l. licet causam, ff. de prob. Cacheran. decis. Pedem. 155. n. 2. Resr. Gregor. Tholos. l. 1. Synrag. c. 3. n. 5. Nouar. decis. 38.

extendatur. ¹ Alij maris dominium consuetudine acquiri, ac præscribi posse longi temporis præscriptione, cuius initij non extet memoria, asserunt, & confirmant: ac in summa nemo, ut puto, Iurisconsultorum maris dominium prorsus negavit, ac illius communionem pernicaciter ac perfracte defendit, præter vnum ² Fernandum Vasquium. Namque Hugonem Grotium (tametsi is peculiarem tractatum de mari libero ediderit) maris dominium approbare censemus, cum & ³ Iurisdictionem in mari admittat & finum, seu fretum occupari posse, illudque Principis dominio ita subesse ⁴ fateatur, ut is vectigalia nauigantibus possit imponere.

Politicos, Historicos, Poëtas, aliosque scriptores dominium maris agnoscere.

CAP. VIII.

AVD secus Politici maritimum dominium agnoscunt, approbantq; cum a ciuitate defendi potentiam maritimam volunt, & ciues non minus mari, quam terra exteris esse terrori. ⁵ Aristoteles siquidem postquam disputauit, an nauigatio exterorum ad ciuitatem, & ciuium ad externos esset permitenda, ac maris commercium concedendum, ne permixtione ciuium, cum exteris ciuitatis mores corrumpentur, admittendam quidem

G nau-

r. Gl. in l. s. ne si maris. ff. de Iniur. Bart. Liniurariu actio, § si quis me. n. 2. eod. Angel. de V bald. consil. 290. Tusc. de Iur. Stat. in Imp. Rom. mēb. 25 Capol. d. c. 26 n. 8. Bald. in rubr. ff. de rer. diuis. num. 4. & 5. Angel. in §. & quidem, & in § flumina, in tit. eod. Schneid. in d. §. & quidem, & ibi adden. ad n. 5. 2. Illustr. controu. l. 2. c. 89. 3. Mari liberi c. 5. & 6. 4. De Iur. bel. li, ac pacis, lib. 2. cap. 3. n. 8.

5. Politic. l. 7. c. 6.

navigationem, & commercium concludit, sed procul a ciuitate extruendos portus, vt commoda eius commercij percipiat ciuitas, damna non cōtrahat. Cogendos autem exteros, vt ad eos portus, non alio, naues appellant, instruendamque classē pro viribus, & moribus ciuitatis, vt non solum sibi ipsi, sed & finitimis ferre possit auxilium, & esse terrori, quemadmodum terra, sic etiam mari. ¹ Principem autem dominari mari æque ac terræ, cui mare adiacet, Politici ferme omnes cum Iureconsultis sentiunt; ac tanti maris imperium apud ipsos est momenti, vt in eo rerum summam esse arbitrentur. ² Hōcrates nēpe opinatus est fore, vt ea ciuitas, quæ in Græcia mari potiretur, plerasque cæterarum dicto audientes haberet; & ³ Alcibiades, cum ad Persas transfugisset, Tissapherni Regis Præfecto, qui ciuilia bella inter Athenienses, & Lacedæmonios nutriebat, consilium dedit, vt retulimus, ne permitteret ad alterutros deuenire maris, ac terræ imperium, sed eos ita exerceret, vt alter terra, alter mari præualeret, periculosum ratus potentissimo Regi, si alteruter populus mari terraque in Græcia dominaretur. ⁴ Iason quoque Thessalus inani spe totius Græciæ, ac Persarum regnum amplexus, inter cætera maris dominium, tanquam necessarium, requirebat; & ⁵ Procles Phliasius maritimam potentiam magni ad imperium esse momenti arbitratur.

Sed

1. In Reip. L. 1.
c. 10.

2. In Panath.

3. Apud Thucyd. lib. 8.

4. Apud Xenophon. rer. Græc. lib. 6.

5. Ibid. lib. 5.

Sed ante hos Themistocles (a quo Themistocleum consilium appellatur in maritimis viribus confidentia) non alia ratione rerum potituros Athenienses est arbitratus, quam si vel relicta terrestri, nauticæ militiæ se darent; & cum aduersus Xersem pugnandum esset, urbem deferri maluit, quam classem, si nauali prælio vinceret confidens fore, ut terra quoque præualeret. Hinc Cicero de Pompeij contra Cæsarem apparatu ad Atticum, *Consilium*, scribit, Pompeij *placuit Themistocleum est: putat enim, qui mari potitur, eum rerum potiri. Itaque qui nunquam egit, ut Hispaniæ pro se tenerentur, naualis apparatus ei semper antiquissima cura fuit.* Hæc Cicero. Et Cæsarem Pompeius proculdubio defatigasset, & attriuisset, nisi vana fiducia inflatus ab illo incepto destitisset. Tempore quoque belli Punico secundi, tam Romani, quam Carthaginenses, supra omnia imperio maris potiri nitebantur, haud ignari quantum id ad bellum conficiendum conduce-
ret. Leonardus autem Lauredanus Venetiarum Princeps, terrestre cum maritimo imperium comparans, atque vtramque potentiam, maritimam præfert. In summa, maris imperium Monarchiæ quædam est epitome: ac prælia naualia quanti fuerint momenti, ex multis patet exemplis. Pugna ad Salaminam inter Græcos, & Persas, istos tota Græcia spoliauit: Pugna ad Actium inter Augustum, & M. Antonium,

G 2 orbis

1. Plutarch. in Themistocle.

2. Ibid. & Herodot. in Pölyniæ.

3. Ad Attic. l. 10. epist. 7.

4. Apud Bion. histor. Venetæ lib. 8.

5. Polyb. l. 3.

6. Franc. Baro de Verulam. de dign. & augment. scient. l. 8. c. 3 n. 9.

52 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

orbis imperium determinauit. Pugna ad Lamellum inter Genuenses & Pisanos, hos funditus euertit. Pugna ad Echinadas Turcicam insolentiam compescuit: ac sæpe sæpius euenit, ut pugnae nauales finem summæ belli afferant, cum ipsis totius belli fortuna committitur; & proculdubio, qui maris potitur imperio, in magna agit libertate, & quantum velit de bello sumere potest; vbi contra, qui terrestribus copijs est superior, nihilominus plurimis angustijs conflictatur; ac certe vtriusque Indiæ thesauri, & opes imperium maris consequuntur. Superiori autem seculo vidimus non prius Gallos ab Hispanis ex Italia pelli potuisse, quam imperio maris deciderent; & nostro hoc videmus Belgij Ordines confœderatos, quod maritimis viribus polleant, summa Austriacæ familiæ potentia minime posse expugnari. Hinc non minus apposite ad Politiam, quam eleganter Virgilius, Tellurem tridente percussam Neptuno equum parturijsse fingit:

1. Georg. l. 1.

— tuque o cui prima frementem

Fudit equum Tellus magno percussa tridenti

Neptune.

Quo innueret, dominum maris sua potentia, terrestrem quoque potentiam attracturum. Tridentem enim scimus esse telum Neptuni, quo ferire fingitur; equum autem idem Poëta pro bello, ac bellica potentia interpretantem inducit

ducit Anchisen.

— bellum, o terra hospita, portas:

Bello armantur equi: bellum hæc armenta minatur. Scilicet tridente percussa Tellus, Neptuno bellicam suam sobolem fingitur concessisse; quin imo cum apud Augures Imperium equus significet, a Neptuno maritima potentia petita Tellus, sui imperium concessit. Ac tanti quidem apud Politicos est maris dominium. De hoc autem & Historici passim faciunt mentionem, occurruntque sexcentis in locis apud Græcos, Historicos, τὸ θαλασσοκρατεῖν, ὁ θαλασσοκράτωρ, ἡ ἀρχὴ τῆς θαλάσσης, quæ vocabula imperium, ac dominium maris important, quamvis primum aliqui, naualibus copijs præstare interpretentur: & apud Latinos, *Mari potiri*, *Maris imperium*, aliaque similia, quibus maris dominium denotatur. Et qui vernaculo idiomate historias conscripserunt, verbis, quæ idem sua lingua significant, dominium maris expressere. Græci præterea historici, cum ante initium Olympiadum nullum certum haberent tempus, a quo seriem Historiæ deducerent, eam a Dominio maris diuersorum populorū computabāt. Sed quoniam Historicorum testimonia abunde satis superius recensuimus, cum de consuetudine populorum, cum antiquorum, tum recentiorum egimus; illa hic consulto omittentes, ne actum agere videamur, ad Poëtas veniemus: nam tamen

Poësis

1. *Aeneid.* l. 3.

2. *Iustin.* l. 18
de equino capite in fundatione Carthaginis inuēto.
Pier. Valer. hierogl. lib. 4. c. 9.

3. *Budans in cōment. ling. Græc. Selden.* lib. 1. cap. 9. *mar. clasf.*

54 De Dominio Ser.^{mz} Gen. Reip.

1. Diod. Sicul.
l. 1. rer. antiq.

2. Plato in
Io. seu de fu-
ror. Poetic.

3. Idem 4. de
legib.

4. Lactant. l. 5
divin. Inst. c. 5

5. Plat. in Ly-
si, seu de ami-
cizia.

6. Lactan. de
fals. relig. l. 4.
c. 11.

7. Sext. Empir.
advers. Ma-
them. c. 13.

8. Instit. de
donat. in pr.

9. Iliad. O

Poësis¹ magis oblectare animos, quam prodesse videatur, & gentium leges ac instituta corripere potius quam docere, ² sitque Poëta res volatica & levis, nec sui compos cum canit, ³ imo furore afflatus, quasi fons, quæcunque influunt, prorsus effundat; non tamen omnino autoritate, carent Poëtæ, cum fuerint ⁴ ipsis Philosophis antiquiores, ⁵ sintque tanquam Patres, ac Duces sapientiæ. Vera ⁶ etenim sunt quæ ipsi loquuntur, sed obtentu aliquo, specieque velata. Cautè nihilominus eorum testimonia sunt admittenda, ⁷ cum ijs vtantur plerunque, non qui germane, ac sincere aliquid profitentur, sed qui vulgo fucum faciunt. Nos autem ideo ipsorum dicta adducimus, non quasi vera censeamus, quæ fingunt, sed vt ostendamus, ab ijs de maris dominio fieri mentionem, ac de re vsitata, & recepta: quod cum Imperatorem facere non puduerit, qui Homericis versibus suas sanctiones ⁸ illustravit, non est cur nos id facere recusemus. Poëtarum igitur apud Græcos ⁹ Princeps Homerus Neptunum inducit suum maris imperium iactantem.

Τρεῖς γάρ τ' ἐκ κρόνου εἰμὶν ἀδελφοί, εἰς τέκε Πεία,

Ζεὺς κ' ἐγὼ, τρίτατος δ' Ἀΐδης ἐνέροισι ἀνάσσει.

Τεῖχ' δ' ἅπαντα δίδασαι, ἕκαστος δ' ἔμμορε πηΐης.

Ἦτοι ἐγὼν ἔλαχον πολὺν ἔλα, ναίεμεν αἰεὶ

Παλλομένων, αἶδης δ' ἔλαχεν ζῶφον ἠερόεντα,

Ζεὺς δ' ἔλαχ' ἕρανὸν εὐρὺν αἰθέρι, κ' νεφέλησι.

Tres

In Mari Ligustico. Lib. I. 55

Tres sumus e Vestra geniti Saturnia proles,
 Iuppiter atque ego; Diris tertius, infima Ditis
 Regna tenet Pluto: suntque in tres omnia partes
 Diuisa, atque suum quisque est sortitus honorem;
 Sic mihi sorte datum pelagus retinere profundum,
 Plutoni obsessa aeterna caligine regna,
 Atque Ioui aethereas sedes radiantis Olympi.

Hæc est illa decantata diuisio inter Saturni filios facta, quam non omnino fabulam putare oportet, sed inter eos ita rem fuisse gestam, vt Oriētis Imperium Ioui cederet; Plutoni, cui cognomen Agefilao fuit, pars Occidentis obtingeret: ideoque ille Cælum, hic Inferos sortitus dicitur, quod plaga Orientis, ex qua lux mortalibus datur, superior, Occidentis autem inferior videatur. De Neptuni sorte manifestum est, cuius regnum tale fuisse dicimus, quale M. Antonij fuit infinitum illud imperium, cui totius oræ maritimæ potestatem Rom. Senatus decreuerat, vt prædones persequeretur, ac mare omne pacaret, sic Neptuno maritima omnia cum Insulis obuenerunt. Hæc ferme¹ Lactantius ex Euhemero Mes-
 fanensi rerum gestarum Iouis, aliorumq; pseudodeorum scriptore, cuius authoris etiam² meminit Cicero, qui que illorum Deorum mortem & sepulturas demonstrauit. Huic autem sententiæ³ omnes qui antiquas fabulas interpretantur, subscribunt, vt Neptunum maris dominium in partitione fuisse sortitum profiteantur. Nec
 defunt,

¹ Diuin. Inst.
 l. 1. c. 11.

² Lib. 1. de
 nat. Deor.

³ Diod. Sicul.
 rerum antiq.
 lib. 6. cap. 15.
 Natal. Com-
 mythol. l. 2
 c. 8. Hyginus,
 alij.

56 De Dominio Ser.^{niæ} Gen. Reip.

defunt, qui hanc fictam a Poëtis diuisionem
eam esse autument, quæ inter Noachidas est fa-
cta. Sed vt ad Poëtas redeamus, Hesiodus ait
Iouem² Hecatæ permisisse

1. Grippiand.
de Insul. c. 31
n. 15.
2. In Theogo-
gia.

Μοῖραν ἔχεν γαίης τε, καὶ ἀτρυγετοῖς θαλάσσης.

Partem habere terra, & infructuosi maris.

ἀλιευτ. α. Et³ Oppianus de Amphitrite.

———— ἀλὸς Βασιλείαν ἱθικεν.

———— maris Reginam constituit.

4. Dionysiac.
lib. 4.

Et⁴ Nonnus.

———— Βερόη κρείττος ἔσχε θαλάσσης

———— Beroë Imperium habuit maris.

Antiphanes quoque comicus dolet.

Τῆς μὲν θαλάσσης ἀντιποιῶμαι τίνος.

Mare usurpare sibi quosdam.

5. Aeneid. 1.

Apud⁵ Virgilium autem Neptunus e mari ven-
tosexpellens Eolo referre iubet:

Non illi imperium pelagi, seuumque tridentem,
Sed mihi sorte datum.

6. Ibid. 8.

Et⁶ alibi idem Poëta Æneam inducit petentem
ab Euandro contra Daunos auxilium, atque in-
ter ea quæ recenset, vt persuadeat, hoc est

Gens eadem, quæ te crudeli Daunia bello
Insequitur, nos si pellant, nihil abfore credunt,
Quin omnem Hesperia penitus sua subiuga mittant:
Et mare quod supra teneant, quodque alluit infra.

7. Lib. 1.

Et Lucanus ciuile bellum⁷ detestans:

O quantum terræ potuit, pelagique parari,
Hoc, quem ciuiles hauserunt, sanguine dextra.

Se-

In Mari Ligustico. Lib. I. 57

Seneca quoque¹ Tragicus.

1. In Octav.
lib. 1. sc. 2.

Paruit liber diu

Oceanus, & recepit inuitus rates.

Atque² alibi de Cretenfium dominio maritimo.

2. In Hippol.
lib. 1. sc. 2.

O magna vasti Creta dominatrix freti.

Item³ Iuuenalis.

3. Satyr. 2.

venit, & Crispi incunda senectus,

Cuius erant mores, qualis facundia, mite

Ingenium, maria, ac terras, populosque regentis

Quis comes utilior?

Et Statius⁴ ad Domitianum.

4. Thebaid.
lib. 1.

maneas hominum contentus habenis,

Vndarum, terraque potens.

Et⁵ Claudianus ad Honorium de ipsius gentis origine.

5. Panegy. 7.
de 4. Honor.
Consulat.

terra dominos, pelagique futuros

Immenso decuit rerum de Principe nasci.

Et paulo post.

Sed laudes genitor longe transgressus auitas

Subdidit Oceanum sceptris, & margine caeli

Clausit opes, quantum distant a Tigride Gades.

Item⁶ alibi.

6. Panegy. 8.
in Consulat.
Manlij Theon.
Aosij.

Hispana tibi, Germanaque Tethis

Paruit, & nostro diducta Britannia mundo.

Quin & Hugo Grotius, quamuis imperium maris impugnet, alicubi Oceanum alloquens, eius dominium Regi magnae Britanniae⁷ tribuit, ita enim habet.

7. Sylvar. 1. 2.

Sume animos a Rege tuo, meliore leuatus

H

Si

58 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

*Sidere, nec cala populos quocunque calentes
Sole, per immensum quem circumuolueris orbem,
Quis det iura mari.*

Sed essemus nimij, si cuncta, quæ extant Poëtarum testimonia de dominio maritimo, vellemus afferre. Nusquam fere apud eos Neptunimentionio occurrit, quin ipsum Maris Dominum appellent, ac sexcentis in locis dominium maris, cum Romanorum, tum aliarum gentium adducunt, quorum nonnulla superius retulimus. Ac si Poëtis placet addere Astrologos, Iulij Firmici adest authoritas, qui eos, quorum in themate Genethliaco Luna crescens tricesimam Tauri partem occupauerit, prospera Iouis radiatione accedente, somniat maris, ac terræ dominia possidentes, quocumque feliciter exercitum esse ducturos. Quin & somniorum Interpretes, (dum vaticinantur, iuxta fallacis superstitionis coniecturas, eum qui in somnijs sibi fuerit visus maris dominus effectus, vniuersi regni heredem esse futurum) dominium maris agnoscunt, vt hoc iam non solum notum sit Politicis, Historicis, ac Poëtis, sed & Astrologis, ac Onirocriticis.

1. *Matheseos
lib. 6. c. 1.*

2. *Achmet
Ben Seirim
in Onirocriticis
c. 178.*

Argu-

*Argumenta, quibus eorum opinio nititur, qui
maris haberi posse dominium negant.*

CAP. IX.

HACTENVS maritimum dominium,
eiusque diuisionem diuinis Oracu-
lis non aduersari, iure gentium esse,
introducram, & consuetudine receptam osten-
dimus. Iure item Pontificio, Patrum, Theolo-
gorum Moralium, Iureconsultorum, Politico-
rumque, ac Historicorum, & Poëtarum, alio-
rumque auctoritatibus esse approbatam demon-
strauimus. Ac tantam quidem, tantorumque
testimoniorum classem pro hac sententia, in qua
& nos sumus, in mare deduximus, vt sine con-
trouersia illius dominium tenere deberemus. At
nihilominus non pudet quosdã, quos *ἀντιπρωτεῖς*
aduersariosque appellare iam possumus, in aciem
prodire, & maris communionem obtendentes,
ipsius dominium oppugnare. Et, Deus bone,
quanta, qualique cum manu! Fumos antiquita-
tis offundunt, Poëticas fabulas opponunt, Iuris-
consultorum responsis, Imperatorum placitis,
sacræ paginæ oraculis abutentes fulciunt laban-
tem opinionem. Puderet cum ijs manus con-
ferere, quos temere prodire non pudet, ni do-
minio nostro derogaret, si spatium per mare il-
los pateremur. Præmittunt veluti ad laceffendum

H 2 anti-

60 De Dominio Ser.^{niq} Gen. Reip.

antiquitatis fumos, & Poëtarum figmenta, quasi leuiora nauigia. In ipsa, inquit, mundi infantia, cum ille adhuc tenellus vagiret in cunis, erant omnia communia, veluti vnum cunctis patrimonium esset, cum suapte naturâ nulla priuata sint.

1. Hæc argumeta habentur apud Hugonem Grotiũ de mari libero c. 5. & 7. & de Iur. bel. l. 2. c. 2. & 3. Vasquium Illustr. controu. lib. 2. c. 89. a nu. 14. Gryphian. de Insul. cap. 10. a n. 25. & c. 14. a nu. 54. & c. 25. a n. 60. 2. Iustin. l. 42. 3. Cic. de offic. lib. 1. 4. Florat. ser. lib. 2. Sat. 2. 5. Virgil. G. org. 1.

⁴ Nam propria telluris herum natura nec illum, Nec me, nec quemquam statuit.

Dominium vero rerum extabat quidem, sed vniuersale quoddam, & minime determinatũ, quo ad arbitrium quisque rebus communibus utebatur.

⁵ Nec signare quidem, aut partiri limite campum Fas erat,

Sed

6. Auen. in Arat.

⁶ promiscua rura per agros

Præstiterant cunctis communia cuncta videri, Vt etiam

7. Senec. in Octau. act. 2. sc. 1.

⁷ peruium cunctis iter,

Communis vsus omnium rerum fuit.

Hinc factum est, vt quisque hominum ad suos vsus arripere posset, quod vellet, idque consumere, si poterat.

8. Virgil. loc. cit.

⁸ Tum laqueis captare feras, & fallere visco Inuentum.

Vniuersalis itaque hic vsus, tum obtinebat vicem proprietatis, nam quod quisque sic arripuerat, id ei alius eripere citra iniuriam nequebat. Hæc autem rerum communio durauit, do-

nec

nec eximia hominum simplicitas, ac mutua
charitas viguit. At cum quædam vsu absume-
rentur, aut in alicuius vsu conuersa, nullum
deinceps alium vsum admitterent, vel per ipsum
deteriora redderentur; proprietas introducta est
quædam, qua occupator rei alicuius, eiusdem
vsu cæteros prohiberet,

¹ Tum primum subiere domos.

² Communemque prius, ceu lumina solis, & auræ,

Cautus humum longo signauit limite messor.

1. Ibid.

2. Ouid. Me-
tamorph. 1.

Huic igitur occupationi, per quam proprietas
introducta est, leges assignant, vt eorum quæ
possessioni renituntur; qualia sunt feræ bestia, &
& similia, occupatio debeat esse perpetua, suffi-
ciat in alijs, vt semel adepta possessio animo re-
tineatur. Occupationem vero in mobilibus ap-
prehensionem esse definiunt, instructionem,
aut limitationem in immobilibus. Horum au-
tem quæ fuerunt occupata, cum institutæ sunt
ciuitates, alia facta sunt publica, hoc est totius
populi, qui coierat, alia mere priuata singulo-
rum. His quasi ad laceffendum præmissis, den-
siorem iam aciem, veluti phalangem Macedo-
nicam, promouent. Progredientes itaque colli-
gunt; Ea quæ occupari non possunt iuxta præ-
scriptas leges, aut nunquam occupata fuere,
nullius propria esse, quia proprietas omnis ab
occupatione coeperit. Ea præterea, quæ natura
ita comparata sunt, vt aliquo vtente, nihilomi-

nus

62 De Dominio Ser.^{mz} Gen. Reip.

nus alijs quibusuis ad vsum promiscue sufficiat, etiam nostro hoc tempore eius esse conditionis, & perpetuo esse debere, cuius fuerant, cum primum a natura sunt prodita. Huiusmodi ea faciunt omnia, in quibus sine detrimento alteri commodari possit, cuiusmodi esse inquit, aërem, aquam profluentem, ac mare cum suo litore; Quod si quis horum quidpiam occupauerit, iniustitiam fecerit, & eorum vsus non magis ab vno omnibus eripi potest, quam a te mihi, quod meum est. Veruntamen si horum quidquam, absque impedimento, & diminutione promiscui vsus, possit occupari, id occupanti conceditur; quod in mari vix potest accidere, cuius vsus, nauigatio videlicet, & piscatus, debet esse communis. Cum insuper ius naturale immutabile sit, & ei derogari non possit, sitque mare commune omnium iure naturæ, alicuius proprium fieri non potest. Iure præterea naturali, ac diuino præceptum est, vt quod tibi non vis, alteri ne facias: Ideoque cum nauigatio nemini possit esse perniciosa, nisi ipsi nauiganti, par est, vt nemini possit, aut debeat impediri. Neque vnquam maris est facta diuisio, vt terræ: nam cum primum terra diuisa est, mare sui maxima ex parte erat incognitum; ac deinceps facta non fuit, cum terras, aliaque diuidi expediret, non mare. Constat enim quod si multi venentur in terra, aut piscentur in flumine, facile nemus feris,

In Mari Ligustico. Lib.I. 63

feris, & flumen piscibus inane relinquatur, quod mari non accidit. Fluminum quoque navigatio redditur deterior, & impeditur per ædificia, quod in mari fieri non potest; & aquæductus facile exhauriunt flumen, non item mare: ideoque hæc omnia dominio priuato subiecta sunt, quod promiscue omnium vsui patere non valeant. Atque omnino mare occupari non poterat, cum ipsius natura occupationi repugnet: Occupatio namque locum non habet, nisi in re terminata: liquida vero non terminantur, ac mare præsertim (cum in momenta mutetur, a quis alijs, alijsque in priorem locum semper succedentibus) adeo fluxum est, & instabile, vt terminari non queat: ideoque D. Ambrosius ¹ *Geometram*, inquit, *audiuimus, Thalassometram nunquam audiuimus.* Ac præterea si maris dominium admitteretur, iuri, & commoditati commerciorum derogaretur, quæ cum iure gentium libera sint, ijs afferri impedimentum minime potest. Concludunt itaque: Mare in numero earum rerum esse, quæ in commercio non sunt, hoc est, quæ proprii iuris fieri non possunt; vnde sequitur, nullam maris partem in territorio alicuius posse censerî, ideoque neque etiam posse præscribi, cum insuper præscriptio Iuris Ciuilis Romani mere sit, neque locum habeat, cum agitur inter Principes superiorem nõ recognoscentes, præscribique nequeant, quæ ad hoc ex legis dispo-

1. *Hexæm.*
lib. 5. c. 10.

64 De Dominio Ser.^{mz} Gen. Reip.

dispositione non sunt apta, vt via publica, homo liber, res sacræ & mare, quæ neque mille annorum spatio præscribuntur, Eademque profusus ratione maris dominium neque etiam consuetudine potest acquiri. Huic argumentorum phalangi subsidio adfunt Poëtarum alæ.

—mare quidem commune certo est omnibus,

1. In Rudent. act. 4. Inquit¹ Plautus, ² & Virgilius de Cæsare.

2. Aeneid. 12 Nascetur pulchra Troianus origine Cæsar,
Imperium Oceano, famam qui temperet astris.

3. Ibid. 7. Quibus Oceanum ab ipsius eximit imperio; &
³ alibi.

—litusque rogamus
Innocuum, & cunctis undamque, auramq; patetem!

4. Metam. 6. Et⁴ Ouidius.

Quid prohibetis aquas? usus communis aquarum est;
Nec solem proprium natura, nec aëra fecit,
Nec tenues undas;

5. Pastor. 1. Et⁵ alibi.

Omne solum forti patria est, ut piscibus aquor:

6. L. venditor fundi ff. com. prad. Quibus similia addunt. Sed fortius est, quod sequitur Iurisperitorum subsidium: ⁶ Vlpianus siquidem: Mari, inquit, quod natura omnibus patet,

7. L. iniuriam actio, § si quis mo. ff. de iniur. seruitus imponi priuata lege non potest. Et⁷ alibi. Mare commune omnium est & litora, sicut aër: & est sevis-

8. L. Aristo ait, ff. de rer. diu. sine rescriptum, non posse quem piscari prohiberi. Et Aristo, referente ⁸ Pomponio, publicum fieri, ait,

9. L. litora ff. ne quid in loc. publ. quod mare occupauerit: ⁹ Celsus quoque litora Populi Romani esse pronunciat, & maris usum

com-

In Mari Ligustico. Lib. I. 65

communem omnibus hominibus, ut aëris: & Martianus testatur, mare omnium esse commune: His addunt placita Antonini Augusti, qui se, referente Martiano, mundi Dominum dixit, legem autem maris: & Iustiniani, qui etiam mare commune omnium esse profiteretur. In hanc autem sententiam iuisse, aiunt, recentiores Iurifconsultos, Placentinum, Io. Fabrum, Baldum, aliosque. Claudit aciem ipsorum Achilles, argumenta e sacra pagina desumpta. Regius namque Propheta Deum alloquens. ⁴ Tu dominaris, inquit, potestati maris, & motum fluctuum eius tu mitigas. Et ⁵ alibi de Deo verba faciens: Quoniam ipse est mare, & ipse fecit illud, & aridam fundauerunt manus eius. Iob quoque ipsius Dei referens oracula. ⁶ Quis, inquit, conclusit ostijs mare, quando erumpebat, quasi de vulua procedens, cum ponerem nubem vestimentum eius, & caligine illud, quasi pannis infantie, obuoluerem? Circumdedit illud terminis meis, & posui vectem & ostia; & dixi, usque huc venies, & non procedes amplius; & hic configes tumentes fluctus tuos. Et infra, Nunquid ingressus es profundum maris, & in nouissimis abyssi deambulasti? His copijs, argumentisque confisi aduersarij, quasi victoriam tenentes, sibi putant posse nihil opponi; eaque iura, quæ repugnant, aut de portu loqui inquit, qui non communis est, sed proprie publicus; aut de Insulis, quas compertum est posse occupari. Eos autem, qui

1. L. quædam.
ff. de ver. din.

2. L. ad l. Rhod.
de iact.

3. S. & quidē.
9. litora. Inst.
de ver. diuis.

4. Psalm. 88.
vers. 10.

5. Psalm. 94.
vers. 5.

6. Cap. 38.
vers. 8.

66 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

dicunt mare aliquod esse Pop. Rom. aut alterius cuiuspiam, dictum suum ita interpretari aiunt, vt ius illud in mare ultra protectionem, & iurisdictionem non procedat, quod ius a proprietate distinguunt: Et Pop. Romanus piratas puniebat, non ex proprio, sed ex communi iure, quod & alia gentes liberae in mari habuerunt. Fatentur autem interim potuisse inter gentes aliquas conuenire, vt capti in maris hac, vel illa parte, huius aut illius Reip. iudicium subirent; potuisse item populos aliquot modum nauigandi sibi praestituere, aut nauigationem alicui ex pacto prohibere: quod ipsos quidem eam sibi legem ferentes obligat, non alios, & mare alicuius proprium non facit, sed ius in contrahentium personas tantum constituit. Reditus similiter, qui in piscatus maritimos constituti regalium numero censentur, non rem, hoc est mare, aut piscatum, sed personas obligare volunt: quare subditi, in quos legem ferendi Princeps ius habet, ad onera vectigaliaque soluenda, compelli possunt, non etiam exteri, qui illius Principis, aut Reipub. legibus non obligantur. Concedunt quoque fieri non iniuria posse, vt quis in maris diuerticulo piscandi locum sibi palis circumsepiat, atque ita priuatum faciat, sui-que dominij, donec duret occupatio, dummodo nauigationi non afferat impedimentum.

Con-

*Confutatio opinionis aduersariorum
de rerum communione.*

CAP. X.

C talia quidem cōtra maris dominium ab aduersarijs afferuntur; quæ nos ideo in capita redegimus, vt eorum opinionis fallacia apparet euidētiōr. Ea namque cū vberius disputātur, ac fufius, ab Hugone Grotio præfertim, facilius effugiunt confutationem; cum autem breuius, angustiusque concluduntur, tum apertiora sunt ad reprehendendum: nam vt profluentis amnis aqua, aut vix, aut nullo modo, conclusa autem facile corrumpitur, sic orationis flumine reprehensoris argumenta diluuntur, angustia autem conclusæ orationis non facile se ipsa tutatur, nisi veritas illā adminiculetur. Quæ igitur ab aduersarijs dilatantur, nos ita pressimus, vt superiori capite visum est, quo facilius argumentorū vitia cognoscerentur. Primum itaque opinionis ipsorum fundamentum, vt videtur, est rerum communio, qua omnibus hominibus iure naturæ, ab initio mundi, omnia fuisse communia arbitrantur, ea, quæ Poëtæ de ætate aurea, & seculo Saturnio confinxerunt, veram quasi historiam reputantes.

Ἡ φύσις μὲν πρότερον γένος μέγιστον ἀπέχεσθαι
ἄλλήλοισι πάντα ἐλεύθερα δῶκεν, ἔχοντες δὲ

τοῦτο

I 2 OI

1. Hesiod.
ἔργων καὶ
ἡμέρων. α.

88 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

Οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνῳ ἦσαν, ὅτ' ἔσαν ἄμβροστοί τε
 Ὄσπε θεοὶ δ' ἔζωον, ἀκηδία θυμὸν ἔχοντες,
 Νόσφιν ἄτερτε πόνων, καὶ οἴζους, ἐδίπτε δαίχον
 Γῆρας ἐπῆν, αἰὲν δὲ πόδας, καὶ χεῖρας ὁμοῖα
 Τέρποντ' ἐνθαλίησι, κακῶν ἕκτοσθεν ἀπάντων
 Θεῶσκόινδ' ὡς ἔπνω δέδιμένοι, ἐδ' ἅλα δὲ πάντα
 Τοῖσιν ἔλω, καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα
 Αὐτομάτι, πολλὰν τε, καὶ ἀφθονον, οἱ δ' ἐθελημοὶ
 Πουχοὶ ἔργα νέμοντο σὺν ἐδ' ἅλασι πολέεσσιν.
 Aurea prima hominum soboles est facta, Deorum
 Munere, qui sedes habitant radiantis Olympi.
 Tum sub Saturno, caeli qui sceptrum tenebat,
 Vixerunt homines, mentis cum pace quieti,
 Vique Dii felices; non labor omnibus ullus,
 Non cura, aut morbus, tremulae non damna senectae,
 Sed semper vegeti vitam duxere beatam,
 Linquebantque animas, capti quasi membra, sopore,
 Nilque ipsis deerat, diues dabat omnia tellus
 Sponte sua, fructusque bonos, multosque ferebat,
 Quibus ditatae opibus peragebant otia gentes.

O felicem aetatem! O vitam hominum beatam!

1. Virgil. in
Aetna.

² Aurea securi quis nescit secula Regis:
 Cum domitis nemo Cererem iactaret in aruis,
 Venturisque malas prohiberet frugibus herbas;
 Annua sed satura complerent horrea messes,
 Ipse suo flueret Bacchus pede: mellaque lentis
 Penderent folijs, & pingui Pallas Olinas

Virgil. in
Aetna.

Invidendam certe aetate, & nostris praoptandam
 temporibus felices illi primū editi homines vixere.

Non

In Mari Ligustico. Lib.I. 69

¹ Non cessit cuiquam melius sua tempora nosse. 1. Ibid.
Nobis autem, qui tot, tantisque angustiis quotidie conflictamur, calamitatem augeat, si consideremus.

² Quam bene Saturno vivebant Rege, priusquam Tellus in longas est patefacta vias. 2. Tibull. l. 1. eleg. 3.

Nondum caruleas pinus contempserat undas,
Effusum ventis præbueratque sinum.

Nec vagus ignotis repetens compendia terris
Presserat externa nauita merce ratem.

Illo non validus subiit iuga tempore taurus,
Non domito franos ore momordit equus.

Non domus vlla fores habuit, non fixus in agro,
Qui regeret certis finibus arua lapis.

Ipsæ mella dabant quercus, vltroque ferebant
Obuia securis vbera lactis oves.

Non acies, non ira fuit, non bella; nec enses
Immiti seuis duxerat arte faber.

Belle certe conficta, & ad instruendam hominum vitam, designandamque qualis esse deberet, & ad conciliandam mutuam charitatem apposite; ac sane longum nimis esset referre omnia, quæ de hac ætate, deque Saturno Italia Rege a Poëtis confinguntur. Num igitur ideo aduersarij nos cogunt, his fabulis credere? quæ delectationis habeant quantumuis, verbis, sententijs, numeris, canticis adiuuentur, ³ auctoritatem quidem nullam debemus, nec fidem commentitijs rebus adiungere. Atqui quoniam cum
doctis

³ Cicero de divinat. l. 2.

70 De Dominio Ser.^{mz} Gen. Reip.

doctissimis viris mihi res est, vellem ediscere, in
 quæ tempora hoc seculum Saturnium inciderit.
 Scilicet minime senescebant homines, sed inte-
 gri vegetique, sanis vigentibusq; membris om-
 nibus, non morte, sed longiusculo somno op-
 primebantur. Non agricultura, non nauigatio,
 non mercatura, non bella, animos, corpusve de-
 fatigabant. Omnia suppeditabat ipsa natura, ac
 tellus sua sponte felices, beatosque homines nu-
 triebat, ipsi desides, atque otiosi voluptatibus
 tantummodo dediti sedebant, & otiabantur. Vi-
 deor iam mihi videre Deos Epicuri, omni ope-
 ratione expertes, sua tantummodo beatitate per-
 fruentes. Atqui moriebantur homines tandem.
 Vnde defectus iste nature? videmus siquidem
 quæ natura creauit, omnia non subito, aut for-
 tuitu, sed sensim, & per quosdam quasi gradus
 nasci, adolescere, vigere, collabi, interire. Illi
 nimirum primi homines sani, vegetique, nullis
 membris debilitati, subita morte extingueban-
 tur. Magna sane calamitas, quæ cæteras eius
 æui felicitates compenset, & obscuret, per labo-
 res, per senectutem, per morbos non doceri cum
 morte luctari, ipsamque demum perpeti minus
 duram. Sed fuerit hoc aureum seculum, vixe-
 rint homines sani, integri, vegeti, desides, cun-
 cta suppeditarit omnibus natura; Cum primis
 hominibus mater illa tam prouida, posteris dein-
 cept, si dijs placet, facta nouerca, Pandoram
 cum

Job

cum

cum sua pestilenti pyxide immiserit; cur a naturali iure homines descivisse dicunt aduersarij, cum abrogata est rerum communio, non potius naturam ad hoc homines compulisse? Non a natura desciscit, qui ipsa suadente non modo, sed etiam cogente aliquid facit. Sani vegetique, ac robusti erant homines semper; arua segetes, vites vuas, fructus arbores, apes mella propria sponte semper ministrabant. Quid opus erat rerum diuisione? quid horreis? quid nauibus? suffulit hæc dona natura; cœperunt homines debilitari, ægrotare, senescere: arua, vites, arbores, apesque vix cultæ fructus ferre. Quid a natura recessum aiunt, cum ad hæc diuidenda ipsius naturæ necessitas homines, impulerit? Quid ni potius, postquam libuit primorum vitam indagare, ac Ethnicorum sequi sententias, cum¹ Diodoro Siculo sentiunt? Hic a primordio orbis, c

1. Rev. antiq. 42. c. 4.

syluestri vita simul conuenientes homines, autumat, primum humanas carnes deuorasse, bellasseque inuicem, eo superante, qui viribus preualebat: Tum iniurijs potentiorum imbecillos, urgente necessitate edoctos, acie facta, animalis signum ex his, quæ postea consecrata sunt, proposuisse, ad quod postmodum congregati aduersus aliorum iniurias se tuebantur: non erant igitur omnes pariter vegeti, sed debiliores opprimabantur a potentioribus, ac in eorum escam horrendo more verteabantur. Quid facta rerum diui-

72 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

diuisione, & institutis ciuitatibus, discessum ab antiqua simplicitate, & eximia charitate somniant aduersarij? Dicant verius, non ab ætate aurea ad peiorem homines declinasse, sed a crudelissima anarchia ad concordiam, ac politiam, consulto, & necessario transisse. Tantum autem abest, vt Saturni seculum aureum fuerit, veluti mentiuntur Poëtæ, vt potius ferreum potuerit appellari. Iupiter siquidem Saturnides, cum primum sceptrum arripuit, iustitiam docuit mutuo seruari inter mortales, omni vi atque iniuria remotis, lites insuper, ac contentiones iudicio auferens, singula, quæ ad bene viuendum, ac pacem pertinerent, summa ope procurauit; bonos præterea ad virtutem exhortatus, improbos timore, & pœna coërcuit, omnemq; fere orbem circumiens, bello impijs, ac prædonibus indicto, æquitatem ac leges introduxit. Melius sane Lucretius philosophatur, quam ceteri Poëtæ comminiscantur. Is enim, enumeratis incommodis, quibus primi homines vexabantur, infert oportuisse eam viuendi rationem cum meliore commutari:

*Aut genus humanū iam tum foret omne peremptum,
Nec potuisset adhuc perducere secla propago.*

Ac certe si ab initio orbis conditi erat inter homines ista communio, vero similis est inquietam potius, ac barbarie efferatam, belluarum more, illos tunc temporis duxisse vitam, quam
adeo

¶ Ibid. lib. 6.
c. 5.

2. Lib. 10.

In Mari Ligustico. Lib. I. 73

adeo beatam, vt fingunt. Adfunt in America
huius adhuc communionis vestigia. Quid? Beati-
tate ne fruuntur ista commentitia? laboriosissi-
mam ducunt vitam, feras diu, noctuq; per mon-
tes, per nemora persequuntur, seipfos inuicem
laniant, deuorantque. Non igitur huiusmodi ho-
minum genus, quod in adeo efferata viuat bar-
barie, merito aureum appellatur, cum aureum
hominum genus intelligatur non istud efferum,
ac inhumanum, ¹ sed bonum atque præclarum,
quod prudentia, sapientiaque regatur: & fortas-
se magis apposite ² Propertius suum esse seculū
aureum contēdebat, non illud commentitium.

Aurea nunc vere sunt secula, plurimus auro

Venit honos, auro conciliatur amor.

Auro pulsa fides, auro venalia iura,

Aurum lex sequitur, mox sine lege pudor.

Veruntamen nimis profana sunt hæc, atque
Ethnicismum sapiunt, neque apud Christianos
viros vllius debent esse momenti, qui ex ipsius
Sancti Spiritus oraculis, in sacra pagina, de pri-
morum hominum vita veritatem haurimus,
vbi nulla de aureo hoc seculo, aut de hac de-
cantata communionem fit mentio, sed statim ap-
paret inducta proprietates; neque aliam constat
fuisse communionem, quam in terrestri Para-
diso inter virum, & vxorem, quibus ³ Deus cun-
cta donauerat; cum autem illos, ob præuaricatio-
nem, de ⁴ Paradiso eiecit Omnipotens, ⁵ statim

K do-

1. Plato in
Cratyl.

2. Lib. 3. &
Ouid. de art.
aman. lib. 2.

3. Genes. 1.
4. Ibid. 3.
5. Gl. in c. Ius
naturale.
dist. 1.

74 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

dominiorum diuisionē indixit. *In sudore vultus tui* (verba sunt Supremi Numinis ad Adamum) *vescēris pane tuo*. Ecce introductam iam proprietatem duobus tantum extantibus hominibus.

1. *Genes. 4.*

² Natis postmodum Caimo, & Abele, factoque illo agricola, hoc pastore, cum vterque Deo sacrificaret, obtulit ille de fructibus terræ, hic de primogenitis gregis sui & adipibus eorum, Cain scilicet de fructibus, quos e sua cultura collegerat, Abel vero de fœtu ouium, quem e sua pascione quæsierat: *Et respexit Dominus ad Abel, & ad munera eius; ad Cain autem, & eius munera non respexit*. Quid clarius esse potest, quam bona horum fratrum non fuisse communia? Agnoscit hanc inter ipsos dominiorum, seu, vt ipse ap-

2. *De Iur. bel. l. 2. c. 2. n. 2.*

pellat, proprietatis distinctionem ³ Hugo Grotius, quamuis inter primos homines rerum communionem fuisse contendat. Sed vt ad rem redeamus, Cain ⁴ Abeli iratus, qui apud Deum maiorem gratiam inuenisset, ipsum interfecit;

3. *Genes. 4.*

⁵ qua de causa profugus, ac maledictus a Deo primum terram Eden occupauit, terminos primus posuit, & muris, vallisque illam muniuit, ⁶ eo-

4. *Ibid.*

5. *Ioseph antiqu. Iudaic. lib. 1. c. 4.*

6. *Ibidem. & Cœs. Manass. in annal.*

que suos domesticos coëgit conuenire; mox auaritiæ deditus, cum humanum genus succreuisset, viatores aggredi, latrocinijs vacare, prædam facere, rapere, cædibus cuncta miscere: vnde domum peculio, ac supellectili, his malis artibus parta, auxit repleuitque. Vt autem tutius ageret,

turres

turres, munitionesque excogitavit, quibus val-
 lauit locum, in quo fixerat sedes, suos pariter ad la-
 trocinia, prædas, & cædes inuitans. Hinc adin-
 uentis ponderibus, ac mensuris, caute docuit cõ-
 mercia, & negotiationes exerceri, quæ sincere,
 prius, & magna cum simplicitate tractabantur.
 Adhuc autem viuente Adamo contigit Caimi
 sobolem per successionem esse nequissimam, ex
 qua ij, qui apti erant ad bellum, ad latrocinia
 prædasque properabant; si quis autem eorum se-
 gnis ad fundendum sanguinem esset, is contu-
 meliose, & auare alijs rebus pessimis imminebat:
 quare factum est, vt inter Adami, & Caimi filios
 non modo nulla esset cõmunio, sed neque com-
 mercium. Hæc sunt primorum hominum tem-
 pora, non ex Poëtarum fabulis, sed ex ipsa veri-
 tate deprompta. Vbinam igitur ab aduersarijs
 iactata communitio? latrocinia, prædæ, mensuræ,
 pondera, in rerum communitate non sunt, in
 qua nemini quicquam deest, in qua omnes
 æque sunt diuites.

Ἄλλ' ἐδ' ἴσαι πρῶτον ἀπάντων ἐδ' αἰς ἐδ' ἀνδραποδίστης
 Κατὰ τὸν λόγον, ὃν σὺ λέγεις δήπου. τίς γὰρ πλείους ἰθαλῆς
 Κυνδυνεύων πρὸς τῆς ψυχῆς τῆς αὐτῆς τὸ ποιεῖσαι;

Sed erit primum omnium nullus latro

*Secundum sermonem quem dicis. quis enim di-
 ues volet*

Periclitans circa suam animam hoc facere?

Ait Comicus: neque post diluuium ad eam de-

1. Aristoph.
 in Pluto.

76 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

1. Genes. 9.

2. Ibid.

3. Ibid. c. 10.

Et II. Ioseph.

d. I. l. c. 8. Ce-

drenus, Euse-

bius, alij.

4. Genes. 1.

5. Ibid. 6.

clinatum est: cum ¹ namque Deus Noacho, eius-
que filijs terram, ac mare donauisset, ² statim in-
troduceta est proprietas, & factus est Chanaan,
Chami filius, ex sententia Aui sui Noachi, seruus
seruorum fratrum suorum, & CCCLX. annis,
quos vixit post diluuium Noachus, sub ipso pa-
trefamilias homines omnes vixere. Eo autem
defuncto, ³ diuisa ex ipsius testamento sunt cun-
cta, sicque dominium, seu, vt malunt, proprie-
tas, non ex occupatione, sed ex diuisione traxit
originem. Iniuriam itaque faciunt humano ge-
neri aduersarij, cum illud, belluarum more, syl-
uestrem, agrestemque vitam in rerum non com-
munionem, sed confusione, inter rixas, caedesque
vixisse asseuerant; vbi constat illud peculiari do-
no, ac priuilegio Dei, ratione fuisse dotatum,
qua quisque sua dignosceret, & sub primo pa-
trefamilias Adamo, ac deinceps sub Noacho, legi-
bus hominum more, non instinctu belluarum
regeretur, & his defunctis, secundum rerum ab
ipsis factam diuisionem gubernaretur. Neque
enim vero est simile, Adamum, ⁴ quem sapien-
tissimum Deus creauerat ad imaginem, & si-
militudinem sui, materiam rixarum rerum co-
munionem reliquisse, vt neque ⁵ Noachum,
quem ipse Deus iustum, ac perfectum censuit.
Non tamen ideo quod dominium, ac proprie-
tatem ex diuisione originem traxisse diximus,
omnino occupationem condemnamus. Nam
tamen si

tametsi ¹ Caimus paternam hereditatem, vt fratricida amiserat, nihilominus non est ideo vetitus a Deo terram sibi occupare, & habitare, quæ tamen Adami erat ex diuina donatione, sicque terram Eden ex occupatione possedit. Iura autem ac testimonia, quæ cuncta iure naturæ esse communia profitentur, ita sunt intelligenda, vt dicant, cuncta non magis ad huius, quam ad illius vsu suapte natura esse creata: quod etiam intelligit ² Cicero, cū ait, *Nulla priuata esse natura*. Deus scilicet (nam quid aliud est ipsa natura?) omnia Adamo & Euæ, toti videlicet humano generi donauit. Erant igitur humano generi communia, sed deinceps ³ statim iure humano introducta sunt dominia priuata, vt vsui, quæ creata fuerant, accommodarētur, futura alioquin inutilia, humanoque generi perniciosa, si communia remansissent. ⁴ Rerum namque communio discordiarum, & rixarum mater est, habetque rerum gerendarum difficultatem. Naturale insuper cuique vitium inest, id negligere, quod communiter possidetur, atque arbitrari se id non habere, quod totum non habet, ideoque suam corrumpi partem quisque patitur, dum inuidet alienæ. Nemo itaque hominum terram coluisset, arasset, seuisset, si suum non sibi laborem, sed alijs profuturum fuisset arbitratus. ⁵ Quæ cognouit pater gentium Abraham, cum a Nepote Lot secessit, vt dirimeret lites,

1. *Ibid.* 2.

2. *Offic.* 2.

3. *Cap. quodam*
re. 8. dist.

4. *Petr. Greg.*
Tholof. Syn.
Iur. l. 1. c. 14.
n. 11.

5. *Genes.* 13.

78 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

1. Cap. sent.
dist. 47. c. duo
2. q. 1. l. 2.
9. cum in sa-
dem. in fin.
ff. ad l. Rhod.
de iact. gl. in
c. Ius natu-
rale. dist. 1.
in verb. com-
munis. om-
niur.

lites, quæ inter vtriusque familias quotidie pro-
pter rerum communionem oriebantur. Aut
communia dicamus esse, non quod omnibus
promiscue pateant, sed quod amicis sint com-
municanda, vt verum sit illud, πάντα φίλων κοίνα,
non quod natura præcipiat cum eo tibi esse
bona communicanda, qui te inuadit, & quem
tibi eiusdem naturæ ius hostem facit. Atque ita
omnino ea iura sunt interpretanda, ne repu-
gnent ijs, quæ cum legitimam filijs debitam esse
iure naturæ asseuerent, rerum dominia, ac pro-
prietatem agnoscunt esse de iure naturæ. Nun-
quam igitur fuit ista rerum communio, sed a
natura omnia ita comparata sunt, vt propter
charitatem, ac mutuam inter homines amicitiam,

Præstaret cunctis communia cuncta videri.

Non esse, vt cautius inquit ille, ne ea incom-
moda, quæ supra attulimus, consequerentur, &
quæ scimus euenisse in pessima superioris se-
culi Anabaptistarum hæresi, qui rerum inducta
communione, Germaniam totam conturba-
runt, ipsique, patratis sexcentis horrendis faci-
noribus, misere perierunt. Neque fortuito sunt
ciuitates institutæ, vt ariolantur aduersarij, sed
Adami posterij, vt cuiusque succrescebat familia,
in varias regiones secedentes, electis sedibus, suas
familias regebant, quæ postmodum, cõditis mœ-
nibus oppida, ciuitatesque sunt factæ; quod &
idem a Noachidis actum fuisse par est. Sic ne

le-

2. S. de Nat.
relig. imp. Ca
sol. V. lib. 6.
9. 10.

leges, societatem, charitatem, amicitiam inter homines euertamus, rerum communionem abrogemus necesse est. Quæ autem a Poëtis de aurea ætate sunt conficta, non ita sunt intelligenda, vt existimemus nihil omnino tunc fuisse privati, sed more poëtico figurata, vt intelligamus, tam liberales fuisse homines, vt natas sibi fruges non includerent, nec solis absconditis incubarent, sed pauperes ad communionem proprij laboris admitterent; vt ait Lactantius. Hæc autem ideo ab ijs inuoluta fabulis sunt, quod omnia, quæ aliquid ponderis haberent, olim hoc more traderentur, vt insipientibus minime paterent, prudentibus proficerent, vt habet Sallustius Philosophus, quem nobis nuperrime eruditissimus vir Leo Allatius & tenebris eruit, & Latio donauit.

1. Diuin. Inst.
lib. 5. c. 5.

2. De Dijs. &
mundo. c. 3.
c. 4.

*Confutantur argumenta, quibus dominium
maris impugnatur.*

CAP. XI.

SED fuerit seculum hoc aureum, incultum, impolitum: fuerint cuncta communia: homines, vt belluæ, vixerint confuse, inhumaniter, inculte, ad rerum tandem diuisionem ventum est, & quidem iure, vt ipsi concedunt aduersarij. Mirum, quod hanc rerum diuisionem non arguant, non condemnent, & seculum illud nostris hisce temporibus,

ribus,

80 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

ribus, cum Dominiorum, ac Imperiorum euer-
sione non præoptent. Cætera, inquit, sunt di-
uisa, occupata, dominum agnoscunt: mare non
item. O mare ingenuum! O mare beatum! Ho-
mo creaturarum perfectissimus, Dei referens
imaginem, dominum patitur, astra sapienti
obediunt, mare non seruit! quantum nimirum
est huiusmodi privilegium! atqui, vt puto in
ipsum vndis, & arena descriptum est: Aiunt ita-
que aduersarij, ea quæ occupari nequeunt iuxta
præscriptas occupationis leges, aut nunquam
occupata sunt, nullius esse possunt. Mare non
potest occupari, & nunquam occupatum fuit:
ergo nullius esse potest. Hæc est argumentorum
summa, quibus ab aduersarijs maris dominium
oppugnatur. Falsum igitur primum est, quod
ponunt, proprietatem omnem ab occupatione
cœpisse; nam post diluuium, vt ostendimus, pro-
prietas, & priuata dominia a diuisione Noachi-
darum duxerunt originem. Sed demus hoc,
concedamusque insuper ea, quæ iuxta ab ijs af-
signatas occupationis leges occupari nequeunt,
nullius propria esse posse; ridiculum sane est,
quod asserunt, ea quæ nunquam occupata sunt,
in nullius proprietatem posse transire. Nouum
nempe ius statuunt. Ceruus, Caprea, Insula in
mari nata nunquam occupata fuere: nullius
ideo fieri possunt. Belle quidem ac erudite. Oc-
cupatio cum maioribus nostris vixit, cum ijs

expiravit, nos tanto priuilegio sumus destituti. Mare, inquit, occupari non potest. Et cur? quia iure naturali commune est omnium, & iuri naturali derogari non potest. Quia nunquam ipsius est facta diuisio, nam maiori ex parte erat incognitum, quando res diuisae sunt; neque expedijt illud diuidere, cum omnibus ad vsu promiscue sufficeret. Quia omnino diuidi, & occupari non potest, propter ipsius fluentem, ac fluxam naturam. Quod vltimo loco allatum est, conuerso ordine primum confutabimus, vt ad alia gradum faciamus. Maris itaque natura, quoniam fluxa, & diffluens est, instructioni, & limitationi, ideoque occupationi repugnat. Quid, amabo, stabile est in hac mundanarum rerum vicissitudine? ὁ κόσμος σικλωῖ, ὁ βίος πνεύδος, ἡλθεῖς, ἵδεις, ἀπῆλθεῖς. *Mundus totus scena est, vita transiens, venisti, vidisti, abiisti*, ait Democritus, cuius sententias nobis nuper edidit doctissimus Lucas Holstenius. *Nemo est mane, qui fuit pridie*, inquit Seneca, *corpora nostra rapiuntur fluminum more: quidquid vides currit cum tempore, nihil ex his, quae videmus manet. Ego ipse, dum loquor mutari ista, mutatus sum: omnia fluunt, omnia labuntur, nullius itaque rei erit dominium; Atqui, vt propius accedamus, fluminum, aërisque natura fluxa non minus est, & diffluens quam maris; flumina siquidem perpetuo fluunt, & eadem sunt aquae,* (quare & fluuij a perpetuo

L. tim

82 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

tim fluendo appellantur) vt ad ipsa relatum mare, immobile, & quædam quasi palus videatur. Quis neget, quod in confesso omnibus est, flumina in proprietatem posse transire? & cum reuera mare simile sit fluminibus, imo nihil aliud sit, quam fluminum, aquarumque congregatio, ac maximum flumen, seu palus: cur diuersam a cæteris aquis debet habere naturam? Anne quæ dum fluunt seruiunt flumina, cum in mari quiescunt, fugitiua quodammodo, quasi ad asylum profugerint, seruitute liberantur? atqui dicunt, flumina ideo in proprietatem transisse, quod non ipsa, sed ipsorum aluei priuatorum sint. Cur & maris alueus alicuius esse non potest, in quo fixos, stabilesque terminos figere, ideoque illum limitare, & occupare queunt vrinatores? quod mare occupauit fit publicum, item quod flumens, quod si flumen recedat, fundus ad priorem dominum redit: quidni & fundus maris? Aëris autem naturam fluxam magis esse, quam maris nemo dubitat, & Socrates eum ideo aërem appellari autumat, quod *αἰὲρ πᾶσι*, id est semper fluat: aqua vero, mareque aëre minus est mobile: sed aëris dominium negatur a nemine, & recepta passim sunt iura seruitutis altius tollendi, vel non tollendi, luminis, prospectus, aliaque id genus, quæ aëris dominium important: præterea dominus soli, dominus est usque ad coelum, totumque intermedium aërem ita possidet, vt in eius

fit

1. Strab. l. 1.
Eustarb. ad
Iliad. v. Se-
nec. Suasor. 1.
2. L. 1. §. 4.
ff. de flum. l. 7
ff. de diuers.
comp. præser.
l. 45. ff. de
usu. Capol.
de seru. ruit.
pred. c. 31.
3. Esdr. lib. 2.
c. 7.
4. Genes. 1.

5. L. Aristo
ait. ff. ne quid
in loc. pub.
6. L. vnic. §.
simili modo.
ff. de flum.
7. Apud Pla-
tonem in Craty-
lo.
8. Apud eun-
dem in Timao.
9. L. altius.
§. de seruiz.
Et aqua, &
ibi gl. in ver.
prohibetur.
l. fin. §. penul.
ff. de seruiz.
l. fin. §. penul.
ff. quod vi
aut clā. l. do-
mū. ff. de reg.
Iur. DD. com-
muniter.

fit potestate in eo quidlibet facere. Cum insuper ex foetore corrumpatur aër, ¹ valet pactum, ne prope meas aedes quis possit lanienam extruere, eiusque foetore aërem inficere, inducitque hoc pactum perpetuam seruitutem, quæ transit ad extraneum successorem, cum causa sit perpetua, & successiua: quare de aëre, tanquam de re, quæ in commercio sit, possumus pacisci. ² Ac non ita pridem cum Romæ Demophoon Ferrinus aedes esset extructurus, qua Iesuitarum Seminarium, quod appellant, ad Boream spectat, negotium illi facesserunt Iesuitæ, quasi Boreæ flatum, in Vrbe saluberrimum, sibi illo aedificio Ferrinus esset adempturus, quasi que ventum præscripsissent, vt non modo aëris, sed ipsius venti, quo nihil fluxius, ac mobilius, posset esse dominium. Veruntamen flumen ripis, aër prospectu, lumine terminatur, mare non terminatur, nec limites patitur. Vastissimæ scilicet Libyæ solitudines, in quibus ventorum procellæ arenarum fluctibus limites obruunt adeo, vt limitationem, quam optant aduersarij, non admittant, nullius poterunt subesse dominio; & Ægyptiorum fundi, quorum terminos inundatio Nili non finit esse perpetuos, stabilesque, ideo non poterunt in alius proprietatem transire. Sed concedamus tantisper, quæ limitari non possunt, neque etiam posse occupari; nauticam si non ignorant, certe dissimulant aduersarij, cum aiunt mare termi-

¹. Ancharan. conf. 262. Præmittendū est.

². Extant in hac causa de cisiones Sac. Rotæ Romanæ coram Pirouano, ac Buratto apud Ferron. ad statuta Urbis, ad cap. de seruitute prospectus pag. mihi 216. & seqq.

84 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

nari non posse. Ecquis est nauta tam hebes ingenio, qui tametsi alto feratur pelago, Pyxidis nauticæ, Astrolabij, & Hydrographicæ tabular adiumento, locum, in quo versetur, quorsum tendat, quantum a terra distet, ignoret? Ecquis Cosmographorum nescit Æquatorem, quem Æquinoctialem appellamus lineam, Tropicos Cancri, & Capricorni, circulos Arcticum, & Antarcticum, tot deinceps Meridianos, ac parallelos, aliosq; circulos, ac diuisiones, per longitudinē, ac latitudinem nō minus mare, quam tellurem distinguere, ac limitare? ¹ Posuit Deus omnipotens terminos maris, illudque iisdem circumdedit, & Geographi in suis tabulis non minus mare, quam terras distinguunt, ac denominant: quare certos fixosque terminos mare agnoscit, & si ultra Æquatorem maris dominus nauigari prohibuerit, iam scient nautæ quousque cursum tenere liceat. ² Sic Alexander VI. Pont. Max. ad tollendas discordias inter Castellanos, & Lusitanos, ficta linea a polo Arctico ad Antarcticum, distante ab Insulis Gorgonibus centum leucis Occidentem, & Meridiem versus, nauigationis modum utrisque præscripsit. ³ Tropicus item Cancri, & Æquator in mari fuere termini, quibus finiri voluere aliqui inducias inter Regem Catholicum, & Hollandos anno CIOCCVIII. contrahendas: ⁴ & in fœdere inter eundem, ac Regem magnæ Britanniæ Æquator in mari terminus

1. Tob. c. 38. 10
1. uerb. 8. 29

2. Conf. 1. 2.
9. 3.

3. Eman. Mer-
rean. rer. Bel-
gic. 1. 28.

4. Anni 1630
art. 2.

1700 5 1

In Mari Ligustico. Lib. I. 85

minus est constitutus; Neque adeo inusitatum est hoc terminorum genus, cum etiam in terra habeatur in usu, veluti ex prædicta Pont. Max. constitutione patet; in qua terræ potissimum diuiduntur per fictam illam lineam, & in colonijs ex Europa in Americam xuo nostro deductis, longitudinis, & latitudinis gradus sunt possessoribus termini constituti. Sed & apud Agrimensores receptissimum est hoc terminorum genus, qui ad agros determinandos, finesque dignoscendos, lineas etiam confingunt. Non tamen omnino semper terminos istos maritimos petere oportet e cælo; sinuosis flexibus se inuicem terra, mareque amplexantur, illaque promontorijs, scopulis, montibus, insulis huic terminos, limitesq; præfigit. Nam tametsi Oceanum telluri, quasi cingulum obduci non negemus, & esse *πρόσθετος οὐρανός περιέδρομον, δις μίαν ἡμισφαιραν, & τὴν ἑτέραν* *universe nature ambitum orbis fasciam,* ut ille habet, quodque aduersarij contendunt, libenter concedamus; ab illo tamen ipsa non ita continetur, quin illum quoque contineat, neque inter se adeo seiunguntur, quin vicissim tum subeant, tum abscedant. Et quamuis orbis terrestris pars maior aquis obtegatur, nihilominus totius aquæ elementum, si cum tellure confertur, minimam ad ipsam habet rationem, ac tellure, quasi vase quodam continetur, vt subtilissime vir doctissimus demonstrauit. Possunt itaque

1. Iul. Front. de limitibus agrorum.

2. Secundus Philosophus ex edit. Luca Hol Henij.

3. Scalig. ad Cardan. de subtil. exerc. cir. 17.

4. Ibid. exerc. cir. 38.

86 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip

que a scopulis, promontorijs, montibus, insulis
 facillime maris termini præfiniri. Sic montibus
 Hebræi Israeliticum mare cōcludunt: Pulchrum
 promontorium nauigationis terminus Romanis
 fuit: Cyaneæ, & Chelidoniæ Persis: Sarpedon,
 & Calycadnus Antiocho Syriæ Regi. Sed quid
 tot exemplis est opus? Nonne receptum est, in
 mari esse districtum, & territorium? Nonne in
 mari sunt regna distincta, vt in terris? Nonne
 & pro maris finibus, finium regundorum agi
 potest? Nonne aduersariorum Antesignanus ad
 distinguendam iurisdictionem, terminos in ma-
 ri fatetur posse præfigi? Quodnam habet iurisdic-
 tio priuilegium, vt eius gratia terminetur ma-
 re, dominij causa non terminetur? Diuus au-
 tem Ambrosius cum, Geometram se audiuisse
 dicit, Thalassometram nunquam, verborum
 potius quandam allusionem facere videtur, quã
 vocabulum ignorasse; non enim censendus est
 vir doctissimus æque, ac sanctissimus nesciuisse,
 quæ Geometræ de sua scientia iactant, quam
 non modo terrestrium viarum mensuram inue-
 nisse dicunt, sed maritimarum etiam, quarum
 gratia ⁶ *δυλασσοδομῆτες*, instrumenta scilicet qui-
 bus mensura viæ maritimæ indagetur, fuerunt
 excogitata. Concludemus itaque, vt huic parti
 imponamus finem, quamuis mare per se non
 terminetur vt liquidum, facile tamen ⁷ extrinse-
 cus terminari a scopulis, promontorijs, monti-
 bus,

1. Bald. cum alijs laudatis supra c. 7.

2. Laudati ibid.

3. Hieron. de Mont. de fin. regun. c. 39
 Bald. c. ii alijs ab eo laudat.

4. Hug. Grot. de Mar. lib. c. 5.

5. Procl. in Euclid. c. 3.

6. Io. Trerzes Chiltad. 13. c. 457.

7. Arist. 4. Physic. text. 68. & 8. text. 82. & 3. de Cælo text. 67.

bus, insulisque: ac si altū tenere velimus, gradibus, longitudinis, ac latitudinis, ceterisq; circulis, qui ad cōmoditatē Nauticæ, & Cosmographicæ sunt inuenti, ideoq; illud occupari, & in eo dominia posse distingui, ac terminari; neque his obstare eius fluxam naturam, cum eadem non faciat, quin flumina, & aër, fluxa magis quam mare, dominio subijciantur. Videamus porro, an plus virium infit alijs argumentis. Maris, subdunt, nunquam est facta diuisio, & nunquam fuit occupatum. Quale nempe portentum! nobis os sublinunt, & fucum faciunt, quod est luce meridiana clarius, huic tenebras obducere nitentes. Minos, Athenienses, Lacedæmonij, Ægyptij, ceterique, quos retulimus, mare occuparunt. Pontifices, Cæsares, Galliarum, Hispaniarum Reges, alijque illud possident: inquit aduersarij nunquam fuisse occupatum? Vnde petulans hæc impudentia? Ecquibus se imponere arbitrantur? increpatione potius eget hæc petulantia, quam confutatione; videamus nihilominus vnde hoc ariolentur. Non fuit, inquit, mare occupatum, & diuisum, quoniam cum rerum diuisio est facta, mare maiori ex parte erat incognitum. Friuolum sane argumentum, & nugatorium. Anne post factam primum rerum diuisiōem, quæ detectæ sunt regiones, in mari natæ sunt insulæ; in syluis feræ, ideo quod tunc essent incognitæ, occupari non possunt? non.

expe-

88 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

expedijt, inquit, mare diuidere, & occupare, quoniam promiscue ad omnium vsum sufficit, & ea quæ huiusmodi sunt, in quibus sine detrimento alteri commodari potest, semper debent esse communia: A iuris quæstione ad quæstionem æquitatis, & charitatis declinant. Quid si viridarium meum, meæ pictæ tabulæ omnibus ad vsum, absque meo detrimento, exponi possunt, omniumque oculos delectare, mihi ideo sunt semper exponendæ, & earum dominus esse non possum? Candela, ignis meus multis promiscue commodari possunt absque meo detrimento, mei tamen ideo esse non desinent. Sed falsum est maris dominum ex navigatione, & piscatu aliorum, non sentire detrimentum. Navigatio namque exterorum ijs, qui mare accollunt, vtilitatem & commodum minuit, qui fortasse id mercaturæ genus exercerent, quod exteri exercent; præterea cum tueri, ac defendere navigationem maris dominus teneatur, illamque breuium signis, ac luminibus apposis adiuuare, vt infra dicemus, hoc succrescit impendium, si mare ab exteris frequentetur. In piscatu clarius elucet incōmodum; nam si exteri piscentur in mari, seu pisces, seu margaritas, seu coralia, seu simile quippiam, mare piscibus redditur infrequentius, alijsq; facile exhauritur. Quid si quis per mare alterius regno propinquum, ad eiusdem regni hostes merces, apparatus, arma ferat? Nonne hoc
illi

illi regno istud affert damnū? igitur & interdici potest & debet. Atqui quo iure hoc fieri posse aduersarij dicent (non enim negabunt fieri, & posse, & debere) si maris communionem velint defendere? cognoscunt argumenti vitium. Posuerunt itaque, mare iure naturæ esse omnium commune, & cum ius naturale sit immutabile; ideo ex illa communiōe mare abscedere non potuisse. Demus, mare iure naturali esse commune. Nonne omnia hoc iure communia faciunt? Quis neget nihil deinceps fuisse occupatum: nihil in proprietatem transiisse? iura quidem naturalia immutabilia esse concedimus, cum rectum sit in communi, quod naturalis lex præcipit: ¹ mutari tamen possunt particulatim propter aliquas præcipuas causas, quæ impediunt, quominus obseruentur, vel quia mutatis rebus, circa quas versantur, deficit necessitas consequentiarum, per quas præcepta ex iure naturæ deducuntur; quo pacto magis ex parte rerum, quam ex parte ipsius iuris contingit mutatio, per quam rerum dominia, quamuis illæ omnes iure naturali essent communes, sunt introducta; ² Neque contra ius naturale est dominiorum distinctio, sed præter, si ius naturale intelligamus id, quod omnibus animalibus est commune: ³ At si illud intelligamus, quod solis hominibus accommodatur, ius scilicet gentium, distinctio, & occupatio dominiorum proculdubio est secundum

1. D. Thom. 1.
1. q. 98. art. 1.
ad 3. late Pinnell. in rubr.
C. de rescind. vendit. par. 1.
c. 1. per tot.
Covarr. in regul. peccatū
p. 2. §. 11. a n. 2
Barbos. Collec-
Fan. in c. Ius
naturale, dis-
tinct. 1. n. 15.

2. Pac. de ma-
ri Adriat.

3. Lex hoc Iu-
re, ff. de Iust.
& Iur. §. ius
autem gentiū
Inst. de Iur.
nat.

90 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

ius naturale. Quin præterea ipsi aduersarij non ubique iure naturæ mare commune esse contendunt, sed alicubi ex gentium instituto provenire fatentur, vt illud, quasi præter ipsius naturam, commune sit, quo instituto abrogato, mare ad propriam naturam redire potuit, & occupari; Atque in summa, cum dominiorum distinctio ad tollendas discordias inuenta sit, vt vel ipsi aduersarij minime diffitentur, mare sine domino remanere non potuit, cuius quam horribilis esset communio, conijci potest ex ijs, quæ euenisse ante Minois in Græcia maritimum dominium narrat Thucidides, cum mare nullius vsus redditum fuisset a piratis, qui nauigationem cunctis faciebant infestam; ita vt non modo expedierit mare occupari, sed fuerit omnino necessarium.

1. Grot. de Iur.
bell. lib. 2. c. 3.
n. 10.

2. Lib. 1.

*Maris dominium non officere libertati
commerciorum, & posse præscribi.*

CAP. XII.

ERVNTAMEN maximum nobis ab hoc maritimo dominio aduersarij minantur incommodum. Libertatem; inquit, commerciorum tollit iure gentium sacrosanctam, & mare in seruitutem redigit. Non dominum maris arguunt, sed piratas; dominus namque maris, non modo libertatem commer-

cio-

ciorum non tollit, sed illam adauget, pelagus a prædonibus reddens securum, nauigationemq; faciliorem, positis breuium signis, ac luminibus, quibus nautæ tutius dirigant cursum: ijsque commodis vectigalia, quæ a domino maris exiguntur, compensantur. Quod si nauigationem omnino interdicit, non magis faciet iniuriam dominus maris, quam si per vias publicas in sua ditione iter denegaret. Vt itaque non officiant cõmerciorum libertati vectigalia, quæ terrestribus itineribus imponuntur, ita neque ea quæ nauigationi imponentur, officient. Non tamen ideo Principem dominũ esse viarũ negabimus, quod ipsius in illis dominium deroget libertati cõmerciorum. Libertas insuper hæc cõmerciorum, cuius adeo religiosi sunt aduersarij, non est absque villo omnino delectu admittenda: sed cauendum imprimis est, ne Resp. inde quid capiat detrimenti; ¹ neque omnium temere admittendum est commercium, sed prospiciendum legibus, quos expediat admittere, vel arcere. ² Ac maritimi isti negotiatores, præsertim (quos Plato *æstiuos peregrinatores* appellat) qui acquirendæ pecuniæ gratia ad alias deuolant ciuitates; cauendi sunt, ne suis moribus nostros corrumpant. Non est igitur tantum cõmerciorum libertati indulgendum, vt illorum licentia nostræ officiat libertati. Religiosissimi huius instituti obseruatores sunt Sinenses, & Moscouitæ, qui nisi

1. Aristot. 7. Politic. c. 6.

2. Plato de Legib. 12.

92 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

ad destinatos portus naues appellere exteros non
permittunt, eosque penetrare in mediterranea,
minime patiuntur: & Galli præternauigantium
naues visitant, inquiruntque, an merces non
permissas deferant: vti etiam Hispani nauiga-
tionem ad Indias omnibus exteris interdicunt:
cumq; anno CIOICIX. Hollandis cōcessissent
inducias, ijs commerciorum modum præscri-
psere. Angli quoque non semel transitum Bo-
realibus populis ad Hispanos denegarunt; & in
summa in Principis potestate est, commercium
cum exteris vel admittere, vel repudiare, vel li-
mitare. Non tamen contra ius gentium fit; Cum
namque genus humanum per indiuidua, Resp.
per ciuitates conseruetur, nec genus humanum
vniuersum vni Principi obediat; vnusquisque
Princeps sibi a Deo traditum populum regere
tenetur, in cuius commodum omnia sunt con-
uertenda, ideoque vbi libertas commerciorum,
illius populi obest commoditati, non est ita reli-
giose retinenda. Quid si dicamus hanc liberta-
tem commerciorum de iure gentium non esse?
Non est sane super hoc communis omnium po-
pulorum consensus, cum illam plerique non ad-
mittant. Veruntamen de hoc non est prolixius
disputandum, cum tametsi iuris gentium esset,
illi nihilominus maris dominium haudquaquā
derogaret. Sed nec per maritimum dominium
mare in seruitutem redigitur, imo ideo liberum
est,

I. L. 2. l. mer.
catoves, & l. fi
nal. C. de cō.
merca.

In Mari Ligustico. Lib. I. 93

est, quod dominum habeat. Non seruiunt populi, aut prouinciæ, quæ domino suo parent; seruiunt quæ ab extraneis occupantur. Eodem pacto non seruit mare, quod a Domino suo defenditur, sed id quod a piratis redditur infestum. Restat vltimum aduersariorum argumentum, quo peculiare genus acquisitionis dominij maritimi impugnant præscriptionem. Aiunt siquidem mare præscribi non posse, quia præscriptio iuris mere ciuilis est. Quid igitur? Non poterit inter eos, qui legibus Romanis vtuntur, mare præscribi, inter alios consuetudine, quæ iuris gentium est, ipsius dominium acquiri? Quod autem subdunt, ea quæ legis dispositione præscribi non possunt, vt mare, nec per mille annos posse præscribi, facile diluitur ex eo, quod non docent, qua lege maris præscriptio cõdemnetur. Nos vero contra reperimus, communem & receptam esse Iurisconsultorum sententiam, mare ex legis dispositione præscribi posse, cum passim hunc maritimi dominij acquirendi modum agnoscãt. Neque valde firmum est, quod ponunt, ea quæ legis dispositione præscribi nequeunt, nunquam præscribi posse; Nam tametsi quæ iuris gentium sunt, inter ea censeantur, quæ præscriptionem non admittunt, longissimo tamen tempore præscribuntur. Atque, vt tandem hanc partem absoluamus, ex ipsorum aduersariorum concessione, maris haberi posse dominium concludimus.

Cum

1. L. 5. ff. si
usufr. potat.
l. si quis duas,
d. si in vediti-
one, l. quic-
quid, ff. com.
præd. l. alius.
C. de seruit.

2. L. sane si
maris, & ibi
glos. & DD.
ff. de iniur.
cũ supra lau-
datis, c. 7.

Cum namque concedant potuisse inter aliquos populos de dominio maritimo conuenire, ostenderimusque inter complurimos conuenisse; intelligitur iam maris introducta proprietates, ut ceterarum rerû, quas ex simili pacto in proprietatem transiisse asseuerât; neque aliter posset populus aliquis contra ceteros maris imperio reclamare, quam si reliquarû quoque rerum dominio reclamaret, & ipsarum communionem exposceret.

*Confutantur testimonia Poëtarum
ab aduersarijs allata.*

CAP. XIII.

RIDICVLA fane sunt, quæ post argumentorum classem, ex Poëtarum figmentis in re adeo seria, ab aduersarijs afferuntur. Grippus piscator vidulum expiscatus fuerat, partemque eorum, quæ in vidulo erât, petebat Trachalio, qui expiscantem Grippum cõspexerat; alioquin se facturum id palam viduli domino minitabatur, qui illum sibi vëdicaret: excipit Grippus.

*Ecquem esse dices in mari piscem meum? quos cum
capiro, siquidem*

*Cepi, mei sunt, habeo pro meis, nec manibus ad-
feruntur, neque illinc*

*Partem quisque postulat, in foro palam omnes
vendo pro meis*

Venalibus: Mare quidem commune certo st omnibus.

Arripit

In Mari Ligustico. Lib. I. 95

Arripit illico aduersarij cōfessionem Trachalio,
quod mare sit commune: Non patitur Grippum
progredi vlterius, infert.

————— *adsentio*
*Qui minus hanc communem, quaeso, mihi oportet esse
se vidulum:*

In mari inuentus est, commune est.

Corripit piscator ferui nimis præcipitantem in-
ductionem.

————— *ne impudenter impudens:*

*Nam si istuc ius sit, quod memoras, piscatores per-
ierunt;*

*Quippe cum extemplo in macellum pisces perlari sient,
Nemo emat, suam quisque partem piscium poscat sibi,*

Dicat in mari communi captos.

Ac paulo post declarans, quod posuerat,

————— *ubi demisi rete, atque hamum,*

*Quidquid hæsit, extraho meum, quod rete, atque
hami mei*

Nacti sunt, meum potissimum est.

Haud alia sane exceptione hanc actionem eli-
deret Minos. Mare quidem commune est om-
nibus: sed quod meæ tutantur classes, quod meis
impendijs purgavi, a piratis securum, vtileque
nauigationi reddidi, id meum est. Illudit hanc
potius maris communionem, quam approbet
Plautus. At quid si etiam errorem Comicus ap-
probaret? præualeret huius scurrilis dicacitas
vsui, atque consuetudini, qua ipsi Romani, apud
quos

96 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

quos viuebat Plautus, mari imperabant? Ne su-
tor ultra crepidam; Scenicus Plautus est, & nu-
gator, in foro nulla ipsius esse potest authoritas,
vt neque cæterorum Poëtarum, qui aut fingunt,
aut adulantur. Illud autem Virgilij,

Nascetur pulchra Troianus origine Cæsar,

Imperium Oceano, famam qui temperet astris.

Oceanum limitem imperio Cæsaris assignat,
vltra quem nihil nouerat, quod assignare po-
tuisset, neque ideo illum eximit ab Imperio.
Illa autem Ilionei ad Regem Latinum.

Dijs sedem exiguam patrijs, litusque rogamus

*Innocuum, & cunctis undamque, auramque
patientem.*

Impetrantis potius sunt, & agnoscentis Regem
quasi litorum, ac maris Dominum, quam com-
munionem obtendentis: infulse namque ille pe-
tisset, quod commune asseuerasset. Vndas vero,
aurasque, ob ipsarum vastitatem, cunctis paten-
tes merito appellat, vt etiam apud Ouidium,
Latona a Lycijs petens, vt extinguere sitim in
lacu sibi permitterent, merito ait,

Nec solem proprium natura, nec aëra fecit,

Nec tenues undas.

Natura namque fecit alicuius proprium nihil,
vt supra docuimus, sed omnia communia. Ne-
que erat Iuris quæstio inter Latonam, Lyciosque,
sed Charitatis. Haurire aquam e lacu Latona
cupiebat, quem haud secus, ac flumē in proprie-
tatem

cup

tatem

tatem posse transire, vel ipsi aduersarij profiterentur. Iure itaque a Lycijs, quando lacus erant domini, poterat prohiberi ad illum accedere, sed hoc sane obstabat charitati. Declinant autem, ut hoc addamus, pleraque ex aduersariorum argumentis, a iure ad æquitatem & charitatem, ut hoc est, & superius Ilionei, illudque, quod de libertate commerciorum nuper confutauimus; sed hæc rusticam tantum, & inurbanam naturam arguunt denegatum, dominium non tangunt. Illud vero,

Omne solum forti patria est, ut piscibus æquor.

Libenter admittimus, nos enim Principem maris dominum esse dicimus, non ciuem. Sed nimis puerilia sunt hæc, & nullius momenti, & prolixius vagaremur, quam par sit, si his similia adducere, confutareque velimus. Quid si dicerem non mare, sed terram omnium esse communem? Poëtarum opiniones opponunt, audiant Principem Poëtarum.

Ἰ Τεχθὰ δὲ πάντα δίδασαι, ἕκαστος, δ' ἔμμορε τιμῆς

Ἦ' τοι ἐγὼν ἔλαχον πολὺν ἀλα ναίεμεν αἰεὶ

Παλλομένων, αἰδῆς δὲ ἔλαχον ζῶρον ἠερέοντα,

Ζεὺς δ' ἔλαχ' ἐσανὸν ἐυρέω ἀϊθέρι, καὶ νεφέλησι

Γαῖα δ' ἐπὶ ξυῶν πάντων, καὶ μακρὸς ὄλυμπος.

21 Homer.
Iliad. O.

— sunt in tres omnia partes

Diuisa, atque suum quisque est sortitus honorem;

Sic mihi sorte datum pelagus retinere profundum,

Plutoni obsessa æterna caligine Regna,

Atque Ioui æthereas sedes, & sidera cæli.

N

Com-

98 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

Communis terra est cunctis, & longus Olympus.
Neptuni verba sunt ad Irim, quibus diuisionem cum fratribus factam obtendit, sibi que mare, inferos Plutoni, cœlum Ioui ait obtigisse; Terram autem omnium remansisse communem. Ego tamen cum aduersarijs agam ciuilius, & Principi Poëtarum non ita religiose credam, vt ipsius autoritate fretus contendam, tellurem esse communem omnium, dummodo & ipsi suis Plauto, Virgilio, Ouidioque mare esse commune non credant.

Iurisconsultorum responsa, & Imperatorum rescripta, quæ ab aduersarijs afferuntur, inter se conciliantur, ostenditurque illa maritimo dominio minime repugnare.

CAP. XIV.

TRANSEAMVS porro ad ea, quæ aliquid habent ponderis, & grauitatis, cuiusmodi sunt iura, quæ ab aduersarijs afferuntur; quorum quæ Iurisconsultorum sunt, tanquam eorum opiniones, vsu abrogata possunt censei, ex ijs quæ supra attulimus, cum tot populos in vsu habuisse maritimum dominium demonstrauius. Ac præterea non omnes hi commune faciunt omnium hominum mare,

mare, sed plerique publicum. Vlpianus siquidem quod ait, *Mari, quod natura omnibus patet, seruitus imponi priuata lege non potest*, alibi declarat, *mare commune omnium est, & litora*; vbi mare in ea statuens communiōne, qua litora, quæ certissimum est publica esse, ipsum publicum facit, non commune, ideoque omnibus e populo patere asseuerat, nec illi priuata lege, contractu scilicet, aut pacto, aut similibus, posse seruitutem imponi: de publica autem lege non loquitur, quia seruitus mari imponi potest. Hoc idem declarat Aristoteli publicum faciens, quod mare occupauit, non commune. Idem faciunt cæteri Iurisconsulti ab aduersarijs allati, & Iustinianus, qui eiusdem iuris censet mare, quo aquam profluentem, quæ est publica. Hæc itaque ipsa iura satis declarant, non commune esse mare, sed publicum; vnde & Iustinianus de mari agit sub titulo eorum, quæ publica sunt. Solus Celsus litora ait esse Pop. Romani, at maris communem usum omnibus hominibus: qui vt solus non diluit tot aliorum testimonia, præsertim cum ab ipso Iustiniano confutetur, qui maris usum publicum esse voluit, non communem; sed neque maritimum dominium tangit Celsus, cum solum usum contendat esse communem; quod tamen etsi concederetur, maris nihilominus extare posset dominium, vt infra docebimus. Mare itaque publicum esse asseuerant Iurisconsulti, non

1. Stracc. de
Mercat. tract.
de Navigat.
nu. 6. Pac. de
mari Adriat.

2. ff. ne quis
in loc. publ.
l. 2. & 3.

3. §. litorum
Instic. de reg.
diuis.

4. Cap. 16.
huius libri.

ICO De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

commune. Quod si communionis vocabulo sunt vfi, id consulto, & caute factum esse dicendum est. ¹ Cum mare namque fiat occupantis, si publicum dixissent, id fieri posse negassent. ² Publica enim cum nullius sint, nullius fieri possunt; Communia contra, cum sint singulorum fiunt occupantis. ³ Ad hæc communia maioris sunt communitatis, quam publica; hæc enim solis hominibus patent ad vsum, illa & cæteris animantibus; vnde haud proprie dicitur mare, aërem, aquam profluentem esse publica, cum non hominibus solum, sed & cæteris pateant animalibus: Ac vt euidentius res ante oculos proponatur; ⁴ Mare dupliciter considerari potest, aut vt aptum est ad vsum producendum, quo casu non solum mare, ⁵ sed & flumen dicitur commune, quia aptum est ad producendum vsum, lauandi nempe, & eiusmodi, non solis hominibus conuenientem, sed & cæteris animantibus; aut vt ad actum vtendi pertinet, quo casu dupliciter iterum considerari potest: nam cõmune dicitur, si actus vtendi communis sit omnibus animantibus, vt lauandi & eiusmodi. Publicum vero, si ille actus solis hominibus accommodetur, vt piscandi aut nauigandi. ⁶ Sicque euenit vt commune & publicum sint idem, nec differant nisi per quandam accidentalem diuersitatem, vt loquuntur Scholastici, pro vt ea quæ sunt tantum in hominum vfu,

pu-

1. L. 2. §. 8.
 & 9. & l. 3.
 ff. ne quid in
 loc. public.
 2. Bartol. &
 Aret. in l. 1.
 ff. de leg. 2. l. 1.
 plene Diuus in
 l. illud. ff. de
 vit. nupt. adl.
 ad Fab. inst.
 de ver. diuis.
 §. licorum.
 3. Fab. lo. cit.
 nu. 1.

4. Porc. inst. de
 ver. diuis. in
 rubr. n. 25.

5. Bald. in nu-
 brie. ff. eodem
 nu. 9.

6. Ibid.

publica dicuntur; quorum vero usus etiam cæteris animantibus accommodatur, communia. Quibus ita positus facilis est conciliatio iurium, quæ ab aduersarijs afferuntur, nam quæ publicum mare faciunt, maris usum respiciunt, qui solis hominibus potest accommodari; quæ commune illum, qui & cæteris animalibus utilis est. Cum igitur mare, qua ipsius usus ad solos homines pertinet, vel ex Iurisconsultorum sententia, quos pro se adducunt aduersarij, publicum sit: & publica ea dicantur, quæ ad Populum Romanum spectant, ut volunt Caius, & Ulpianus, & declarat Theophilus, non modo dominium maris oppugnant ij Iurisconsulti, sed illud asserunt Populo Romano. Recentiorum quoque opiniones, qui proprietatem maris nullius faciunt, usum communem, iurisdictionem Principis, facile intelligentur non aduersari dominio maris, si expendatur ultra prædicta, res nullius esse, quatuor modis intelligi: ac primo quidem censura, ut res sacræ, sanctæ, religiosæ publicæ; Secundo vero natura, ut feræ bestia, insulæ marinæ; Tertio autem facto, ut res derelictæ: Quarto demum tempore, ut thesauri. Horum autem omnium alia aut nullius vnquam fieri possunt, aut primum occupanti conceduntur: quæ nullius sunt primo modo, in nullius vnquam possunt proprietatem transire; reliqua naturali ratione occupanti conceduntur, ut

quod

1. L. bona ciuitatis, & seq. ff. de verb. signif. l. 1. §. 2. ff. de Inst. & Iur.

2. Inst. de rer. diuis.

3. gl. in l. quadam, ff. eod. Pac. de mari Adriat. alij.

4. Gryphand. de Insul. c. 10

5. §. nullius, & ibi DD. Instit. de rer. diuis. l. 6. §. 2. ff. eod.

6. §. fera inst. eod. l. 7. §. 3.

l. 1. §. ff. de acquir. rer. dom. l. 2. ff. pro suo.

7. §. pon. Inst. de r. diuis.

8. L. nunquam ff. de acquir. rer. dom.

9. Ant. Fab. Iurispr. Papin. l. 1. tit. 2.

pr. 4. Illat. 4. 10 §. 12. Inst. de rer. diuis.

11. Quintil. declamat. 13.

Bapt. Parm. de alluv. l. 2.

§. 1. 2.

102 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

quod omnibus nascitur, industriæ sit præmium. Sic igitur intelligenda est eorum sententia, qui proprietatem maris nullius esse dicunt, vt cum hæc sit nullius secundo modo,¹ natura scilicet, occupanti concedatur; vt pariter vsus, qui est communis, & secundum quem communem vsum,² potest mare quisque sibi occupare, & in illo ædificare: quod fieri non potest in flumine, cuius vsus est publicus. Iurisdictio autem Principi adimi non potuit: quare si hic postmodum proprietatem, & vsum sibi occuparit (quod a plerisque factum fuisse ostensum est) is proculdubio præter iurisditionem, plenum quoque maris dominium habebit. Sed sit mare suapte natura commune omnium,³ litora quoque communia esse dicuntur, eorum tamen communio ad illum tantum populum applicatur, qui ea occupauit; cur & maris communio ad illum solum populum, qui illud occupaauerit, non applicabitur? Cur aduersarij suscitant Iurisconsultorum opinionem,⁴ quam Imperiali sanctione, tanquam iniquam, & in iure hæreticam, sciunt esse condemnatam? Sed restat adhuc Antonini Pij responsum a Volusio Mætiano relatum, quo se orbis dominum asserit, legem autem maris, quodque vltimo loco reliquimus, cū de eo inter viros doctissimos magna sit altercatio, qui in illud librariorum incuriam edum irrepsisse contendūt. Vulgatus textus est:

A'ξίωσις

1. L. venditor
fundi. ff. com.
præd.

2. Bald. loc.
cit.

3. §. 1. Instir.
de rer. diuis.
l. 2. ff. eod.

4. Leo Imper.
Cōstitut. 56.

In Mari Ligustico. Lib. I. 103

Ἀξίως Εὐδαίμονος Νικομήδεος πρὸς Ἀντονίνου Βασιλέα.
 Κύριε βασιλεῦ Ἀντονίνε. Ναυφράγιον ποιησάντες ἐν τῇ Ἰταλία,
 διηπάγημαν ὑπὸ τῶν δημοσίων τῶν τὰς Κυκλάδας νήσους
 οἰκωντων. Ἀντονίνος εἶπεν Εὐδαίμονι. Ἐγὼ μὲν τὸ κόσμον κύ-
 ριος, ὁ δὲ νόμος τῆς θαλάσσης: τὸ νόμῳ τῶν Ῥοδίων κει-
 νῶν τῶν ναυπηγῶν, ἐν οἷς μή τις τῶν ἡμετέρων αὐτῶν νόμος
 ἐναρπῆται. τῆτο δὲ αὐτὸ καὶ ὁ θυότατος Αὐγύστης ἔκεινεν.

Quæ ita Latine sunt reddita. *Deprecatio Eudæ-
 monis Nicomediensis ad Antoninum Imperatorem.*
Domine Imperator Antonine. Naufragium facientes
in Italia direpti sumus a Publicanis Cycladas Insulas
habitantibus. Antoninus dixit Eudæmoni. Ego quidem
mundi Dominus, Lex autem maris: Lege Rhodiorum
iudicetur nautica, in quibus ei nulla nostrarum Lex ad-
uersatur. Hoc autem & ipsum D. Augustus iudicauit.

Samuel itaque Petitus Gallus duplex mendum
 huic legi inesse arbitratur: Ac primum qui-
 dem Cosmographiæ aduersari putat, quod in
 deprecatione Eudæmonis legitur, ad illum
 diripiendum, cum in Italia esset naufragus, e
 Cycladibus, tanto maris spatio ab Italia seclusis,
 Publicanos accurrisse; putat itaque esse legendū
 ἐν τῇ τῆλια (supple θαλάσση) ναυφράγιον ποιησάντες.
In Teliaco mari naufragium facientes. Τῆλος enim
 vna Cycladum est, referente Stephano, quo pa-
 cto Cosmographiæ minime repugnat depreca-
 tio, cum Cycladum Publicani diripere facile po-
 tuissent, quæ in vna earum Insularum fiebant
 naufragia, in Italia non item. Alterum mendum

I. Miscellæ,
 l. 3. c. 11.

104 De Dominio Ser.^{mz} Gen.Reip.

corrigit in responso Antonini, agnoscens illud non sibi constare, si vulgatus textus admittatur; Corrigit itaque illud: ὁ δὲ νόμος τῆς θαλάσσης, ac legit, ὁ δὲ ἄνεμος τῆς θαλάσσης, vt Latine sit. *Ego quidem mundi Dominus, ventus autem maris.* Hanc emendationem sequitur approbatque¹ Io. Isaacus Pontanus Batauus. Io. autem Seldenus Anglus, quæ circa Cosmographiam a Petito emendantur,² admittit, aliter vero Antonini responsum corrigit, nulla litera aut addita, aut immutata, sed tantum variata interpunctione. Vulgatus textus est. Ἐγὼ μὲν τῆ κόσμου κύριος, ὁ δὲ νόμος τῆς θαλάσσης. τῶ νόμῳ, &c. Seldenus legit. Ἐγὼ μὲν τῆ κόσμου κύριος. ὁ δὲ νόμος τῆς θαλάσσης. τῶ νόμῳ, &c. Vt sensus sit. *Ego quidem mundi Dominus. Sed vero illa lex, seu mos est maris, respiciens ad Eudæmonis deprecationem, qua directio causabatur, quamque Imperator morem maris videtur asserere; vel ita ait esse corrigendum. Ἐγὼ μὲν τῆ κόσμου κύριος. ὁ δὲ νόμος τῆς θαλάσσης τῶ νόμῳ τῶν Ροδίων, &c. Vt Latine sonet. Ego quidem mundi Dominus. Lex autem, seu mos maris lege Rhodia iudicetur.* Neutram ipsæ emendationem condemno, præsertim in ijs quæ ad Cosmographiã attinent; veruntamen in Imperatoris responso si mendum agnoscamus, neque supplendum³ ἄνεμος putarem, neque interpunctionem mutandam. Nam in Petiti emendatione additur litera, & mutatur ο in ε, quod nimis crassam librariorum ignorantiam præsert, ac præterea Poëticum
quid

1. Discuss. hi-
stor. de domin.
mar. l. 2. c. 15.

2. Maris clau-
si l. 1. c. 25.

quid sapit, & Imperatoria maiestate indignum, ventum dicere dominum maris, praesertim cum nihil ad rem faciat. Seldeni autem emendatio duriusculum reddit sensum, ut recte obijcit Pontanus. Quid enim sibi vult: *Lex maris lege Rhodia iudicetur?* Quod si Latine reddimus, *mos maris*, anne tanta erat in Graeca lingua vocabulorum penuria, ut eandem dictionem repetere in eadem periodo Martianus cogeret? legendum itaque censerem: *Εγώ μὲν τὸν κόσμον κύβητος, ὁ δὲ γόμος τῆς θαλάσσης. τὰ δὲ νόμα τῶν Ρωδίων κενέθη, &c.* Est quidem vero similius paulo obscurius scriptum γ, & fortasse temporis iniuria deleto caudice, pro α librarijs fuisse lectum, atque ita transcriptum, quam vnam literam omissam, & alteram mutatam, & sensus magis sibi constat, quam in emendationibus Seldeni. Γόμος namque merces appellantur, quae nauibus feruntur. τὰ δὲ ἐκπρόμενα ταῖς ναυσί, inquit Pollux, φόρος, φορτία, ἀνάγκη, ῥάπος, γόμος, παρεθνήκα. Quae vero imponuntur nauibus, onus, sarcina, pondus, accessiones; Et Athenaeus, ἡ δὲ ἡ ναὺς τῆ μὲν κατασκήνη εἰκόστος, τὴ ταρόδος δὲ τῶ μὲν κατοτάτω, ἔχων ἐπὶ τὸν γόμον. Erat autem haec nauis structura quidem viginti transtrorum, tres habens aditus in infimo ad merces. Et Eustathius hanc eandem vocem agnoscit. Sensus itaque dilucidus est. *Ego quidem mundi Dominus, merces autem maris lege Rhodia iudicentur.* Sed haec, ut ingenue fatear, coniectura est: & quamuis vndique

1. In Onomast. Sic. l. 1. c. 9.

2. L. 5. Diphnosoph. c. 8.

3. Iliad. O.

ma-

ma-

manuscripta perquisierim, ac praesertim in Bibliotheca Vaticana, nullibi tamen inueni hanc legem Graece descriptam, cum fortasse librarij eius linguæ essent ignari, sed in plerisque etiam Latina omittitur, in alijs suppletur in margine. Verum tamen nullum inesset mendum, lex nihilominus maritimo dominio minime aduersatur. *Ego quidem mundi Dominus*, inquit Antoninus, *Lex autem maris*. Lex maris est domina, verum tamen ubi nostris legibus non aduersetur. Nostræ ergo leges illi imperant legi, nos legibus nostris; cum Imperator leges omnes in scrinio pectoris habere dicatur, & lex sit quicquid ipsi placet, illasque corrigere, abrogare, obliterare possit ad arbitrium; sic lex maris est domina, Imperator dominus legis, nonne & maris dominus est Imperator? Cum itaque scire leges non sit, earum verba tenere, sed vim ac potestatem, qui ex hoc responso, maris dominio Imperatorem renunciare arbitrantur, legem hanc minime intelligunt, cum haud mentis compos fuisset Antoninus, aut Mærianus, si ille rescripsisset, hic notasset, Imperatorem esse Mundi dominum, legem autem maris, hanc autem deinceps legem, eiusdem Imperatoris legibus, hoc est voluntati subiecisset. Hinc eos, & quidem iure, viri doctissimi perstringunt, quasi ridicula effutiant, & sibi

com-

1. L. 1. ff. de
const. d. sed &
quia, Inst. de
Iur. nat.

2. L. vnic.
C. de emend.
Cod. in fin.
3. L. scire, ff. de
legib.

4. Alciat. l. 2.
d' spunct. c. 5.
Gryphind. de
Inst. c. 14.
p. 62.

commentum effingant. Itaque hoc responso intelligunt, Imperatorem se mundi quidem, ac maris dominum asserere, lege autem Rhodia iubere maritima iudicari. Alij, Imperatorem se maris legem dicere, & dominum Mundi. Sic Baldus expresse, (quem tamen suarum partium faciunt aduersarij) non modo ex hoc responso non arguit liberū esse mare, sed infert Imperatorem dominū esse maris, ac terræ; quod etiam faciunt Castrensis, alijque Interpretes; ideoque dominio maritimo nulla Iureconsultorum obstant responsa, nulla Imperatorum rescripta ex ijs, quæ ab aduersarijs afferuntur.

1. Alciat. loc. cit. lo. Dauth. hypoty. sect. 3.

2. Ign. us, & Forcatul. de Cupid. Iur. c. 9.

3. In dista.

1. A. Z. 2005 n. 3.

4. Ibid. n. 1. Gryphian. loc. cit.

Sacræ pagina Oracula, quæ ab aduersarijs opponuntur, dominium maris non tangere.

CAP. XV.

ATQVI post tot exantlatos labores, cum iam nos tenere victoriam puraremus, ab aduersariorum Achille repellimur. Gloriosum saltem fuerit a solo Achille potuisse superari. Religionem nobis iniiciunt aduersarij, Sacræ pagina Oracula obtendunt. Ego autem, qui non ignorem, quanta aduersus sacras Scripturas adhibenda sit reuerentia, ferre haud possum in alienos sensus ab aduersarijs illas detorqueri. Liceat itaque expendere, quam apposite

-107

O 2 aduer-

108 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

aduersus maris dominium Sacrae paginae Oracula afferantur. Quae igitur apud Iob Deus loquitur, nihil ad dominium spectant, sed de creatione, ac limitatione maris sunt dicta, ipsiusque naturae cognitione, de quibus nos minime disputamus. Alibi etiam Deus eadem fere loquitur. *Me ergo, ait, non timebitis, & a facie mea non dolebitis, qui posui arenam terminum mari, praecipuum sempiternum, quod non praeteribit, & intumescunt fluctus eius, & non praeteribunt illud.* Verba Regij Prophetae dominium magis tangere videntur, ideoq; latius sunt explicanda, vt illa contra dominium maris non stare demonstremus. Primus locus est versiculus decimus Psal. LXXXVIII.

אתה נושיל בגאות הים בשוא גליו אתה תשבתם.
Tu dominaris potestati maris, motum autem fluctuum eius tu mitigas, vt habet editio vulgata. Veruntamen dictio גאות quam potestatem vertit vulgatus Interpres, elatio, tumor, superbia proprie est, vnde reddit Pagninus. Tu dominaris in elatione maris. D. autem Hieronymus, & Nebiensis. Tu dominaris superbiae maris. Et paraphrasis Chaldaea. Tu potestatem habes in elationibus maris. Et Arias Montanus, Tu maris fluctus cohibes, superbis Temperasque sondis.
 Ac paraphrastice eruditissimus Fabius Leonida, *Tu pelagi sedas iram, motusque superbi, Cum furit, & vastos atrollit in aëra fluctus.*
 Vul-

Vulgatus autem per antonomasiam potestatem interpretatus est, cum nullam maiorem mare habeat potestatem, quam superbiendi, ac fluctus attollendi: nihil autem de maris dominio in hoc versiculo agitur, sed de diuino imperio, quod Deus habet in mari, quoque fluctus, tempestatesque compescit, veluti statim sequentia verba apertissime declarant, cum inquit Propheta, *Et motu fluctuum eius tu mitigas.* Ac tantum abest, vt Regius Psaltes velit dominio maris aduersari, vt eodem Psal. Vers. XXV. inducat Deum sibi promittentem dominium maris. *Et ponam, inquit, in mari manum eius, & in fluminibus dexteram eius.* Alius est Versiculus quintus e Psal. XCIV.

אֲשֶׁר לִי הַיָּם וְהַיָּם עָשָׂהוּ וְיָבִישׁ יָדָיו וַיִּצְרֵנוּ
Quoniam ipse est mare, & ipse fecit illud, & aridam fundauerunt manus eius, habet Vulgatus. Radix autem Hebraica; Quoniam ipsi est mare, & ipse fecit illud, & aridam manus eius fabricauerunt. Superiori autem versiculo dixerat Propheta

אֲשֶׁר בְּיָדוֹ מַחְקֵי אֲרָצוֹת וְתוֹעֵפוֹת הַרִימֹתָיו
Quoniam in manu eius sunt omnes fines terrae, & altitudines montium ipse conspicit, vt vertit Vulgatus; & secundum radicem. Quoniam in manu eius sunt penetralia terrae, & auia montium ipsi, id est sunt; vfus eadem phrasi in sequenti versiculo, mare Deo esse, ait, hoc est, illud a Deo possideri, vt superiori, auia montium dixerat. Quis neget mare, vt auia montium, Dei esse? quin imo cunctorum creatorum,

110 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

torum Deum esse dominum quis inficietur?

1. Psalm. 23.
vers. 1.

Idem Regius Propheta¹ alibi. Domini est terra,

2. Psalm. 88.
vers. 12.

& plenitudo eius, orbis terrarum, & uniuersi, qui

3. Psalm. 49.
vers. 11.

habitant in eo. Et alio in loco Deum alloquens,

Tui sunt caeli, & tua est terra, orbem terra, & ple-

nitudinem eius tu fundasti, Aquilonem & mare tu

creasti, imo & ipse Omnipotens, Mea sunt omnes

ferae sylvarum, iumenta in montibus, & boues. Quis

abnuat? Atqui & montium cacumina, terra, ferae,

boues, omnia denique creata, homini a Deo

4. Genes. 1.
& 11.

donata sunt, neque vlla de ijs est disceptatio;

cur mare potius dicunt aduersarij Dei esse, quam

cetera? Omnia quidem Dei sunt, mare, terra, fe-

rae, ipsique homines, cur cetera in hominum

proprietatem transeunt, reseruato D.O.M. supre-

mo dominio, mare non transibit, cum de ipso

a Deo nihil determinatum speciatim inuenia-

mus? Sic diuinæ paginae oracula dominio mari-

timo minime reluctantur, nulla illud lex con-

demnat, Poëtarum ineptia non infirmant, ad-

uersariorum argumenta non tangunt:

ideoque firma veraque est sen-

tentia, quam sequimur:

In mari haberi posse

dominium.

Domi-

Dominium maris quale sit.

CAP. XVI.

ED quoniam inter eos, qui mare subiacere dominio posse arbitrantur, minime conuenit; alij namq; iurisdictionis, ac protectionis limites haud excedere eiusmodi dominium censent; alij dominium quidem plenum, cum iurisdictione coniunctum, admittunt, sed litorale, & quod altum ingredi minime audeat; alij plenum dominium esse asserunt, cum in litorali, tum in alto pelago, cum iurisdictione coniunctum; determinandum nobis restat, quibus adhærendum sit, & quale sit dominium hocce maritimum. Qui itaque eius opinionis sunt, quæ dominium maritimum sola iurisdictione concludit, dominium duplex esse statuunt; aliud ratione iurisdictionis, & protectionis, quod vocant dominium vniuersale, vel superioritatem, quale est id, quod Princeps habet in rebus singulorum; aliud ratione proprietatis, quod dominium particulare appellat, atque hoc in rebus priuatis attribuunt singulis, non Principi. Hinc in mari tria considerant, proprietatem, vsum, & iurisdictionem; ac proprietatem quidem nullius esse contendunt; vsum communem omnium hominum; iurisdictionem Principis, qui secundum hanc tenetur ma-

*1. Pac. de
domin. mar.
Adriat. Grof.
de iur. bell.
l. 2. c. 3. a
nu. 11.*

re,

112 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

re, cui hoc modo dominatur, tutum & securum reddere a piratis, subditos tueri, ac potest contra capere, & punire in eo delinquentes, ac si in suo territorio deliquissent: alios nauigare, aut piscari volentes prohibere: ac demum nauigantibus, piscantibusque vectigalia, portoria, tributa imponere, & augere, eaque non persoluentes punire. Veruntamen hi inter se pugnancia afferunt; Nam dominium illud iurisdictionis, quod imperium proprie appellatur (quamuis hoc vocabulo etiam dominium significetur) non importat aliquod ius vtile, vel directum; sed ius vniuersale ratione superioritatis, & solam defensionem, & protectionem, non autem quod is, qui eiusmodi dominio fruitur, possit imponere onera, seu tributa: quod tamen Principem facere posse in mari concedunt. A dominio deinceps progredientes, ad iurisdictionem declinant, quæ cum sit tantummodo potestas iurisdicendi, nihil in se dominij continet, nisi imaginem quandam inanem. Cum enim duplex sit dominium: superius, quod proprietas appellatur: & inferius, seu subalternum, quod vtile dominium dicitur; hi proprietatem, atque vsum a suo maris domino subtrahentes, solamque relinquentes iurisdictionem, mihi videntur quasi vestitum asserere, quem spoliarunt. Atque eo manifestior eorum error apparet, quo vsum maris communem omnium hominum facientes, concedunt.

1. Senec. de
benef. l. 7. c. 4.
& 6. Gry-
phian. de in-
sul. cap. 14.
nu. 10.

2. Mandel.
cōf. 62. n. 19.
& seq. &
n. 22. & seq.

3. Bald. cōf.
483. n. 1. l. 1.
& cōf. 365.
in prin. l. 5.

4. Glos. &
Bart. in l. 1.
ff. de iurisl.
Bald. in l. tra-
ditionib. C. de
pact. nu. 6. &
ibi Las. nu. 9.

In Mari Ligustico. Lib. I. 113

cedunt deinceps Principi, vt piscari, ac nauigare quoslibet iure possit vetare, ac prohibere, seu impositis vectigalibus, inde fructū capere. Quin imo proprietatem maris nullius esse dicentes, & iurisdictionem, quam Principi tribuunt, nullius facere videntur; nam¹ cum proprietas importet directum dominium tantum, & hæc ex ipsorum sententia, nullius sit; quo pacto Princeps exercebit iurisdictionem in mari, cuius neque directum dominium habet, cum iurisdictione nulli, absque consensu domini, possit exerceri, & is, ad quem spectat iurisdictione in ea quæ imperij sunt, nullam² habeat authoritatem? certe iniuria Veneti, in Genuenses Adriatico nauigantes, nolentesq; soluere vectigalia, animaduertent, si ille sinus nullius dominio esset subiectus, cum in Genuenses ipsos nullum dominium habeant. Verumtamen vectigalia imponi, nauigationem impediri, aliaque iure fieri & posse, & consueuisse, cum ipsi demonstrauius, tum illi admittunt, ac profitentur.³ Concedunt insuper, proprietatem maris, quam nullius esse asserunt, fieri occupantis, cur & hæc Principis fieri non potest, si mare classibus occupauerit, defendentque? Præterea cum istam iurisdictionem definiant esse tale dominium, quale Princeps habet in rebus singulorum, si suam sententiam sequatur, in mari haberi non potest, quod singulorum non est, sed nullius secundum proprietatem,

1. *Inf. in d. l. traditionibus cū ibi citat.*

2. *L. ea quæ ff. ad munic.*

3. *Pac. loco cit. ex l. in tantum, ff. de rer. diuis. & ex l. sane ff. de iniur.*

solloq

P

tem,

114 De Dominio Ser.^{mā} Gen. Reip.

tem, & commune secundum vsum, nisi prius admittant, & proprietatem, & vsum fieri posse singulorum: quod si concedant, iam plenum dominium concessere. Horum itaque opinione, quæ sibi ipsi ita repugnet, minime admittendam censemus. Videamus modo, quibus rationibus ij nitantur, qui maris quidem admittunt plenum dominium, cum iurisdictione coniunctum, sed litoribus circumscribunt. ¹ Aiunt igitur mare occupari potuisse ab ijs, qui terras ad latus vtrumque possideant, etiam si aut supra pateat, vt sinus; aut supra & infra, vt fretum, dummodo non ita magna sit pars maris, vt cum terris comparata, portio earum videri nequeat. Immensum namque mare esse ² aiunt, & nunquam in vnus ditionem venisse, neque ideo quod aliquot maria dominum patiantur, vastum quoque illum, ac vniuersalem Oceanum subijci imperio posse, cum vix particularia maria, eorumque sinus, præsertim capaciores, nisi summa cū difficultate, ac vi maiori, sub alicuius dominio haberi possint. ³ Ad hæc, cum dominia terminis distinguantur, neque vllus in vasto, ac aperto mari terminus possit constitui, nullum ipsius esse posse dominium consequens est, quod in litorali non accidit, in quo termini assignari possunt promontoria, scopuli & similia; & cum mare terris non contineatur, sed orbem terrarum contineat, quis in incognitis illius partibus posset

1. Grot. de iur. bell. l. 2. c. 3. nu. 8. Gryphiæ. de Insul. c. 25. num. 67. 10. Isaac. Pont. discuss. hist. l. 2.

2. Pontan. d. l. 2. c. 2. § 3.

3. Ibid. c. 11.

In Mari Ligustico. Lib. I. 115

posset dominari? Veruntamen neque hæc con-
uincunt, mare tantummodo, quod secundum li-
tora extenditur, subiacere dominio posse. Nam
quod aiunt, immensum mare esse, & nunquam
in vnius potestatem venisse, libenter admittimus
(quamuis Adamum vniuersalem dominum
maris æque, ac terræ fuisse dicamus, vt demon-
strauimus) sed neque orbem terrarum totum,
vnquam vnius imperio fuisse subiectum addi-
mus; ac veluti absurdum esset dicere, Hispania-
rum Regem suorum Regnorum non esse domi-
num, quod totus terrarum orbis in vnius nun-
quam venerit ditionem, sic & esset absurdum
negare, iuxta hanc rationem, Genuenses maris
Ligustici esse dominos, quod totum mare nun-
quam fuerit vnius imperio subiectum. Quod
autem negant, ideo non concludi, pelagus subijci
posse dominio, quod aliquot maria in potesta-
tem sint redacta, non video quodnam habeat
fundamentum. Certe si dicerem, orbem terra-
rum subijci dominio posse, quod Reges Galliarū,
Hispaniarum, Britannia, cæterique in Gallijs,
Hispanijs, Britannia dominantur, mihi viderer
haud inepta dixisse, cum ostendissem in terris
reapse exerceri dominium. Sic cum demonstra-
tum sit, Principes, ac populos re nauali excellētes,
quos retulimus, sui maris imperium retinere,
consectarium est, mare dominium pati. Diffe-
rentia vero, quam statuunt inter litorale, atque

116 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

apertum pelagus, quod illud limitari possit, hoc minime, non obstat, quin & in hoc dominium extendatur, cum in aperto salo termini, limitesque ex Nautica, atque Cosmographica, commode præfigantur, veluti supra fuisse demonstratum est. Quod autem vix particularia maria, sub alicuius dominio retineri possint, ac summa cum difficultate, & vi maiori, ubi verum esset, penderet potius ex imbecillitate Principum, quam ex maris natura: nosque illum, qui dominatur, habere sufficientes vires ponimus, ad suum dominium tuendum: neque aliud est quod aiunt, quam si dicerent, ideo Æthiopum Imperatori non esse sua regna subiecta, quod ille vires non habet, quæ illis tuendis sufficiant. Et qua de causa infami anarchiæ expositum apertum mare relinquunt, ac piratarum asylum faciunt, cum litorale protectioni Principum commendarint? Quæ est varietas ista nature? Quæ aperti maris crimina, ut Reip. prodesse non possit, sed scelerum tantum, ac rapinarum sit receptaculum? Non est igitur, cur huic opinioni adhæreamus, cum secundum ipsam consequatur hoc incommodum, ut apertum pelagus, nullius aut dominio, aut iurisdictioni subiectum, commercijs generis humani sit prorsus inutile. Atque hæcenus demonstratum sit, mare dominio subesse, hoc autem dominium nudam non esse iurisdictionem, neque litoribus adhærere; quare consequens est, ut
ple

plenum dominium sit, quod proprietatem, & vsum fructum contineat, tam in litorali, quam in aperto mari, ita vt ipso vti frui, domini iniussu, minime liceat, quod plenum dominium, iurisdictio consequitur, vbi illud ad Principem, spectet, cum in regalibus proprietas, vsum, & iurisdictio plerumque concurrant; huic autem dominio non derogat nauigatio, seu piscatus, etiam si libere permitterentur: nam nihilominus plenum dominium esse penes Principem diceretur, cum vsum fructus non dominium sit, sed seruitus, qua non obstante recte dicimus, mare totum esse Principis, licet vsum fructum alijs concederet; proinde quamuis libere Princeps nauigare, ac piscari in suo mari quoscunque pateretur, adeoque formalem, quem appellant, vsum fructum largiretur, nihilominus plenum illius dominium haberet, proprietatem scilicet, & causalem vsum fructum, vt viarum, quae suae sunt conditionis. Dominio itaque mare cum subiaceat, pleno subiacet dominio: atque ideo maris plenum dominium esse statuimus, nihil differens a Monarchijs, & alijs terrestribus Imperijs, vt Isocrates aiebat: & Princeps eo modo dominatur mari, quo telluri, ratione scilicet administrationis; cum alioquin, nec terras possit absolute alienare, circa quod obseruandae sunt Politicae Rerum publicarum, ac Regnorum Constitutiones.

- 1. Capoll. de seruit. rustic. prad. c. 26. nu. 8. & 11. Selden. maris claus. lib. 1. c. 16.
- 2. Gl. in l. re. ete dicimus, ff. de verb. ob. lig. in verb. seruitutis: Bart. & alij in l. vsum fructu eod. l. as. in l. non quocumq; fundus n. 1. ff. de legat. 1.
- 3. Seld. dict. cap. 16.
- 4. Gryphind. loc. cit. c. 16. nu. 8.
- 5. Gl. in d. l. recte dicimus et ibi Bart. ead. glos. in verb. quia vsum fruct. in § si cui fundus, instit. de legat.
- 6. In Orati. de Pace.
- 7. Barros in l. Asia decad. 1. l. 1. c. 1.
- 8. Cast. in l. de prece. ff. ad l. Rhod. de iact. nu. 5. & seq.

Domi-

*Dominium maris quomodo acquiratur,
& quo pacto ipsius possessio occupa-
petur, & retineatur.*

CAP. XVII.

TALE igitur est maris dominium, quale descripsimus. Videamus porro, quomodo acquiratur, & quo pacto ipsius possessio occupetur. Quoniam itaque datū humano generi a Supremo Numine maris æque, ac terræ dominiū demonstrauimus, quomodo deinceps in nationes, ac populos, priuatosque homines deriuarit, dispiciamus. ¹ Ante diluuium igitur, Adami liberi in hunc mundum, veluti in amplissimam domum opibus refertam, venientes, vt quisque sibi prior aliquid occuparat, illius dominus per occupationem efficiebatur; sicuti legimus, ² Caimum sibi partem aliquam terræ subiecisse; quod si ante occupationem plures ad idem aspirassent, vel ambigeretur, quis prior occupasset, sorte decidebatur: ³ secus post diluuium factum est; Nam primo inter Noachidas orbis est facta partitio, secundum quam eorum vnusquisque regionum, quas sortitus fuerat, factus est dominus. Quare non amplius iusta fuit occupatio, nisi aliqua regio a Domino, cui obtigerat, desereretur, vel aliquæ res nullius essent, quas quisque sibi poterat occupare, ⁴ & ipsarum legi-

1. D. Thom.
q. 66. art. 1. 2.
Less. de iust. &
Iur. l. 2. c. 1.
dub. 1. & 2.

2. Genes. 4.
Euseb. Cedren.
alij.

3. Genes. 10.
& 11. Joseph.
Hebr. Euseb.
Cedren. alij.

4. S. fers. inst.
de rer. diuis.
& ibi DD.
D. Thom. &
Less. loc. cit.

In Mari Ligustico. Lib. I. 119

legitimus, ac iustus Dominus fiebat. Sic dominium omne, aut diuisione Noachidarum, aut occupatione derelictorum, seu eorum quæ nullius erant, nitebatur.¹ Sequuta postmodum bella alium dominij titulum dederunt, qui iure belli appellatus est. Namque ea, quæ iusto in bello ab hostibus capiuntur, capientium fieri communi gentium consensu confirmatum est. Quin imo & Ius diuinum permittit, vt spolientur hostes, & domini fiamus eorum, quæ ab hostibus ceperimus. Sic Abrahamus de spolijs, quæ a quinque Regibus reportarat,² decimam Deo dedit, & Deus ipse diuidendam esse prædam Israelitis³ præcipit; atque⁴ alibi sibi etiam decimam ex hostium spolijs referuat; quod ab Hebræorum ducibus semper fuit obseruatum, vt legimus de⁵ Iosue, &⁶ Saule, alijsque. Sed iure gentium, lex sempiterna, vt ait⁷ Xenophon, inter omnes homines est, quod si quis urbem hostium ceperit, eius sint bona, quæ in ea ciuitate reperiuntur, &⁸ omnia quæ victus habuit, victoris fiunt: & Plato cum duos acquisitionis modos⁹ statuisset, venationem, & commercium, venationis genus constituit bellum, quo victorum hostium bona acquiramus; quo iure¹⁰ Socrates Euthidemum, interrogando eo perducit, vt spoliare non semper iniustum esse fateatur, vt euenit cum hostis spoliatur.¹¹ Aristoteles quoque legem, veluti pactum quoddam commune, profitetur, quo bello

1. Cic. 1. de
off. 9. isem ea.
instic. de rer.
diuis.

2. Genes. 14.
D. Paul. ad
Hebræos 7.
3. Deuter. 20
4. Numer. 31

5. Iosue 22.

6. Reg. 1. c. 19

7. Cyropad.
lib. 6.

8. Plato de
legib.
9. In Sophist.

10. Apud Xe-
noph. de fact.
& dict. Socr.

11. Politic. 1.
c. 4.

1. Plutar. in
Alex. Philip.
in epist. ad
Athen. Aes-
chin. de male-
obit. legat. Li-
uius lib. 39.
Iustin. l. 38.
Cicero. contra
Rullum, &
offic. 1. & alij
per Grot. de
iur. bell. l. 3. c.
6. & Alber.
Gent. de iur.
bell. l. 3. c. 4.
& per Bal-
thas. Ayala
de iur. & off.
bell. l. 1. c. 5.
nu. 1.

2. L. natura-
lem. §. fin. &
l. transfuga
ff. de acq. rer.
dom. l. 1. ff. de
acq. possess. §.
item ea qua,
instit. de rer.
diuis. & ibi
Porc. na. Soc.
iun. in l. 1. ff.
de acq. poss.

3. Cap. ius ge-
nium. & c. ius
militare dist.
1. c. dicat. 23.

4. §. 5. c. sicut &
ibi glos. in
ver. resituat.
de iure iur.

4. Cap. sicut.
& c. si non.
23. q. 3.

5. L. Pöponius

ff. de acq. rer. dom. l. postliminium. §. postliminio. l. postliminij. §. in bello. & l. fin. ff. de capt.

6. Consular. maris c. 287. & alij per Grot. d. c. 6. nu. 3.

7. Xenoph. de Vectigal. Grot. d. c. 6. nu. 4.

8. Couaruu. in c. peccatū. de reg. iur. in 6. 2. veloct. §. 11. cum ibi citat. Ayala. d. c. 5. nu. 35.
& seq. Grot. d. c. 6. nu. 7.

bello capta, capientium fiant. In summa, ne longius, quam par sit, nostra vageretur oratio in re adeo clara, optandum est, vt hostibus bona adsint absque virtute quamplurima; sic enim fiunt illa non eorum qui possident, sed capientium, vt aiebat Antiphanes, nam omnino victori cedunt, quæ is iusto bello acquisierit.

Et iure Romano² acquisitio iure belli facta, pro acquisitione iuris gentium agnoscitur, atque hoc modo capta, statim capientium fieri determinatur. Quin & Iure Pontificio hic acquirendi dominij modus non tantum³ approbatus est, sed etiam laudatus, vbi ab hostibus Ecclesiæ aliquid Christiani receperint; ea vero cepisse ab hostibus dicimur, quæ intra fines nostros perduximus, vt persecutionem effugerint.⁶ Capta autem in mari tunc capta censentur, cum penes eos, qui ceperint, viginti quatuor integras horas permanerint.⁷ Veruntamen agri, ac provinciae non statim captæ intelliguntur, simul atque infesæ sunt, sed demum captæ censentur, cum mansuris munitionibus ita includuntur, vt, nisi ijs expugnatis, hosti in eas palam aditus non sit. Quæ itaque hostium sunt, capientium fiunt, vt dicebamus, atque⁸ ita vt nequeant

queant iure gentium vendicari ab ijs, qui ante hostes nostros ea bona possederant, & bello amiserant, quia ius gentium hostes prius dominos fecit, deinde nos; Qua exceptione se tuetur Iephte¹ aduersus Ammonitas, qui regionem, quam Ammorhæis Hebræi iusto bello ademerant, repetebant, tanquam olim a suis possessam. Romani quoque repetentibus Auruncis ea quæ quondam sua fuerant, ² responderunt, se iusto bello, & virtute quæsitæ, tanquam propria, solere prognatis ex se relinquere. Et ³ Volscis, sibi honestissime acquisita videri, quæ iusto bello parta sūt, nec se fore adeo stultos, vt virtutem fraudarent suo præmio, sed operam daturos, vt huiusmodi possessiones transirent ad posteros, alioqui vbi ipsi ea adimerent sibi, se ipsos tractarent hostiliter. ⁴ Hoc enim acquisitionis genus a Dijs verius, quam ab hominibus profectum esse dicebant, omniumque gentium tam Græcarum, quam Barbararum vsu comprobatum: Et cum a ⁵ Tigrahe Reipub. Romanæ hoste Syriam recepissent, eam Antiocho Pio, ipsius antiquo domino, quamuis amico, minime reddidere, sed illi Pompeius respondit, vt habenti Regnum non ademisset, ita quo ille Tigrani cessisset, se non daturum, quod tueri nesciret. ⁷ Atque hanc iure belli acquisitionem, seu occupationem voces, apud Romanos, ⁸ qui se religione, id est cultu Deorum, cæteris populis multo superiores

1. Iudic. 11.

2. Dionys.
Halyc. antiq.
Rom. l. 6.

3. Ibid.

4. Ibid. l. 8.

5. Appian.
Alex. in Mi-
thrid. Iustin.
lib. 40.

6. Apud Iu-
stin. ibid.

7. Gryphian.
de Insul. c. 10
n. 17.

8. Cic. de na-
tur. Deor. l. 2.

mod

Q præ-

122 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

prædicabant, ipsa religio nunquam potuit im-
pedire. ¹ Cyprus enim, quamuis Veneri dicata-
in ditionem tamen, auide magis quam iuste, est
redacta. Propius ad nostra tempora, cum Gotho-
fredus Bullionus Syriam a Sarracenorum Ty-
rannide liberasset, quamuis ea ad Græcos Impera-
tores pertineret, nõ est nihilominus restituta, sed
ipfius se Regem Gothofredus Summorum Pontt.
authoritate constituit; ² & manifeste hoc iure
vñsus est Stephanus Tertius Pont. Max. Nam cum
Aistulphus Longobardorum Rex Græco Impe-
ratori Rauennatensem Hexarchatum occupaf-
set; atque inde Romæ Pontificem obsedisset,
Pipinus Francorum Rex subsidio Pontifici ve-
nit in Italiam, neque modo Pontificem obsi-
dione liberauit, sed insuper ipsi Hexarchatum
Aistulpho ademptum donauit; quod ægre ferens
Græcus Imperator, a Pipino suum repetebat; eo-
que dicente, se Hexarchatum cum iuramento
Ecclesiæ Romanæ promississe, Græcus ad Pon-
tificem recurrens, responsum retulit, Hexarcha-
tum iam de ouili D. Petri factum fuisse. Et ³ Hen-
ricus III. Cæsar anno a Christo nato CIDLVI. in
Florentino Concilio sub Victorio II. Pont. Max.
institit, vt Ferdinandus Castellæ Rex Imperium
recognosceret, antiquum Hispaniarum Domi-
num, antequam a Gothis occuparentur; causa-
que in Concilio discussa, Henrico adiudicatum
fuit. Pontifex itaque missis Legatis, Hispanos
hor-

1. Flor. lib. 4.
c. 9. Ammian.
Marcell. l. 14.

2. Anastas.
Bibliothec. in
Stephan. 2.
Blond. dec. 2.
lib. 1. Baron.
annal. to. 9.
ann. 755.

3. Marian. de
reb. Hispan.
l. 9. c. 15.

hortatus est, vt Imperium recognoscerent; quod Hispani haudquaquam probarunt, quamuis evidens inde bellum immineret, excipientes, se minime iugum recepturos, quod sua virtute excusserant. Oratoribus itaque ad Pontificem missis, impetrarunt, vt iterum hæc causa examinaretur, missusq; Rupertus Cardinalis Sanctæ Sabinæ Legatus, Toleti pro Hispanis aduersus Cæsarem pronunciauit; & quod amplius est, cum Pontifici Romano antequam a Gothis occuparentur, vectigales essent Hispaniæ, ijs eiectis, Hispani nullum amplius vectigal Apostolicæ Sedi persoluerere voluerunt. Tres itaque hæc tenus dominij acquirendi modos statuimus de iure gentium esse, occupationem, diuisionem, filiorum Noachi, & bellum; quibus in præsentiarum, ne vltius vagemur, contenti sumus. Mare igitur quando dominium patitur, vt demonstrauimus, aliquo istorum modorum, vt cæteræ quoque res, in potestatem redactum fuisse oportet, occupatione scilicet ante diluuium, seu etiam post, si qua ipsius pars nulli adhuc fuerat attributa, vel fuerat derelicta; diuisione inter Noachi filios facta, ac postremum bello. Sed hoc tum locum habet, cum vt in agris, ac provincijs acquirendis, illas munitionibus firmandas statuimus, sic in mari classibus dominium tuentes, nos geramus tanquam dominos, & cæteros sea, quæ dominij sunt, exercere prohibeamus.

1. Apud Xenoph. rer. Gra. car. 1. 1.

mus.³ Notum est illud Callicratidae ad Lyfandrum, qui cum Callicratidae successori naues traderet, se victorem, maris dominam tradere classem iactauit: cui Callicratidas, *Circumage*, inquit, *naues Epheso ad sinistram Sami, ubi Athenienses in statione sunt, & mihi in Mileti portu classem trade, sic maris imperium te obtinere conuinces*, Innuens, illum maris dominum appellari non posse, cuius dominium hostis impugnans numerosa cum classe mari eodem nauigaret? Iason quoque Thessalus, cum immensam quandam sibi Monarchiam animo moliretur, inter cetera, Athenienses maris imperio spoliare, eoque ipse potiri machinabatur, quod facile se praestitutum existimabat, cum classem commodius, quam illi, alere valeret. *Cum nos*, differebat ille, *Macedoniam, unde Athenienses ligna sumunt, possideamus, multo plures, quam illi, naues adificare poterimus. Viris vero egregijs illas instruere melius, nunquid Athenienses, qui vltima laborant paupertate, aut nos potius posse credendum est? Nautas vero nonne propter abundantiam, & quia alio quoque frumentum emittimus, alere Atheniensibus aptiores sumus, quibus nihil commeatus est, nisi quod pecunia comparant? Praterca, nonne & hac ipsa pecunia nobis copiosior est, qui non ex insulis, sed e Mediterraneis prouincijs fructus colligimus? Sic ille materiam, naues, milites, nautas, commeatum, pecuniam ad acquirendum maris dominium necessaria esse*

2. Ibid. l. 6.

esse censebat. Sed præter hæc, Procles Phlasius
 exigebat quoque portuum commoditatem, &
 earum carium experientiam, quæ ad nauticam,
 ac rem naualem faciunt. Statuimus itaque, ad
 imperium maritimum acquirendum iure belli
 (nam alij acquisitionis modi tot apparatus mi-
 nime requirunt) opus esse classe, qua hostem
 e mari pellamus: portibus quoque, in quibus
 classem tenere possimus: copia turbæ nauticæ,
 & rei naualis peritia, quibus non modo domi-
 nium acquiramus, sed & illud nobis conserue-
 mus. Hinc, vt Athenienses Æginetas, & Medos:
 Romani Carthaginenses, Antiochum, & Phi-
 lippum, hostes nauigare prohibeamus, faciamus-
 que cætera, quæ maris domini solent, vt hoc
 modo actum externum edamus, quo dominium
 nostrum appareat, cum animi actus minime suf-
 ficiat. Cum namque dominium possessione
 maxime nitatur, quam non³ adipiscimur aut
 solo animo, aut solo corpore, sed viroque simul,
 oportet mare non modo occupare, sed⁴ & eo
 animo id facere, vt eius domini fiamus, & ab
 alijs pro dominis habeamur. Neque hic distin-
 guimus inter naturalem, & ciuilem possessionem,
 ne nouam cum aduersarijs quæstionem inchoe-
 mus, qui naturalem tantummodo in mari ad-
 mittunt, quæ si omittatur, ad primam natu-
 ram, hoc est ad communionem redire mare
 contendunt; sufficit enim pro præsentis inspe-
 ctione

1. *ibid.* l. 7.

2. *Grot. de iur. bell.* l. 2. c. 3. n. 11.

3. *L. 3. ff. de acquir. poss.*

4. *Selden. maris claus.* l. 2. c. 43.

5. *Grot. d. c. 3* n. 11.

126 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

atione docuisse, quo pacto dominium maris acquiratur, quo eodem pacto, & ipsius possessio acquiritur: nam ridiculi sunt modi, quibus aliqui illam esse adepti sibi sunt visi. Caius siquidem Caligula, acie in Oceani litore ad Rheni ostia instructa, balistis, ac machinis dispositis, signoque pugnae dato, nemine gnaro, aut opinante, quid moliretur, repente, ut conchilia legerent, galeasque, & sinus replerent, imperavit; atque hæc Oceani spolia Capitolio, Palatioque debita vocans, animos sustulit, ac si Oceanum subegisset: & Autharis Longobardorum Rex equum, cui insidebat, ad columnam, in mari Rhegium alluente positam, adigens, illamque hasta cuspide tangens, eousque Longobardorum fines extendi dixit, quasi illius maris possessionem esset adeptus; hoc idem & Muzam, Sarracenorum Ducem, fecisse legimus, cum in potestatem redacta Africa, ad Oceanum pervenisset: in illum namque equo superbe inuectus, ut ad ephippia fluctibus tegetetur, mare sibi visus est occupasse. Ridicula autem hæc appellauimus, quoniam ad adipiscendam maris possessionem minime faciunt. Alexander vero Macedo plus fati fecisse videtur, qui magna cum classe Oceanum Indicum ingressus, non modo illo nemine resistente nauigauit, sed & aurea pocula, simul cum libaminibus, in undas coniecit; vanæ enim sunt eiusmodi cæremonia, ubi quis

domi-

1. Dio Cass.
l. 54. Sext. An
rel. Vict. de
Cæsar. l. 2.

2. Paul. Diac.
de gest. Longo-
bard. l. 3. c. 16
Sigon. de regn.
Ital. l. 1.

3. Aldrete An-
rigued. d'Espa-
ña l. 4. c. 23.

4. Diodor. Si-
cul. Biblioth.
l. 17. Iustin.
c. 12.

dominiū maris adquisierit, cū is mare possidere dicatur, qui ipsius habet imperium, & detentio facta per classes, pro quasi possessione habeatur, vnde possessio maris cum dominio concurret, ac iisdem modis acquiritur. Alius est acquisitionis imperij maritimi modus (quem tamen præcessisse debet occupatio, aut alius ex prædictis) consuetudo, qua inducta, non est amplius necessarius titulus, non solum, vt is probetur, sed neque vt afferatur, etiam si agatur contra superiorem, & consuetudo contra ius fuerit. Huic affinis modus alius est præscriptio: nam vt ex consuetudine publico acquiritur: ita & præscriptione priuatis. Est & alius modus acquirendi dominij maritimi, ex priuilegio Principis; sed quoniam duo modi postremi priuatam iam causam respicere videntur, & ad priuatorum dominium, quod in aliqua maris portione acquiritur, spectare, eos tantum innuisse sufficiat, cum non dominij priuatorum causa, sed Principum, ac Rerum public. hæc nobis sit suscepta disceptatio. Cæterum ex donatione etiam, ex emptione, alijsque titulis, quibus res in proprietatem transeunt, dominium maris acquiri posse censemus. Sed non est propositum omnes acquisitionis modos, sed primos tantum, ac præcipuos adducere. Consuetudo autem non modus est proprie acquirendi dominij, sed exceptionis genus, quo quis, qui mari potitur, nec titulum proferre

aut

1. Capoll. de seruit. rust. prad. cap. 26. n. 8. Gryphiã. de Insul. c. 14 n. 61.

2. Gloss. in l. sane si maris ff. de iniur. Faber in §. flumina, instit. de rer. diuis. n. 3. Bart. in l. iniur. iur. actio, §. si quis me, nu. 3. de iniur.

3. Franch. in c. non est n. 3. de consuet. in 6. l. re. Calder. conf. 46: & conf. 259. Archidiacon. in c. seruiturū 18. q. 2. & in c. 1. de præscript. in 6. 4. Rol. a Val. conf. 5. n. 76. & seq. l. 1.

5. Angel. in l. si ff. de vsuc. & in d. l. iniuriarum actio, §. fin. & in §. & quidã. & in §. flumina n. 4. instit. de rer. diuis. Bald. in rubr. ff. ad n. 4. & alij per Fac. de mari A. dyat.

6. Gloss. in d. l. sane si maris.

128 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

aut vult, aut potest, se tueri valeret, vt in summa
 modi acquirendi dominij maritimi tres illi sint
 occupatio, partitio, & bellum. Videamus modo,
 acquisita maris possessio quomodo retineatur.
 Maris itaque dominus, vt imperium mariti-
 mum tueatur, classe eget in suis portibus dispo-
 sita, qua mare securum reddat a piratis, & in-
 spernentes imperium animaduertat. Sic Ro-
 mani classibus ad Misenum, & Rauennam po-
 sitis, Mediterraneum tuebantur; quod etiam in
 Oceano Britannico² faciebant: & Edgarus An-
 glorum Rex, singulis annis post Paschalem so-
 lennitatem, coactis nauibus, sua maria visitabat,
 ne quid piratę turbarent: sed omnes passim ma-
 ris domini classem habent in suis portibus,
 non modo qua piratas persequantur, sed qua
 etiam vectigalia, tributa, ac portoria exigant,
 quibus classem alant; & multi, non nisi cum ve-
 nia, amicos etiam nauigare permittunt, aliaque
 faciunt, de quibus mox differemus. Sed super alia
 ad conseruandum maris imperium omnino ne-
 cessaria est in re nautica diligentia, ac bona di-
 sciplina, quibus singula apte collocentur, & di-
 sponantur, quibusque Rhodij excellentes, lon-
 go tempore mari imperarunt. Non tamen sem-
 per numerosa, ac præpotens habenda est classis,
 vt putant viri doctissimi, qui maris imperium
 tenere autumant eos, qui armatis nauigijs præ-
 pollent; sed vbi deuictis hostibus, atque occu-
 pata

1. Veget. de
 re milit. l. 4.
 c. 31.

2. Tacit. hist.
 l. 4.

3. Selden. loc.
 cit. l. 2. c. 10.
 ex Malmerbu
 risti, Houen-
 denio, & Flo-
 rentio.

1. Strabo l. 14
 Geograph.

pata maris possessione, ipsius dominus quis est effectus, & ab alijs pro domino habetur, classe, quæ sufficiat ad ea facienda, quæ indicia dominij sunt, quæque supra numerauimus, dominium sibi tuetur, cum id semel acquisitum, & cum pace retentum, non facto amplius, sed iuri innitatur. Defenditur itaque, ac retinetur maris imperium, & possessio classe, bonaque disciplina ac diligentia; atque vbi ita angustum est mare, vt e terris nauigantes ad parendum cogi possint, arces quoque sunt vtilis, quibus Rex Daniæ ad fretum Oresundæ, & Turcarum Imperator, in faucibus Helleponti, ad maritimum imperium exercendum vtuntur.

1. Grov. d. c. 3. nu. 13. in fin.

De effectibus, ac viribus dominij maritimi.

CAP. XVIII.

ERSES Persarum Rex, Helleponto nauibus occupato, iniectoque ponte, Europæ Asiam coniunxerat; cumque oborta tempestate, disiectis nauibus, pontem Hellepontus absorbuisset, iratus Xerses mari compedes iniici, verbera infligi, stigmata inuri mādauit; Et Canutus Anglorum, ac Danorum Rex, folio ad maris æstum posito discumbens, ipsumque mare alloquens, *Tu meæ ditionis es, inquit, & terra, in qua sedeo mea est, nec fuit, qui meo*

2. Herodot. in Polymn.

3. Camden. in Britan. Hæric. Huntidorian l. 6. Flovileg. ann. 1035.

R impune

impune resisteret imperio. Impero igitur tibi, ne in terram meam ascendas, nec vestes, nec membra dominatoris tui madefacere praesumas. Atqui mare non obediens, sed actu solito inundans, pedes Regis, & crura impudenter madefecit. Uterque sane dominio maris abusus esse videtur, ac maritimi imperij effectibus, & viribus plus satis fuisse confusus: sed ut ille superbiae exemplum edidit incomparabilis, sic ille imitandae humilitatis specimen praebuit. Non enim temere praecipit mari, quod illud sciebat minime praestitutum, sed prudenter, ac pie, ut imbecillitatem dominantium aulicis adulatoribus ostentaret: Ideoque perfusis pedibus, cruribusque e sella refiliens, neminem Regis nomine dignum esse pronunciauit, praeter illum unicum, cuius nutui terra, mareque obediret: Ac proinde Regium Diadema deposuit, illudque Seruatoris Imagini, Cruci affixae, consecrauit. Sic ut superbe ille, ac inaniter suam impotentiam patefecit, ita iste prudenter, ac pie, quatenus dominari, ac regnare hominibus liceat edocuit, eosque elementis haud posse imperare demonstrauit. Surda namque sunt elementa, & humanis non solent obedire mandatis. Sic terra plerunque minime respondet votis agricolae, & mare nauigantis preces non exaudit.

Verba miser frustra non proficientia perdo:

Ipsa graues spargunt ora loquentis aquae.

Que-

In Mari Ligustico. Lib. I. 131

Querebatur naufragus: Quidius: quamobrem non est cur maris dominator in illud sibi imperium arroget, quasi necis, ac vita sit dominus, sed hoc imperium suos habere limites putet, & se in elementa non habere auctoritatem. Postquam itaque maris imperium asseruimus, videamus quousque extendatur, quique sint ipsius effectus, & vires, ne dominus maris plus, quam par sit, sibi assumat. Maritimi itaque dominij effectus circa maris usum, ac usumfructum potissimum versantur, cum in reliquis nulla ipsius, ut neque telluris, utilitas appareat. Usus autem maris cum multiplex sit, ut bibere, vesci, lauare, natare, & huiusmodi, nauigatio, & piscatus solis hominibus accommodantur, cætera brutis quoque sunt communia. Hinc qui maris dominium tenent, illud in nauigatione tantum, ac piscatu exercere solent, & quoad usumfructum ea, quæ in suo mari nascuntur, & continentur, sui esse iuris præferunt; Quo³ iure Borussæ Princeps sibi vendicat succinum, quod fluctus ad litus proijciunt; & ⁴ Insulæ in mari natæ eius sunt, cuius est mare, & proximum litus. Sed, ut dicebamus, maritimi dominij effectus, circa nauigationem, & piscatum maiori ex parte versantur. Quodque ad nauigationem attinet, ⁵ potest maris dominus omnibus nauigationem interdicerere, vel permittere, impositis vectigalibus tributisque: & cum nauigatio aut

1. Trist. l. 1.
eleg. 2.

2. Fab. in 6.
li. orum. n. 3.
inst. de ver.
diuis.
3. Schneid.
inst. eod. 9.
Et quide. n. 5.
4. Gryphi ad.
de Insul. c. 10
n. 30. & seqq.
5. L. sane si
maris, ff. de
iniur. ubi est
casus secundum
Raymundum
de Forl. 10
quæ sequitur
l. si in repetit.
l. quo minus
ff. de flumin.
Angel. de Pe-
rus. c. 290.
Io. de Anst.
in c. 2. de cle-
ric. venat.
Bald. in rubr.
ff. de ver. di-
uis. n. 4. & 5.
Capol. de ser-
uir. rust. prad.
c. 26. n. 10.
Et alij per
Pac. de mari
Adriat. mihi
pag. 38.

132 De Dominio Ser.^{ma} Gen. Reip.

1. Angel. de
Perus. d. conf.
290. in princ.

2. Graff. l. 4.
decis. c. 18.
nu. 53.

3. Grot. de
iure bell. l. 1.
c. 2. n. 2.

4. Cicer. pro
Milon.

armata sit, aut inermis, armataque iterum du-
plex sit, aut priuati alicuius piratae, aut classis,
seu nauium Principis alicuius: illa non solum a
Domino maris potest interdici, sed iure gentium
interdicta est, possuntque piratae a quocunque
capi, & spoliari. Sic Romani olim in piratas
instruxere classes, & nostris temporibus Hiero-
solymitani milites, Magnus Dux Hetruriae, cae-
terique, etiam in alieno mari in illos animad-
uertunt, vt in commerciorum, ac humanae pa-
cis hostes, & Pontificia excommunicatione
proscriptos, ac detestabiles. Haec autem in duplici
est differentia; Aut enim est classis Principis ali-
cuius, qui maris Domino est hostis: aut amici.
Hostis autem nauigatio non modo iure gentium,
aut belli, sed in ipso iure naturae impediri potest:
Quid enim magis est secundum naturam, quam
se tueri, & hostes a suis finibus arcere? Sic legi-
mus Iephten iuste contra Ammonitas bellasse,
illosque a finibus Israel arcuisse. Cumque hoc,
vt aiebat ille, & ratio doctis, & necessitas Barba-
ris, & mos gentibus, & feris natura ipsa prescripse-
rit, vt omnem semper vim, quacunque ope possent, a
corpore, a capite, a vita sua propulsarent, ac se sua-
que defenderent, minus eget probatione. Quod
autem impediri possit amici Principis armata
nauigatio, minus quidem iuris habere videtur;
id factum tamen identidem reperitur, vt exerci-
tuum per terrestria itinera transitus, ad remo-
uen-

-SITIS

uen-

uendas suspiciones, ac pacem seruandam. Sic Rex¹ Erythras in mare Rubrum statuit, neminem Ægyptiorum cum nauī longa ingredi posse, sed ut vna tantū oneraria in eo vterentur concessit: & Athenienses, post pacem cum Barbaris initam, non modo eos cū armatis nauigijs extra Cyaneas, & Chelidonias nauigare² vetuerunt, Cimonis tempore, & post prælium ad Salaminā extra³ Cyaneas, & Phasidem, sed etiam, post⁴ victoriam ad Eurymedontem, a mari Græco curriculum equi abstinere illos iusserunt.⁵ Antea quoque Æginetis pollices crudeliter præciderant, ne remū possent agere: ac postea Lacedæmonijs, socijsque nauigationis modum præscripserunt, ne scilicet⁶ nauī longa nauigarent, sed alijs nauigijs vterentur, quæ remis acta vecturam quingentorum talentorum non excederent. Atque adeo recepti iuris erat apud Græcos hic mos armata nauigatione, etiam amicos, prohibendi, ut cum inter⁷ Athenienses, Argiuosque conuenisset, ut populus vterque alterius hostes, per suos fines iter facere, prohiberet, cum Athenienses Lacedæmonios, amicos sibi quidem, sed Argiuis hostes, præternauigare permisissent, Argiui de hoc, tanquam de iniuria, sint questi.⁸ Carthaginenses quoque tribus scæderibus, quæ cum Romanis ante primum bellum Punicum icerūt, nauigationem quidem per reliqua maria concessere, sed ultra Pulchrum promontorium de-

1. Philostrat.
de vit. Apol-
lon. l. 3. c. 11.

2. Plutarch.
in Cimon.

3. Diodor. Sic.
cul. Biblioth.
l. 12.

4. Plutarch.
loc. cit. Aristi-
des in Pana-
then.

5. Cic. de offic.
lib. 1. Valer.
Max. l. 9. c. 2.

6. Thucid. l. 4.

7. Idem l. 7.
Græc. de iur.
bell. l. 2. c. 3.
n. 13.

8. Polyb. l. 3.

134 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

1. *Liv. l. 30. in fin.*

2. *Epir. Liviij l. 48. in fin.*

3. *Liv. l. 33.*

4. *Idem l. 38*

5. *Appian. in Illyris.*

negarunt.¹ Verum Romani, parta de ipsis victoria, eos vicissim nauigare vetuerunt, eorumque rostratas naues omnes Scipio incendit.² Cumque deinceps ij contra fœdus, ac inita cum Romanis pacta, materiem ad naues extruendas collegissent, eorum Senatus seuerè castigatus est. Iidem quoque³ Romani Philippum Macedoniae Regem vsu maris priuârunt, ademptis nauibus omnibus, ipsa Regia comprehensa, inhabilis prope magnitudinis, quam sexdecim remorum versus agebant;⁴ Cumque pacem Antiocho Syriae Regi darent, longas omnes naues illum tradere coegerunt, ornamentaque earum, ac vetuerunt illum plures, quam decem naues actuarias, nulla quarum plus quam triginta remis ageretur, habere, aut monerem ex belli causa, quod illaturus esset, aut nauigare citra Calycadnum, & Sarpedonem promontoria, extra quam si qua nauis pecuniam, stipendium, aut legatos, aut obsides portaret.⁵ Illyrios quoque ad paciscendum compulere, ne vltra Lessium pluribus quam duobus lembis, ijsque inermibus nauigarent. Ac vt ad eos, qui nostris temporibus imperant, veniamus, Veneti neminem armatis cum nauigijs Adriaticum ingredi patiuntur, vt supra narrauimus; & Hispani ab Oceano Indico exterorum classes arcent; capitali imposita poena nauigantibus: vt etiam in Oceano Germanico Hollandos armatis cum nauibus nauigare vetuerunt in inducijs, quæ inter ipsos

anno

In Mari Ligustico. Lib. I. 135

anno a Christo nato CIOICIX. sunt facta. Ac vicissim Hollandi in suo mari ijs armatam nauigationem interdixere. Suecus quoque, maris Balthici dominium sibi ascribens, superioribus annis pacem cum Cæsare facturus, volebat, vt ille ex eo mari armata omnia nauigia abduceret. Et Angli, quamuis amicos Principes per mare Anglicum armata cum classe nauigare minime prohibeant, exigunt tamen, vt armata nauigia, vbi in Regias inciderint naues, in recognitionem maritimi dominij, summa vela demittant, capiuntque tanquam hostes, qui hoc non obseruant; & quoniam, sequente inter Hispanos, ac Hollandos bello, sæpe euenit, vt cum vtrique Anglis sint amici, in Anglico mari sibi occurrentes, manus conferant, Rex Iacobus, certos fines descripsit, intra quos neutri fas est alterum inuadere, facultate permissa, vt in reliquo mari, suo iure ac viribus vtantur, cum alias hostem in solo pacato offendere non liceat. Quod autem ad inermem, & pacificam nauigationem spectat, ea quoque aut omnino interdici, aut vetigalibus portorijisque subijci potest. Illam certe Carthaginenses Romanos exercere vltra Pulchrum promontorium vetuerunt, non modo armatam, vt diximus, sed inermem quoque. Nam Polybius ait, ideo illos hanc nauigationem interdixisse, ne in Romanorum notitiam venirent loca Syrtibus proxima, quæ ipsi propter

1. Seld. mar. clasf. lib. 2. c. 26.

2. Ibid. c. 22.

3. Grot. de iur. bell. l. 3. c. 4. n. 8.

4. Iuribus sup. allatis.

5. Loc. cit.

fer-

136 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

fertilitatem Emporia appellabant: ac proinde nō modo armata, sed & inermi nauigatione Romanos oportet fuisse prohibitos. Sic Hispani omni prorsus nauigatione ad Indos arcent exteros, & Dani¹ ad Illandiam, ceterasque Hyperboreas insulas nauigationem impediunt, & non nisi habita ab ijs venia, conceditur appullus. Portoria autem, ac vectigalia nauigantibus² Athenienses primi imposuisse dicuntur, capta Chrysoполи, quæ soluebant ij, qui in Pontum nauigabant, vnde³ & decimam maris Athenienses vendebant.⁴ Byzantij etiam omnes in Pontum itidem nauigantes vectigales habuere.⁵ Romani quoque mari Rubro vectigal imposuerunt, ac deinceps eorum Cæsares portoria, & tributa a nauigantibus exigere sunt soliti. Nostris vero temporibus⁶ Galli inter cætera Admiratio suo concedunt, vt capere possit in mari nauigia, quæ frumentum, biscoctos panes, aliasq; merces non permittas deferunt absque venia, atque insuper exigunt vectigalia; quod & faciunt⁷ Angli.⁸ Veneti quoque nostrorum armis, & fame afflicta Rep. mari Adriatico nauigantibus vectigalia imposuere, Laurentio Theopulo Duce: quo tempore lata lex ad hunc vsque diē seruatur, creatusque Magistratus, cum nauigijs attributis, ne legi fiat fraus, diu noctuque vtriusque litoris plagas, portusque perlustrat.⁹ Rex quoque Daniæ ad Sundam Balthici euripum tributū exigit ab ijs, qui

1. Pontan. di-
scuss. histor.
l. 1. c. 21.

2. Polyb. l. 4.

3. Demosthen.
in Leptinem.

4. Polyb. d. l. 4.

5. Plin. l. 19.

Strab. l. 17.

Polyb. Procop.

de arc. hist.

et alijs lau.

datis per Gror.

de iur. bell.

l. 2. c. 3. n. 14.

6. Popellinier.

et l' Admiral.

de France.

Chap. 12.

7. Seld. d. l. 2.

c. 15. & seq.

8. Blond. de-

cad. 2. 18.

9. Gryphind.

de Insul. c. 3.

n. 53. & c. 25.

nu. 39.

qui illud mare ingrediuntur: in summa (nam longum nimis esset eos recensere omnes, qui a nauigantibus exigunt vectigalia) mari imponi possunt passagia, vt appellant, & tributa, quid quid dicant nonnulli, qui Dominos maris hęc facere posse negant, cum ijs iuribus, quibus eorum opinio nititur, communi totius orbis vsu derogatū sit. Et præter hęc maris Dominus naufragia alicubi colligit (quamuis hoc, & quidem iure, antiquatum fuerit) & nauigandi veniam concedit: Ij quoque, qui maris obtinent principatum, ne quisquam alius a nauigantibus exigat vectigalia præstare solent. Et cum Byzantij nauigantibus in Pontum, vt modo dicebamus, tributum impõsuissent: Rhodij, qui tunc temporis mari dominabantur, vniuersa fere suffragante Græcia, illud aboleri voluerunt. Et hęc de effectibus maritimi dominij, qui ad nauigationem spectant, dicta sint. Quod ad piscatum attinet, eodem ferme iure censetur, quo nauigatio; nam & piscari potest princeps prohibere in aliqua maris parte, vel illud vectigale facere, vt venationem in terris, cum nihil aliud sit piscatus, quam venatio in mari. Sic a Romanis quõdam maris portiones priuatis fuere concessæ, in quibus

1. Bald. in rubr. ff. de ver. diuis. n. 5. Gryphiand. de Insul. cap. 14. n. 63. Sali. in l. 3. C. de nauit. fenor. late Bertach. in tract. d. Gabell. par. 1. q. 6. nu. 19. Esq. Angel. in l. sane si maris nu. 3. ff. de iniur. & cons. 290. Rip. in l. si insulã nu. 22. ff. de verb. oblig. Capol. l. c. 26 a n. 10. add. ad B. rr. in l. iniuriarum actio. ff. de iniur. ad lit. B. & alij per Pac. de mari Adriat. 2. Angel. in l. prætor ait. § prætor. n. 2. ff. ne quid. in loc public. 3. Bald. in rubric. ff. de ver. diuis. Capol. de seruit. rustic. prædior. c. 26 nu. 10. Ang. cons. 289. Pac. de domin. maris Adriat. pag. m. l. 28.

4. B. Reip. l. 1 c. 10
 5. In Bull. Cæsar. 6. Polyb. l. 4.
 7. L. venditor fundi, ff. commun. præd. & dicta l. sane, & ibi glos. & Doffores. Bald. in d. rubric. num. 4. & 5. Arst. in d. flumina. insit. eod. Balb. in tractat. de prescript. § p. princ. 4. part. q. 7. Crauet. de Antiq. rēp. 4. part. c. materia ista. n. 80. Caiet. to. 1. opus. trac. 17. c. 12. Medim. d. de restitut. q. 12. Sor. l. 4. de iust. q. 6. art. 4. Less. de iustit. l. 2. c. 5. dubit. 7. Gryphiand. de Insul. c. 14. nu. 63.
 8. Platquin Sophista.

138 De Dominio Ser.^{mæ} Gen. Reip.

1. d. l. venditor fundi.

2. Selden. d. l. 2. c. 21. Pontan. discus. historic. l. 1. c. 14.

3. Peregrin. de iur. fisc. l. 8. c. 43.

4. Cædod. de cis. Lusitan. par. 2. dec. 48.

5. Iuvenal. Satyr. 4.

bus, exclusis alijs, soli piscarentur. Et Leo Imperator modum his priuatis piscinis præfinit. Quin imo quorundam piscium capturam legimus non fuisse permissam aliquando. Et idem Leo Imperator plagarum, ac retium raritatem, describit, quo pisciculi euaderent, atque adolescerent, neque ideo piscium caritas consequeretur, quod parui nimis caperentur, impedireturque eorum propagatio. Angli quoque halecum piscatum non nisi cum tributo concedunt, eademque ratione piscatus, & iura piscariarum, vt aiunt, in Adriatico sunt de regalijs Principis Veneti, ideoque ea interdicerè, permittere, & super iis tributa potest imponere; Cete quoque, alijque grandiores pisces, in litus eiekti, ex iure apud Anglos, & Lusitanos, aliosque receptissimo, non occupantis fiunt, sed aut fisci sunt, aut eorum, quibus Princeps ius illud indulserit. Quod autem de piscibus diximus, id quoque de cæteris rebus, quæ extrahuntur e mari, fieri consuevit, vt sunt Coralia, Margaritæ, Succinum, & similia. Atque vt paucis expediam, vel ipsa concedente Satyra,

Quicquid conspicuum, pulchrumque ex equore toto est,

Res fisci est ubicunque natat.

Ideoque non nisi cum domini venia indagari, extrahique permittitur. Atque hæc habere locum in ijs, quæ in mari nascuntur, censerem; nam

cætera,

cætera, quæ in eo inueniuntur quidem, sed aliunde fuerunt allata, veluti¹ Delphica quondam mensa a piscatoribus, euerriculum trahentibus, in Milesia regione extracta; & sporta auri obsuta,² quam apud Ostiam piscatores ceperunt, ad naufragiorum leges reijcerem, secundum quas de ijs iudicaretur, cum hæc maris fructus minime possint appellari, sed naufragorum bona. De his autem, quæ e pelago extrahuntur, apud Gallos³ Regia constitutione cautum est, trientem ad Regem pertinere, tãtundem ad maris Præfectum, ac reliquum ad classiarios reperi- tores. Et hæc de navigatione, ac piscatu dicta, sufficiant. Superest alius maritimi dominij effe- ctus: ⁴ nam maris dominus in suo mari, tan- quam in suo territorio, delinquentes capere, & punire potest; cuius rei cum quotidie videan- tur exempla, consulto de ea vberius differere omitemus, vt etiam de eo omitemus fusius agere, quod supra inuimus, quodque a ple- risque maris dominis exigi solet, ⁵ vt scilicet præternauigantes, qui in naues domini maris inciderint, summa vela demittant, quod in- recogniti dominij signum deberi censetur. E contra autem maris dominus ⁶ tenetur illud purgare, & tutum ac securum reddere a piratis, subditosque ⁷ defendere, ⁸ ac navigationem iuua- re per ignes nocturnos, ac breuium signa, qui- bus nauigantes admoneantur, eodem ferme pa- cto,

1. Plus arc. in Solon. Valer. Max. l. 4. c. 1.
 2. Sueton. de clar. Rhetor. in princ.
 3. Ed. Fræc. Primi ann. 1543. art. 11. Chop. de dom. Franc. l. 1. tit. 15. Et edit. Franc. tom 3. tit. 2. Seld. d. l. 1. c. 18.
 4. Bart. in tract. de Insul. Castrens. in l. Insula. in 1. lect. n. 3. ff. de iurisdi. Et in l. de pre- catio. n. 6 ff. ad l. Rhod. de iact. Petr. Ghe- rar. sing. 15. Capol. d. c. 26. cum alijs per Pac. loco cit.
 5. Selden. mar. claus. l. 2. c. 26. Pon- tan. d. l. 1. c. 16
 6. Bald. in l. fin. C. de ca. pi. Et in S. cõ- uentiuas, de pact. iur. firm. Alex. in l. re quid. ff. de incend. ruin. naufr. Et cons. 88. nu. 3. vol. 5. Et laudati per Pac. loc. cit.
 7. Laudati per eund.
 8. Grot. de iure bell. l. 2. c. 3. nu. 16.

140 De Dominio Ser.^m Gen. Reip.

*I. Cap. 16. ex
Isocrat. in
orat. de Pac.*

cto, quo terrestria itinera pacata, securaque, ac
peruia Principes debent præstare. Cum namque
dominium maris nihil differre a Monarchijs,
alijsque terrenis Imperijs, supra firmatum sit,
æque maris Domino contendendum esse defini-
mus, vt facilem, tutamque sui maris nauigatio-
nem reddat nauigantibus, ac prouinciarum,
terrarumque Dominis muniendæ sunt viæ, quæ
expeditæ, ac minime infestæ iter facientibus
pateant; vt qui fluctibus, ventisque se, ac sua
committunt, cum aduersus horum iniu-
rias a Domino maris, cui vectigalia
soluunt, quantum fieri potest,
protegantur, tum a prædo-
num insidijs liberi,
inter vndas, pro-
cellasque,
in protectione Principis inue-
niant securitatem.

P E